Markedsrapport 2025

Markeds- og prisvurderinger av sentrale norske landbruksvarer og RÅK-varer

Rapport nr. 2/2026
13.02.2026

Landbruksdirektoratet
Eanandoallodirektoráhtta

Landbruksdirektoratet
Eanandoallodirektoráhtta

Rapport:	Markedsrapport 2025
Dato:	13.02.2026
Kontaktperson:	Christine Kleppe
Rapport-nr.:	2/2026
Forsidebilde:	Landbruksdirektoratet

Forord

Landbruksdirektoratet gir i denne markedsrapporten oversikt over tilgangen på viktige landbruksvarer i året som gikk. Vi presenterer tall, utviklingstrekk og fremtidsutsikter for norsk produksjon av korn og kraftfôr, melk og meieriprodukter, kjøtt og egg, frukt og grønt, bearbeidede landbruksvarer og for produksjonen i skogen.

Vi lager også rapportene «Omverdenen til norsk landbruk og matindustri» og «Produksjon av økologiske jordbruksvarer». De tre rapportene leveres som innspill til Landbruks- og matdepartementet (LMD) i forkant av jordbruksforhandlingene.

Rapportene er også skrevet for å gi alle interesserte innsikt i pris- og markedsutviklingen for jordbruksvarer, i Norge og på verdensmarkedet.

God lesning!

Eli Reistad

Innhold

Forord **3**

Innhold **4**

Sammendrag **5**

1 Korn, mel og kraftfôr **6**
1.1 Korn 6
1.2 Mel 10
1.3 Kraftfôr 12

2 Melk og meieriprodukter **16**
2.1 Melkeproduksjon 16
2.2 Melkepriser 18
2.3 Produksjon og omsetning av meieriprodukter 20
2.4 Import av meieriprodukter 22
2.5 Eksport av meieriprodukt 26

3 Honning **28**
3.1 Økende interesse for honning 28
3.2 Importen av honning øker 29

4 Kjøtt og egg **30**
4.1 Kjøtt 30
4.2 Storfe 33
4.3 Svin 36
4.4 Sau og lam 40
4.5 Fjørfe 42
4.6 Rein 44
4.7 Egg 47

5 Frukt og grønt **50**
5.1 Om sektoren 50
5.2 Poteter 51
5.3 Veksthusproduksjon 53
5.4 Frilandsgrønnsaker 55
5.5 Frukt og bær 62
5.6 Konserves 64
5.7 Målpris 65
5.8 Blomster og planter 67

6 Bearbeidede jordbruksvarer **70**
6.1 Om RÅK-ordningen 70
6.2 Tilskuddssatser ved bruk av norske råvarer 72
6.3 Valutakurs for euro 73
6.4 Økt import av RÅK-varer 74
6.5 Norsk produksjon av RÅK-varer 77
6.6 Utviklingen i eksport av RÅK-varer 80
6.7 Markedsvurderinger for RÅK-varer 83

7 Skog **87**
7.1 Skogressursen i Norge 87
7.2 Markedet for tømmer og treprodukter 87

Ordliste **93**

Referanser **96**

Sammendrag

Betydelig bedre kvalitet på mathvete
Kvaliteten på hveten er betydelig bedre enn forrige sesong, og andelen hvete som holder matkvalitet er omtrent doblet, til nesten 60 prosent. Overproduksjon av bygg fortsetter, og det er iverksatt ekstraordinære tiltak for å håndtere ubalansen i kornmarkedet.

Matmelmøllene brukte kun 34 prosent norsk matkorn i 2025. Denne andelen vil ta seg betydelig opp i 2026, da den norske matkornavlingen er mye bedre denne sesongen.

Omsetningen av kraftfôr økte for andre år på rad. Mens norskandelen økte, gikk karbohydratandelen noe ned.

Økte melkeleveranser
Melkeprodusentene leverte 1 547 mill. liter melk til meieri i 2025, det var 67 mill. liter mer enn året før. Melkekvotene ga rom for økning i produksjonen siden forholdstallet ble satt til 1,2.

Det ble brukt 1 549 mill. liter ku- og geitemelk til meieriprodukter, en økning på fire prosent. Etterspørselen etter meieriprodukter økte for alle kategorier i 2025, der yoghurt hadde størst salgsøkning.

Økende etterspørsel etter honning
Salget av norsk honning økte med 24 prosent i 2025 fra året før, mens importen økte med ti prosent.

Liten økning i kjøttproduksjonen
Den totale norske kjøttproduksjonen av storfe, svin, kylling, sau og lam økte med 0,9 prosent i 2025. Det var kun produksjonen av storfe og voksen sau som falt fra året før, mens produksjonen økte for svin, kylling og lam.

Produksjonen av reinkjøtt i tonn økte med ni prosent fra i fjor, og endte med en produksjon på 1 420 tonn.

Økning i eggproduksjon og redusert importbehov
Produksjonen av egg økte med 3,2 prosent i 2025 etter flere år med stort importbehov. Det bidro til nesten en halvering i importen fra 2024.

Stabil tilgang på frukt og grønt
Ved inngangen til 2025 var det mer stabil tilgang av norske grønnsaker og poteter på lagrene sammenlignet med inngangen til 2024. 2025 endte med avlinger på omtrent normalnivå for de fleste kulturer. Omsetningen av både norske konsumpoteter og gulrøtter økte.

Det var høy etterspørsel etter norske agurker, og en satsning på norske epler siste årene har ført til økt omsetning i 2025.

Det var mindre behov for konsentratproduksjon som avsetningskanal i 2025, selv om eplesesongen var god.

Utvidet vareomfang gir tilskudd til mer råvarer i norsk produksjon av RÅK-varer
I 2025 ble det utbetalt 202 mill. kroner i tilskudd for omsetning av nesten 110 000 tonn ferdigvarer. I denne produksjonen ble det brukt nesten 40 000 tonn tilskuddsberettigede råvarer, en økning på 20 prosent fra året før.

Enda et rekordår for omsetning av norsk tømmer
I 2025 ble det solgt 13,47 mill. kubikkmeter norsk tømmer. Dette er norgesrekord og 0,96 mill. kubikkmeter mer enn i forrige toppår 2024.

Bruttoverdien for skogeier var over 11 mrd. kroner, en økning på 38 prosent fra 2024. Den rekordhøye tømmerprisen i deler av 2025 knyttes til redusert tilbud av tømmer på verdensmarkedet samtidig som etterspørselen var stor.

1 Korn, mel og kraftfôr

Kvaliteten på hveten er betydelig bedre enn forrige sesong, og andelen hvete som holder matkvalitet er omtrent doblet, til nesten 60 prosent.

Overproduksjonen av bygg fortsetter, og det er iverksatt ekstraordinære tiltak for å håndtere ubalansen i kornmarkedet.

Matmelmøllene brukte kun 34 prosent norsk matkorn i 2025. Denne andelen vil ta seg betydelig opp i 2026, da den norske matkornavlingen er mye bedre denne sesongen.

Omsetningen av kraftfôr økte for andre år på rad. Mens norskandelen økte, gikk karbohydratandelen noe ned.

1.1 Korn

1.1.1 Dobling av mathvete og overskudd av bygg

Produksjonen i 2025–2026 er omtrent på nivå med fjorårssesongen. Markedsregulator Felleskjøpet Agri (FKA) anslo i sin prognose fra november en total produksjon av korn, erter og oljefrø på 1 251 400 tonn. Det er om lag fire prosent høyere enn i 2024–2025, og syv prosent over gjennomsnittet for de fem foregående sesongene.

Mengden bygg fortsetter å vokse, noe som forsterker ubalansen i markedet. Kvaliteten på mathveten er betydelig bedre denne sesongen, og dermed er matandelen også høyere enn forrige sesong.

Tabell 1 viser anslått produksjon per kornslag, sammenlignet med forrige sesong og femårssnittet. En sesong varer fra 1. juli til 30. juni påfølgende år og kalles ofte et «kornår».

Tabell 1 Produksjon av korn, erter, oljefrø og åkerbønner. Tonn per kornår

	2024–2025	2025–2026*	5-årssnitt
Hvete, mat	70 090	151 400	162 412
Hvete, fôr	158 264	111 700	107 052
Rug, mat	9 495	6 800	12 288
Rug, fôr	2 722	9 500	4 576
Bygg	641 802	690 000	578 340
Havre	279 869	243 700	265 360
Rughvete	11 225	600	20 111
Totalt korn	**1 173 467**	**1 213 700**	**1 150 140**
Erter	8 641	9 200	6 485
Oljefrø og åkerbønner	18 471	28 500	16 463
Totalt korn, erter, oljefrø og åkerbønner	**1 200 579**	**1 251 400**	**1 173 088**

Kilde: Landbruksdirektoratet, Felleskjøpet Agri Markedsregulator

*Prognose fra Felleskjøpet Agri, markedsregulator, 14. november 2025

Mengden hvete med matkvalitet er beregnet til 151 400 tonn. Det er over dobbelt så høyt som det svake fjorårsresultatet, og rett under snittet for de fem foregående sesongene. Andelen hvete med matkvalitet antas å øke fra om lag 30 prosent i fjor til 58 prosent i år, som vil bli det høyeste nivå på tre år.

For annet matkorn er prognosen for matrug svært lav, med en nedgang på 28 prosent fra i fjor. Dette følger blant annet av etterspørselstrender i markedet for bakervarer. Havre er ikke inkludert i importkvoten for matkorn, da det forventes at den norske avlingen skal dekke matmelmøllenes behov. Denne sesongen, som i fjor, er det forventede behovet for havre med grynkvalitet høyere enn det som er tilgjengelig. Derfor er det igjen åpnet for å importere mathavre. Importbehovet for korn omtales nærmere i neste avsnitt.

Produksjonen av bygg fortsetter å øke og ligger an til å bli 690 000 tonn denne sesongen, nesten 20 prosent over snittet de fem foregående årene. Det er den høyeste notering siden markedsordningen for korn trådte i kraft i 2001–2002. Denne overproduksjonen gir en ubalanse i kornmarkedet, og Omsetningsrådet vedtok i oktober ekstraordinære tiltak for å redusere overskuddet. Disse tiltakene skal bidra til at kraftfôrindustrien øker bruken av bygg i fôret, samt avhjelpe mangelen på mottaks- og lagringskapasitet hos markedsregulator FKA.

Interessen for å dyrke bygg har økt på grunn av nye byggsorter med høyt avlingspotensial, lavere risiko og enklere driftsopplegg enn hvete. Økt produksjon, i kombinasjon med redusert etterspørsel etter bygg i kraftfôrproduksjonen, særlig til drøvtyggere, har ført til overskudd i markedet.

Høsten 2024 var det krevende å så høsthvete på grunn av mye nedbør. I tillegg var det mangel på såkorn av vårhvete våren 2025. Dermed dyrket mange bønder heller bygg til sesongen 2025–2026. Dette bidro også til byggoverskuddet.

Figur 1 viser historisk utvikling i total produksjon av norsk korn tilbake til mellomkrigstiden.

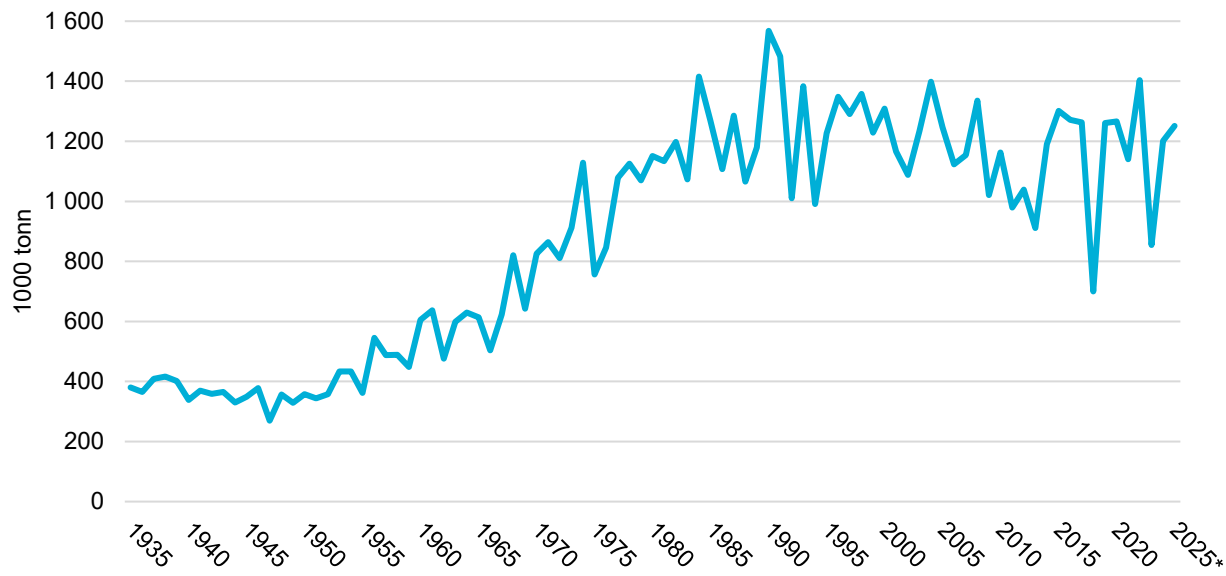

Figur 1 Norsk kornproduksjon,1935–2025. 1000 tonn

Kilde: Landbruksdirektoratet.

*Prognose fra Felleskjøpet Agri Markedsregulator, 14. november 2025

1.1.2 Importbehovet er betydelig lavere enn forrige sesong

Landbruksdirektoratet fordeler tre importkvoter for korn og kraftfôrråvarer som skal supplere den norske produksjonen: matkorn, karbohydratråvarer til kraftfôr og oljefrø.

Kvotestørrelsen tilsvarer differansen mellom det industrien har tilgjengelig av norskprodusert vare og deres beregnede totalforbruk. Tollavgiftssatsene innenfor kvoten utligner prisforskjellen mellom norsk og utenlandsk vare, og fastsettes fire ganger i året.

De internasjonale kornprisene falt gjennom fjoråret, særlig på mathvete. Ved inngangen til 2026 lå mathveteprisen i EU (snitt av tysk og fransk vare) om lag 17 prosent lavere enn ved inngangen til 2025. Hovedårsaken er at mathveteproduksjonen globalt forventes å bli den høyeste noensinne, først og fremst på grunn av svært gode avlinger i EU.

I takt med prisfallet internasjonalt, har tollsatsene på de fleste kornarter innenfor kvotene økt gradvis gjennom året. Ved inngangen til 2026 var det tollsatser på de fleste råvarene innenfor kvotene for matkorn og karbohydratråvarer.

Den internasjonale prisutviklingen kan du lese mer om i Landbruksdirektoratets rapport «Omverdenen til norsk landbruk og matindustri» for 2025.

Den økte tilgangen på norsk matkorn i år gjør at importbehovet er betydelig lavere enn i fjor. Markedsregulator FKA forventer at det importeres om lag 135 000 tonn matkorn i sesongen 2025–2026. Dette vil gi en andel norsk korn i matmelet på 57 prosent. For mathvete isolert anslås norskandelen også å bli 57 prosent.

De nasjonale kvotene for matkorn og karbohydratråvarer kan endres ensidig av Norge, mens de internasjonale kvotene er bundet i avtaler som det kreves to parter (land) for å endre. Figur 2 viser import innenfor disse kvotene, sammen med den årlige norske produksjonen av mat- og fôrkorn.

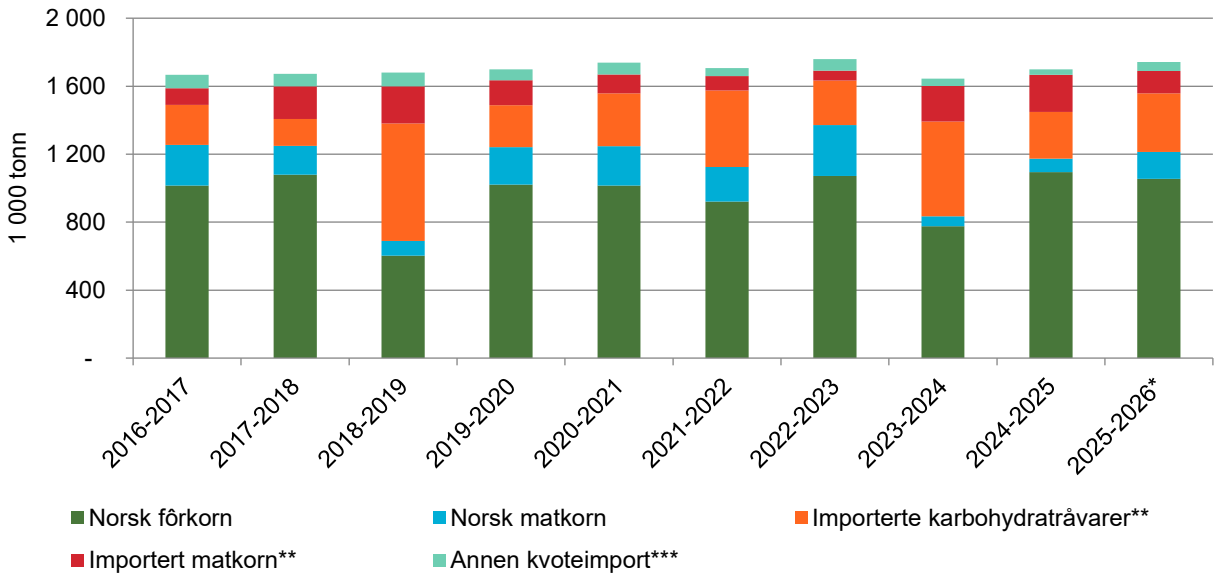

Figur 2 Norskprodusert mat- og fôrkorn og kvoteimport av matkorn og karbohydratråvarer til kraftfôr, siste ti sesonger. 1000 tonn

Kilde: Landbruksdirektoratet

*Prognose fra Felleskjøpet Agri Markedsregulator, 14. november 2025

**Nasjonale kvoter. Matkornimporten inneholder ikke matkorn til beredskap.

***Følgende kvoter er omfattet: durumhvete til pastaproduksjon (EU; Canada/Ukraina; Storbritannia), maisgrits til dyrefôr (EU; Storbritannia), mais til dyrefôr (EU; Storbritannia) og melasse (GSP-land). I tillegg er import av kraftfôrråvarer fra minst utviklede land (MUL-land) tatt med. Tall for 2025–2026 er basert på gjennomsnitt av de fem foregående sesongene

Ifølge prognosen vil det norskproduserte kornet utgjøre i overkant av 70 prosent av tilførselen av matkorn og karbohydrater til fôr i 2025–2026. Dette er omtrent på nivå med forrige sesong. Tabell 2 viser importerte mengder på de nasjonale kvotene i 2024–2025 og den foreløpige totale størrelsen på kvotene i 2025–2026.

Tabell 2 Kvoteimport i 2024–2025 (med kvoteutnyttelse i parentes) og foreløpig kvotestørrelse for 2025–2026. Tonn

Kvote	Importert i 2024–2025	Kvotestørrelse 2025–2026*
Matkorn	218 604 (98 %)	133 100
Karbohydratråvarer til kraftfôr	274 000 (100 %)	343 500
Oljefrø	9 567 (64 %)	9 000
Matkorn til beredskap	14 753 (98 %)	15 000

Kilde: Landbruksdirektoratet

*Kvotestørrelsene følger av markedsregulators prognose fra november 2025, og kan bli endret

Importbehovet for matkorn er betydelig lavere enn forrige sesong. Markedsregulator anslår at i underkant av 60 prosent av matmelmøllenes kornforbruk kan dekkes av norsk korn denne sesongen.

Når det gjelder fôrkorn og karbohydratråvarer er importbehovet noe høyere enn forrige sesong.

Figur 3 viser norskandelen for matkorn og karbohydratråvarer til kraftfôr siden 2016–2017.

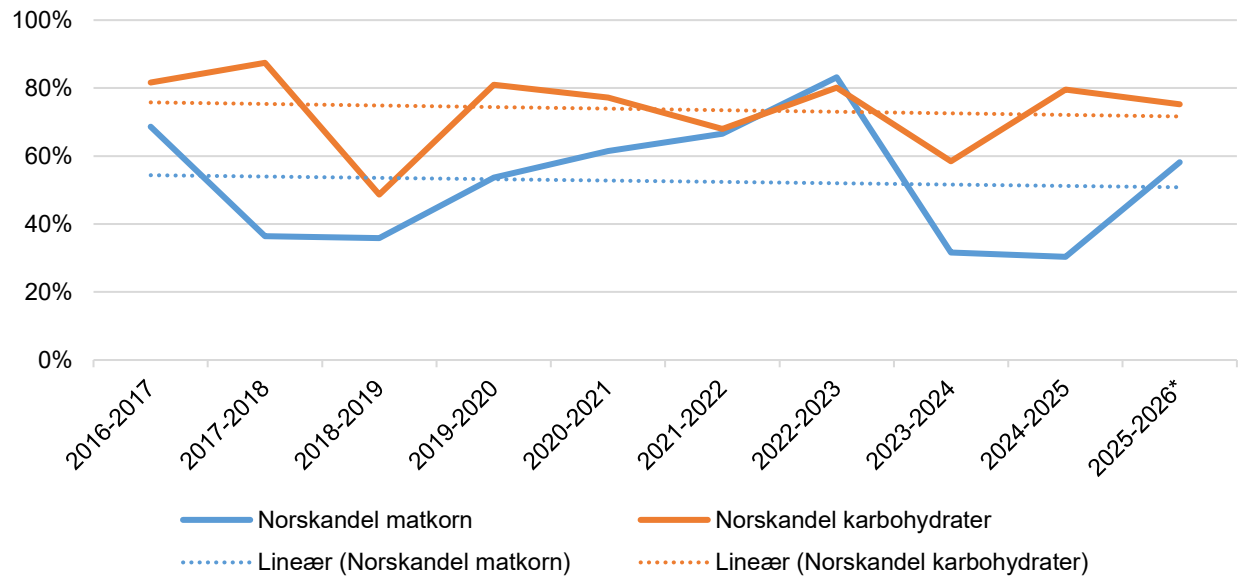

Figur 3 Norskandel for hhv. matkorn og karbohydratråvarer til kraftfôr, siste ti sesonger. Prosent

Kilde: Landbruksdirektoratet

*Prognose

Andelen norsk matkorn varierer fra sesong til sesong, avhengig av total norsk produksjon og kvaliteten på kornet. Kvaliteten på den norske hveten er mye bedre denne sesongen enn den forrige. Derfor synker importbehovet for matkorn, og norskandelen øker etter to sesonger med svært lav norskandel.

Norskandelen på karbohydratråvarer forventes å bli liggende omtrent på nivået fra i fjor, med et fall på om lag fem prosent.

1.1.3 Størst målprisendring på hvete

For 2025–2026 har målprisen på mathvete økt med 37 øre, målprisen på havre har økt med 14 øre, målprisen på bygg har økt med 5 øre, mens målprisen på matrug er uendret.

Målprisen på oljefrø ble besluttet suspendert for fjerde sesong på rad. Noe av forklaringen er at sterk etterspørsel etter oljefrø som råvare til kraftfôr, sammen med prisnedskrivingstilskuddet, har bidratt til stabil og forutsigbar prising de siste årene.

Figur 4 viser utviklingen i målprisene på korn de siste ti sesongene.

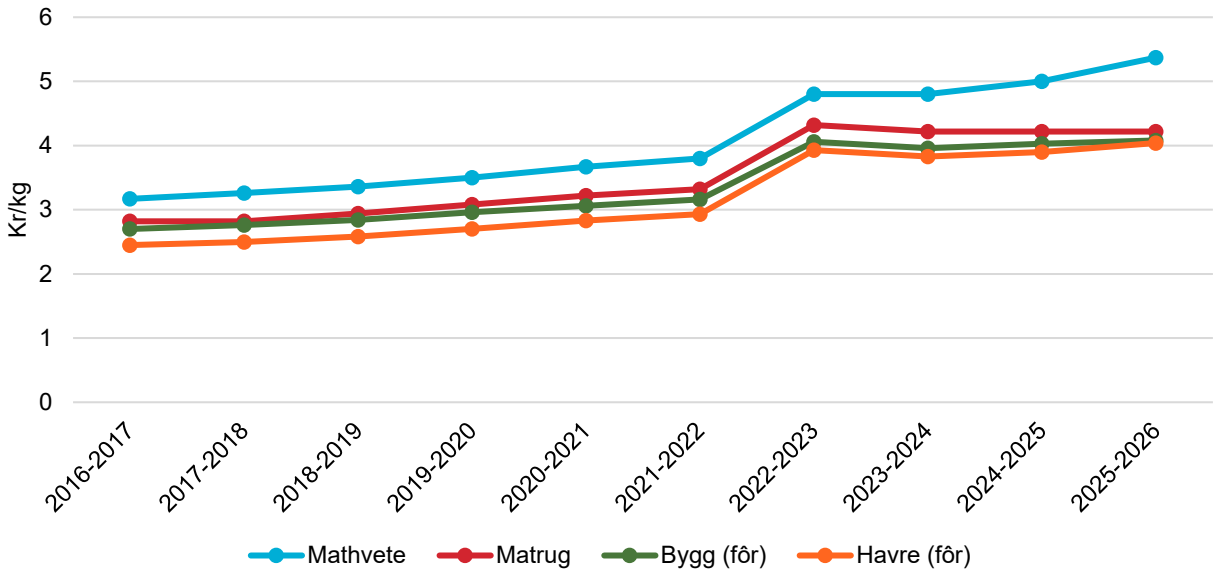

Figur 4 Målprisene på korn, siste ti sesonger. Kr per kg

Kilde: Landbruksdirektoratet

Den store målprisøkningen på mathvete skal stimulere til økt produksjon, og henger sammen med ambisjonen om økt norskandel i kornforbruket til matmelmøllene.

1.2 Mel

Produksjonstallene i dette delkapittelet er basert på innrapporteringer fra matmelmøllene for kalenderåret 2025. Dermed avviker de fra tallene i forrige delkapittel, som er for kornsesongen 2025–2026, jf. omtale i starten av 1.1.1.

Konsekvensene av en kornsesong blir størst påfølgende kalenderår. Dermed er det kornåret 2024–2025 som i stor grad ligger til grunn for tallene i dette delkapittelet.

1.2.1 Fortsatt lav norskandel hos matmelmøllene

Figur 5 viser utviklingen i matmelmøllenes forbruk av matkorn de ti siste årene. Det svinger noe fra år til år, men jevnt over har dette forbruket gått ned de siste 20 årene. Årsaken er lavere forbruk av brød og bakervarer. Les mer om importen av ferdige brød- og bakervarer og andre RÅK-varer i kapittel 6.

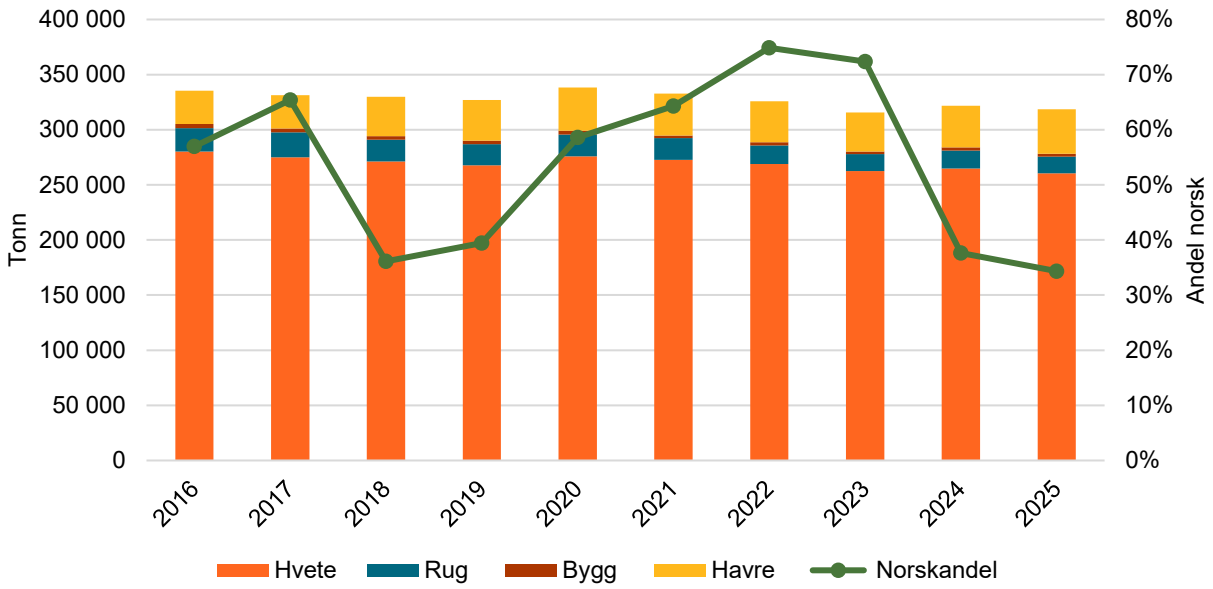

Figur 5 Melindustriens forbruk av matkorn og andel norsk, 2016–2025. Tonn og prosent

Kilde: Landbruksdirektoratet

I 2025 brukte møllene 319 000 tonn matkorn, en reduksjon på en prosent fra 2024. 82 prosent av matkornet som ble brukt i 2025 var hvete, mens havre utgjorde tolv prosent, rug fem prosent og bygg kun en prosent.

Andelen norsk matkorn i melet var på kun 34 prosent i 2025, som er noe ned fra året før. Dette er den laveste norskandelen hos matmelindustrien siden 2012. Kun 30 prosent av mathveten var norsk, som er omtrent på nivået fra 2024. 52 prosent av mathavren var norsk, og det er en nedgang på syv prosentpoeng fra året før.

Norskandelen vil etter all sannsynlighet ta seg veldig opp igjen i 2026, som en konsekvens av et mye større volum av norsk matkorn i inneværende sesong, ref. omtalen i kapittel 1.1.1.

1.2.2 Lite bevegelse i melprisene

Figur 6 viser indeksert utvikling per kalenderår for brutto og netto melpriser til industrien, samt utvikling i råvarekostnader og konsumprisindeksen (KPI).

I månedsskiftet juni/juli 2024 (inngangen til ny kornsesong, og det normale tidspunktet for møllenes prisjustering) var det kun mindre endringer i melprisene. Dette skyldtes særlig at økningen i målprisen på hvete ble mer enn oppveiet av det økte matkorntilskuddet.

Før kornsesongen 2025–2026 ble målprisen på hvete økt med 37 øre, mens matkorntilskuddet økte nesten like mye. I sum ga dette små utslag på møllenes prissetting i siste halvdel av 2025, med kun mindre justeringer. Dermed har melprisene (basert på vektede gjennomsnitt) nesten ikke beveget seg gjennom 2025, som vist i figuren.

Strømprisene økte noe i 2025 sammenlignet med de unormalt lave prisene i 2024, men var betydelig lavere enn pristoppene i de 2-3 foregående årene. Dette bidro til en viss økning i møllenes produksjonskostnader.

Av stigningen på kurvene ser vi at de generelle prisene i samfunnet – representert ved KPI – økte noe mer enn prisene på hvetemel i 2025, mens den beregnede råvarekostnaden på mathvete sank marginalt i løpet av året.

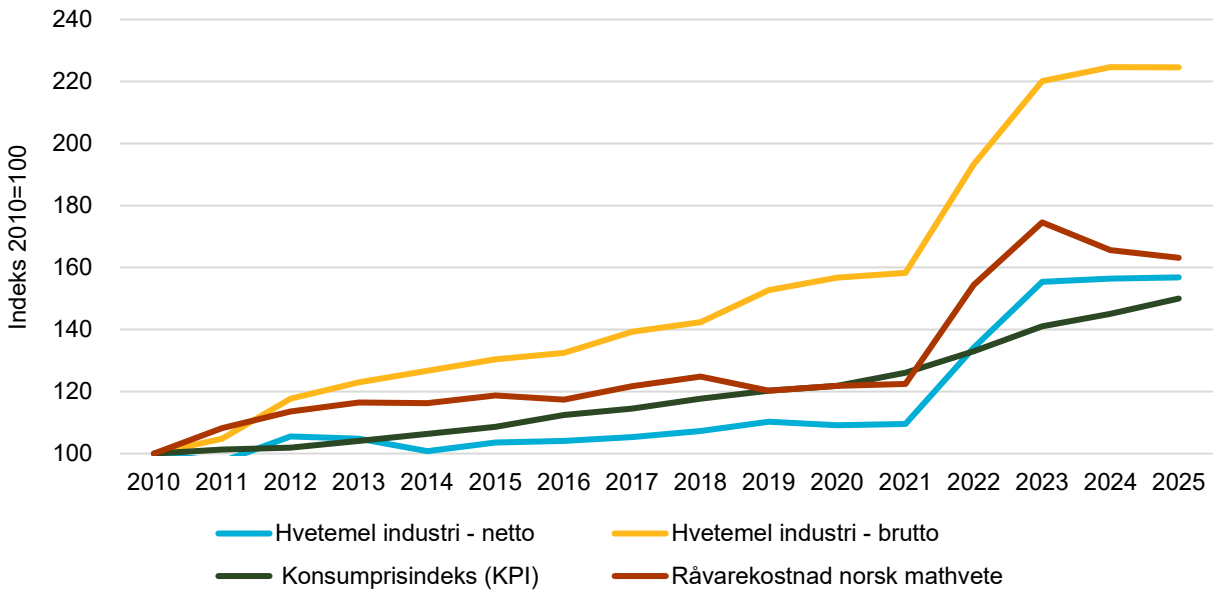

Figur 6 Indeksert utvikling i norske melpriser per kalenderår, 2010–2025. 2010=100

Kilde: Landbruksdirektoratet

1.3 Kraftfôr

1.3.1 Høyere omsetning

Omsetningen av kraftfôr økte for andre år på rad i 2025. Figur 7 viser utviklingen siden 2010. Tallgrunnlaget er kvartalsvis innrapportering av salgstall fra kraftfôrprodusentene.

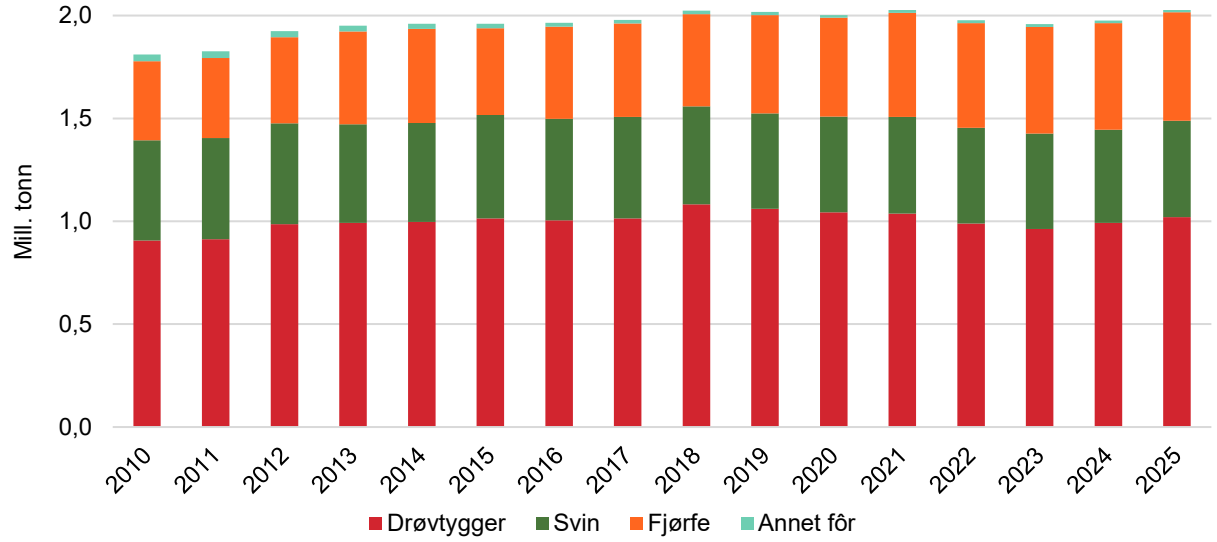

Figur 7 Omsetning av kraftfôr per dyreslag, 2010–2025. Mill. tonn

Kilde: Landbruksdirektoratet

Omsetningen av kraftfôr var på 2,03 mill. tonn i 2025, en økning på 2,6 prosent fra året før. Omsetningen har økt for både drøvtygger-, svin- og fjørfekraftfôr. Omsetningen av kraftfôr til svin økte mest, med 3,2 prosent, til 468 000 tonn.

Omsetningen av kraftfôr til drøvtygger steg med 2,8 prosent fra året før, til 1 020 000 tonn. Omsetningen steg både i 2024 og i 2025, etter flere år med nedgang.

Det ble omsatt 528 000 tonn fjørfefôr i 2025. Dette var en økning på to prosent sammenlignet med 2024. Med unntak av 2024 har omsetningen økt hvert år siden 2018.

Omsetningen av andre kraftfôrtyper har gått nedover. Dette er i hovedsak fôr til hest, hjort og kanin. Omsetningen var på 10 400 tonn i 2025, 13 prosent mindre enn året før.

1.3.2 Lavere karbohydratandel og høyere norskandel

Råvareforbruket til kraftfôrprodusentene påvirkes av pris, tilgang og kvalitet på de ulike råvarene. Det finnes en rekke kraftfôrblandinger med ulike egenskaper, og produsentene forsøker hele tiden å optimalisere sine blandinger ved å justere sammensetningen av råvarer. Figur 8 viser utviklingen i råvareforbruket til norsk kraftfôr de siste 15 årene.

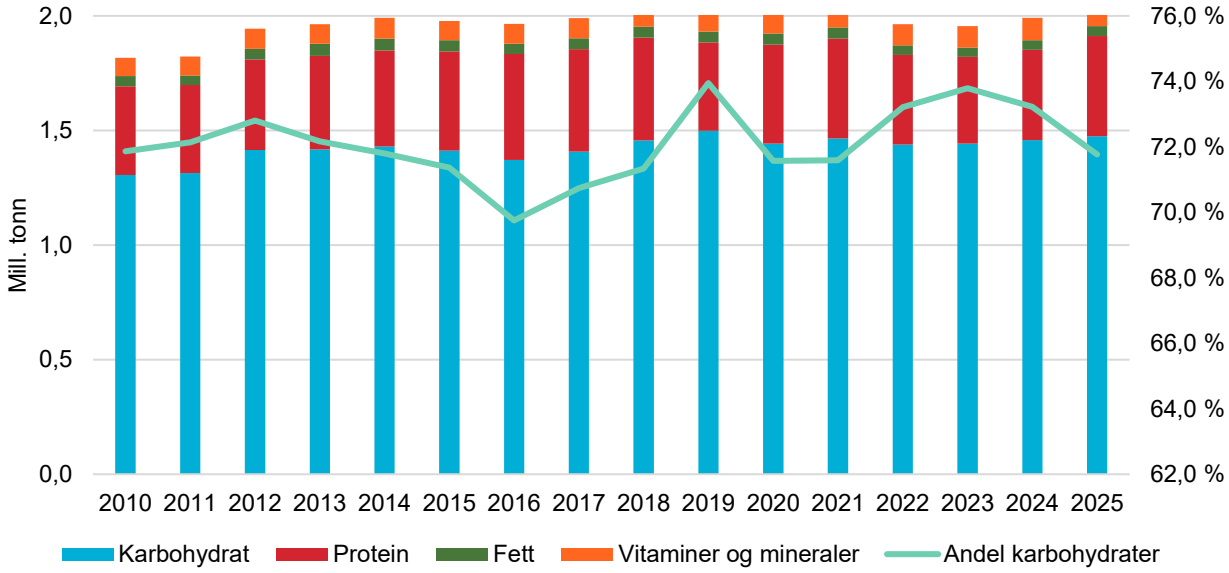

Figur 8 Forbruk av kraftfôrråvarer per varegruppe, og andel karbohydratråvare, 2010–2025. Mill. tonn og prosent

Kilde: Landbruksdirektoratet

Det totale råvareforbruket var på 2,1 mill. tonn i 2025. Totalforbruket gjenspeiler omsetningen av kraftfôr, men råvaresammensetningen varierer fra år til år.

Andelen karbohydratråvarer ligger på et noe lavere nivå enn i 2024. Karbohydratråvarer består i hovedsak av korn, mais, melasse og roesnitter, og utgjorde 71,8 prosent av kraftfôret i 2025.

Andelen proteinråvarer har steget noe sammenliknet med 2024, og utgjorde i 2025 21,3 prosent av råvareforbruket. Fett utgjorde 2,1 prosent, og vitaminer og mineraler 4,8 prosent.

Figur 9 viser andelen norsk og importert råvare i kraftfôret. Karbohydratråvarene har, som vist i figur 3, en høy norskandel. De andre råvarene får vi hovedsakelig gjennom import.

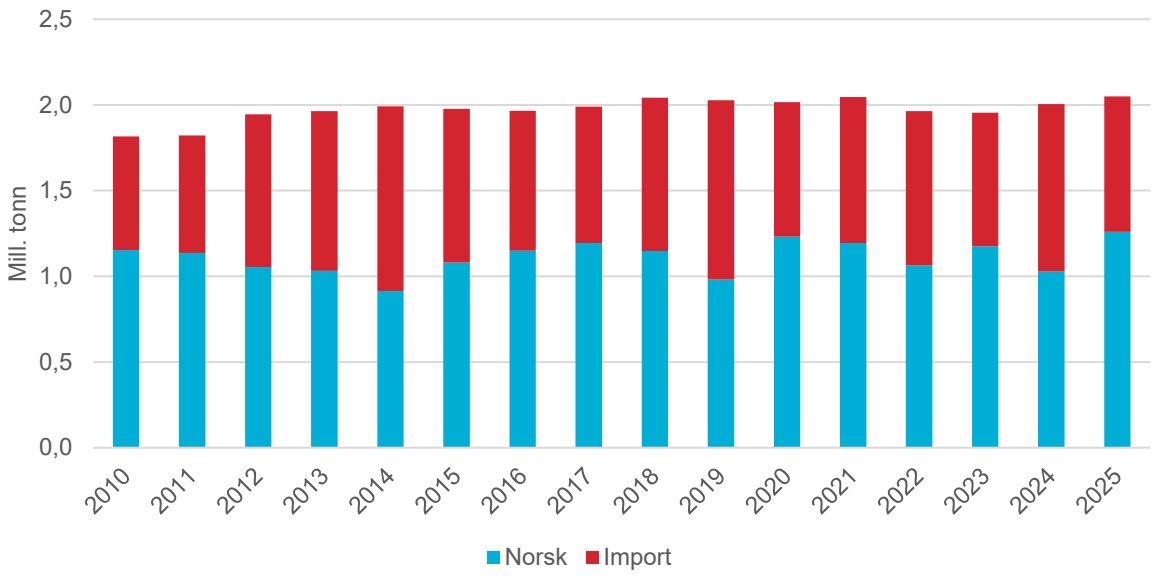

Figur 9 Forbruk av kraftfôrråvarer fordelt på norsk og importert vare, 2010–2025. Mill. tonn

Kilde: Landbruksdirektoratet

I 2025 var norskandelen i kraftfôret 61 prosent, en økning på ti prosentpoeng fra 2024. Økningen skyldes økt bruk av norske karbohydratråvarer. Norskandelen i karbohydratråvarene var på nesten 80 prosent i 2025. Det ble produsert mye fôrkorn både i 2024 og 2025, og det har vært en økning i forbruk av norsk korn i kraftfôret i 2025.

Detaljert statistikk over råvareforbruket i norsk kraftfôr er tilgjengelig på Landbruksdirektoratets nettsider.

1.3.3 Kraftfôrpriser

Figur 10 viser utviklingen i gjennomsnittlige vektede kraftfôrpriser de siste fem årene. Tallgrunnlaget er prislister fra seks kraftfôrprodusenter fra ulike deler av landet, justert for rabatter og fraktkostnader. Kraftfôrprisene påvirkes blant annet av tilgangen på norsk råvare og størrelsen på importkvotene. Normalt øker prisene gjennom vinterhalvåret fram til ny kornsesong i takt med økende termintillegg, som dekker kostnaden ved å lagre kornet. Deretter synker prisene noe på slutten av sommeren, når det nye kornet fases inn.

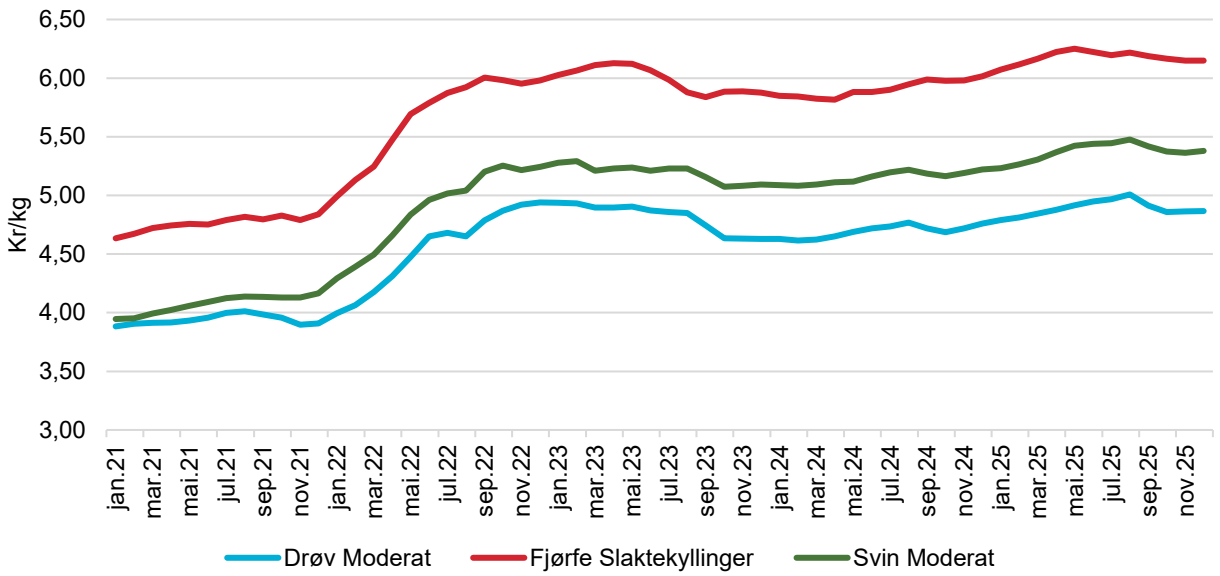

Figur 10 Prisutvikling på ulike kraftfôrtyper, januar 2021–desember 2025. Kr per kg

Kilde: Landbruksdirektoratet, basert på prislister fra kraftfôrprodusenter

Norske kraftfôrpriser steg betydelig i 2022. Dette skyldtes Russlands invasjon av Ukraina, som førte til kraftig prisvekst på mange av kraftfôrråvarene. Prisveksten flatet ut en periode, men steg igjen i løpet av 2024 og første halvdel av 2025. Siste halvdel av 2025 har prisene gått noe ned.

Kraftfôrprisene blir i stor grad påvirket av internasjonale råvarepriser. Dette gjelder spesielt protein- og fettråvarer, der importandelen er høy. Prisen på norsk korn, energipriser, valutakurser og fraktkostnader er andre viktige faktorer.

De internasjonale prisene på de fleste kraftfôrråvarene har holdt seg relativt stabile i 2025. Likevel har kostnaden for enkeltråvarer økt grunnet svak kronekurs. Fraktkostnadene har også økt for noen av råvarene i løpet av året. Dette skyldes blant annet geopolitisk uro og endringer i handelspolitikken.

Målprisene på bygg og havre ble økt med henholdsvis 5 og 14 øre per kilo for sesongen 2025–2026. Dette øker råvarekostnadene for kornhandlerne noe, da prisnedskrivningen ikke ble økt tilsvarende.

Prisene på de utvalgte kraftfôrtypene i figur 10 er ved utgangen av 2025 noe høyere enn ved inngangen til 2025.

Mer om det internasjonale markedet kan leses i Landbruksdirektoratets rapport «Omverdenen til norsk landbruk og matindustri» for 2025.

2 Melk og meieriprodukter

Leveransene av melk til meieri økte med 67 mill. liter fra 2024 til 2025, opp til 1 547 mill. liter. Av dette var 18 mill. liter geitemelk. Melkekvotene ga rom for økningen i produksjon siden forholdstallet var satt til 1,2.

Melkeprisen til bonde var kr 7,68 per liter i 2025. Det var 55 øre per liter høyere enn i 2024.

Det ble brukt 1 549 mill. liter ku- og geitemelk til meieriprodukter. Dette var 60 mill. liter mer enn i 2024. Volumet melk brukt til produksjon av modnede oster økte mest, med tørrmelk og ferske oster på plassene deretter.

Etterspørselen etter meieriprodukter økte for alle kategorier i 2025. Yoghurt hadde størst salgsøkning. Helmelk, smaksatt søtmelk og smaksatt syrnet melk øker, mens lettmelk og skummet melk går noe tilbake. Ostesalget økte, drevet av cottage cheese og kvarg.

Importen av meieriprodukter økte med åtte prosent til 39 tusen tonn. Ost var det største importproduktet, men veksten skyldes i stor grad økt import av yoghurt og smaksatt melk. Eksporten økte, hvor ost var det produktet som økte mest i mengde.

2.1 Melkeproduksjon

2.1.1 Økte melkeleveranser

Det ble levert 1 547 mill. liter melk fra melkebønder til meieri i 2025. Det var 67 mill. liter mer enn i 2024 og 143 mill. liter mer enn 2023. Det tilsvarer en økning i melkeleveransene på ti prosent over to år. Som følge av underskudd av melk i 2023 og i første kvartal i 2024, ble forholdstallet for kumelk-kvoten økt i løpet av 2024. For 2025 ble forholdstallet satt til 1,2.

Det ble levert 1 529 mill. liter kumelk i 2025. Dette var 67 mill. liter mer enn i 2024, tilsvarende en økning på 4,6 prosent. Geitemelkvolumet var 17,7 mill. liter, en nedgang på 0,3 mill. liter fra 2024. Økningen i melkevolum ga et overskudd i markedet for meieriprodukter. Les mer om det i avsnitt 2.3 og 2.5.

Noe av melken som produseres leveres ikke til meieri, men foredles lokalt. 4,5 mill. liter kumelk ble foredlet lokalt i 2025. Det utgjør tre promille av all produsert kumelk. 1,1 mill. liter geitemelk ble foredlet lokalt, som utgjør seks prosent av geitemelken.

Melkekvoter

Melkeproduksjon er regulert gjennom en kvoteordning som skal sikre at produksjonen av ku- og geitemelk er tilpasset behovet i markedet, og ivaretar distrikts- og strukturhensyn.

Forholdstall

Forholdstallet angir hvor stor andel av kvoten et foretak kan produsere i et kvoteår uten å bli ilagt overproduksjonsavgift.

År		kumelk	geitemelk
2023		0,95	0,95
	endret 22. juni	0,99	0,95
2024		1,02	0,95
	endret 1. mars	1,04	0,95
	endret 1. juni	overproduksjons-avgift = 0	
2025		1,20	0,95
2026		1,01	1,00

Figur 11 viser månedlige leveranser av ku- og geitemelk til meieri for årene 2023 til 2025 og prognoserte månedlige melkeleveranser i 2026.

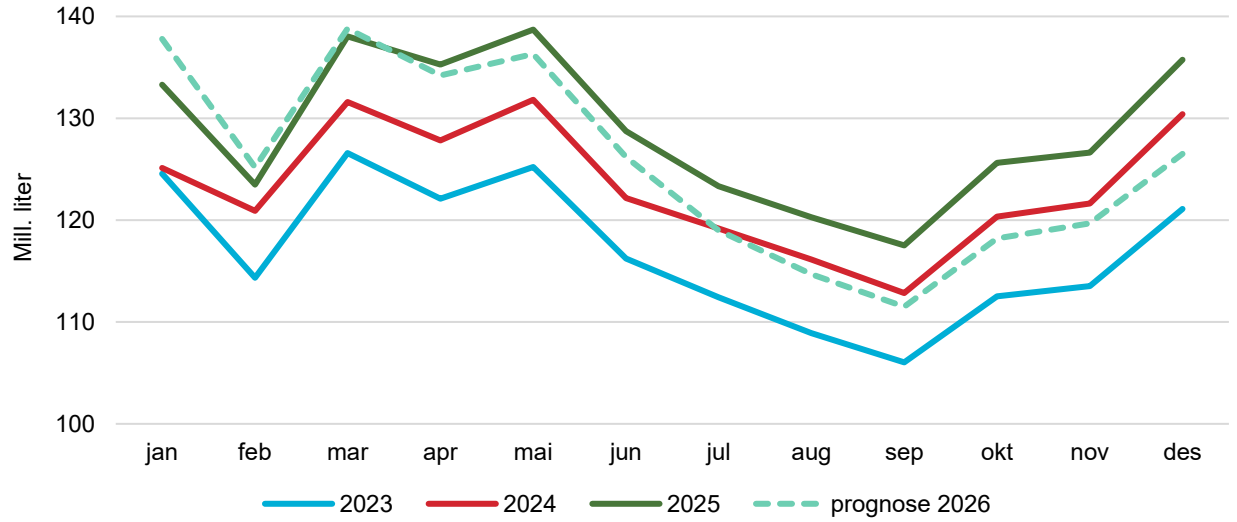

Figur 11 Månedlige leveranser av ku- og geitemelk til meieri. Mill. liter

Kilde: Norsk melkeråvare (2026a), Norsk melkeråvare (2026b)

Tine SA prognoserer at melkeleveransene vil bli 1 490 mill. liter kumelk og 18,1 mill. liter geitemelk i 2026 (Norsk melkeråvare, 2026b). Det vil være til sammen 39 mill. liter mindre enn i 2025.

Figur 12 viser melkevolum levert til meieri per kommune. Kartet viser at melkeproduksjonen er i stor grad spredt utover hele landet. I kartet er alle kommuner med leveranser på mer enn 25 mill. liter markert.

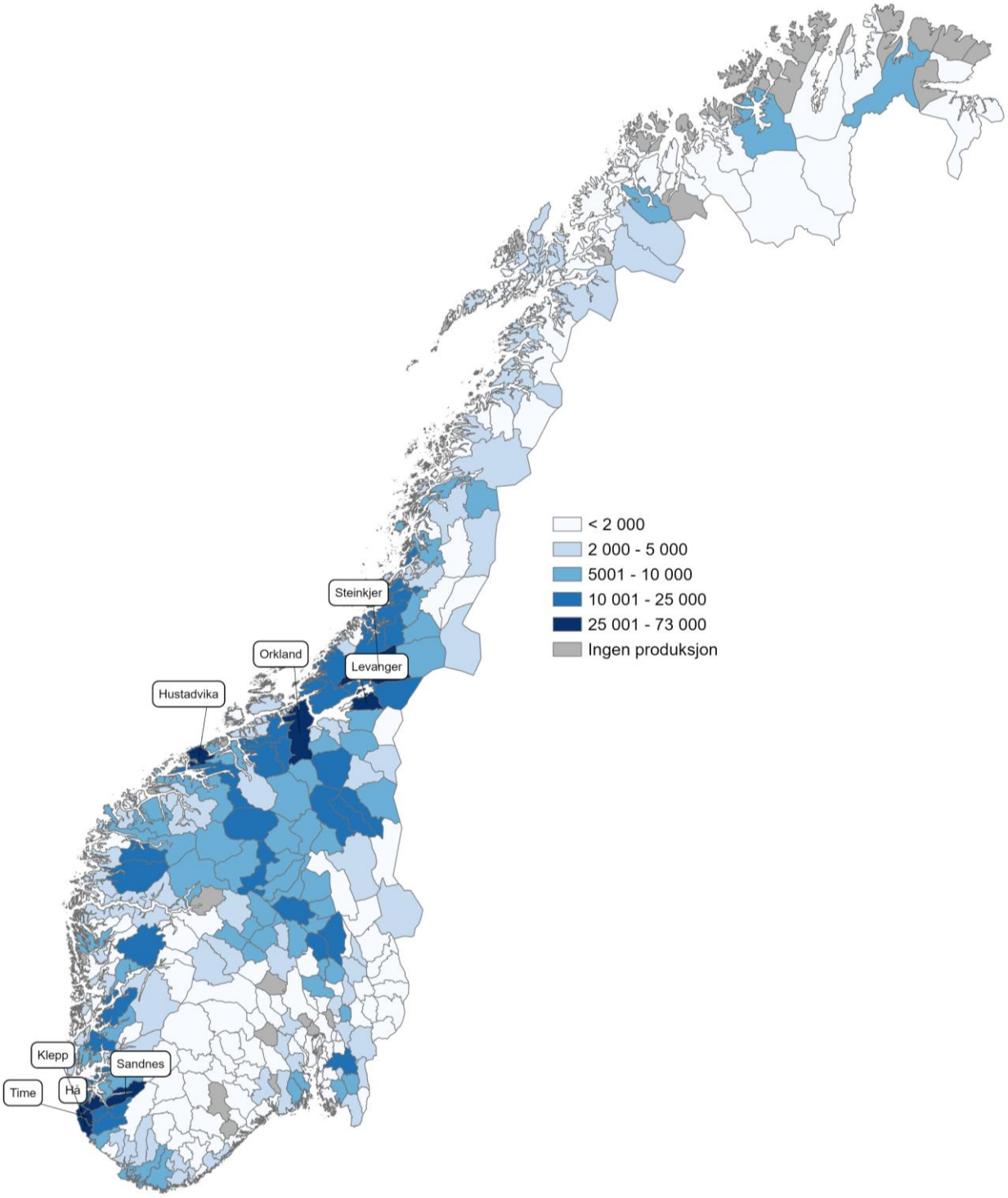

Figur 12 Produksjon av melk per kommune. 1 000 liter

Kilde: Landbruksdirektoratet

2.2 Melkepriser

2.2.1 Ett helt år med volummodell melk

Jordbruksavtalepartene bestemte i 2024 å avvikle målprisen på melk fra 1. november 2024. 2025 er da det første hele kalenderåret etter at volummodell melk trådte i kraft. Målprisen på melk er i WTO-avtalen

definert som handelsvridende støtte. WTO-avtalen setter en grense for hvor mye slik støtte som kan gis, og målprisen ble avviklet for ikke å overskride denne grensen. Målprisen ble satt på det punktet der melken etter innsamling ble solgt videre til foredling på meieri. I volummodellen er målprisen erstattet av en prognosert gjennomsnittlig engrospris (PGE) som markedsregulator Tine SA setter.

I november og desember 2024 satt Tine PGE til kr 6,54 per liter, som var lik målprisen i månedene før. I første halvår av 2025 ble PGE satt til kr 6,60 per liter og i andre halvår ble den satt til kr 6,93 per liter. For første halvår 2026 har Tine satt PGE til kr 7,03 per liter. Utviklingen i målpris og PGE kommer frem av tabell 3 nedenfor.

Fra andre halvår 2025 har Tine satt en annen PGE for geitemelk enn for kumelk. PGE for geitemelk var kr 7,10 per liter i andre halvår 2025. For første halvår 2026 har Tine satt PGE for geitemelk til kr 7,20 per liter.

I 2025 ble gjennomsnittsprisen utbetalt til Tines bønder kr 7,68 per liter. Avregningsprisen fra Norsk melkeråvare steg med 39 øre per liter, og etterbetalingen fra Tines industridel økte med 16 øre per liter. Til sammen var det var 55 øre per liter mer enn i 2024.

Tabell 3 Målpris/styringspris/PGE, noteringspris og utbetalt pris til bonde fra Tine, 2005, 2010, 2022-2025 og PGE for første halvår 2026. Kr per liter

		2005	2010	2022	2023	2024	2025	2026
Målpris/styringspris/ PGE[1]	1. halvår	3,79/3,77	4,41/ -	5,55/ -	5,91/ -	6,24/ -	6,60	7,03[2]
	2. halvår	3,82/ -	4,54/ -	5,91/ -	6,24/ -	6,54/ - /6,54	6,93[2]	
Noteringspris	1. halvår	3,76	4,41	5,55	5,91	6,24	6,60	
	2. halvår	3,82	4,54	5,91	6,25	6,56	6,93	
Veid gjennomsnittlig noteringspris		3,77	4,47	5,72	6,07	6,39	6,76	
Utbetalt fra Norsk melkeråvare		3,54	4,20	5,40	5,73	6,09	6,48	
Utbetalt fra Tines industridel		0,10	0,33	0,69	0,77	1,04	1,20	
Totalt utbetalt		3,64	4,53	6,08	6,50	7,13	7,68	

Kilde: Tine SA

[1] Planlagt gjennomsnittlig engropris (PGE) gjaldt fra 1. november 2024.

[2] PGE for geitemelk var kr 7,10 per liter i andre halvår 2025 og er kr 7,20 per liter for første halvår 2026.

Omsetningsavgift beregnes på all omsatt melk og blir betalt av bøndene ved levering av melk. Den går inn i et fond som brukes til å finansiere markedsregulerende tiltak. I 2025 var omsetningsavgiften 12 øre per liter i første halvår og 9 øre per liter i andre halvår. Fra 1. januar 2026 er den 10 øre per liter. Tabell 4 viser omsetningsavgiften i 2005, 2010 og de siste fem årene.

Tabell 4 Omsetningsavgift i årene 2005, 2010 og 2022 til 2026, kr per liter

		2005	2010	2022	2023	2024	2025	2026
Omsetningsavgift, kr per liter	1. halvår	0,08	0,09	0,03[1]	0,07	0,07	0,12	0,10
	2. halvår	0,07	0,08	0,03	0,07	0,12	0,09	

[1] Omsetningsavgiften på melk var kr 0,08 per liter i januar 2022, fra 1. februar ble den redusert til kr 0,03 per liter.

2.3 Produksjon og omsetning av meieriprodukter

2.3.1 Lavere etterspørselsvekst av meieriprodukter

Etter et år med økt etterspørsel etter de fleste meieriprodukter i 2024, økte etterspørselen også noe i 2025, men mindre enn forventet. Dette førte til et stort overskudd av melk. Meieriselskap som deltar i prisutjevningsordningen for melk (PU) rapporterer inn bruken av melk. Disse rapportene gir et godt bilde på utviklingen i produksjonen av meieriprodukter. Rapporteringen fra 2025 viser at det ble brukt 1 549 mill. liter ku- og geitemelk til meieriprodukter. Dette var 60 mill. liter mer enn i 2024, som tilsvarer en økning på fire prosent.

Tine SA er den største aktøren i PU med en andel anvendt melk på 75,3 prosent i 2025. Andre aktører er Synnøve Finden, Q-meieriene, Normilk, Rørosmeieriet, Valdresmeieriet, Mondelez og Jerseymeieriet.

Siden tilgangen på melk var vesentlig større enn etterspørselen, ble det produsert mer tørrmelk og ost enn i 2024. Det ble brukt om lag 2,3 prosent mer melk til produksjon av modnede oster til dagligvaremarkedet i 2025 enn året før. Økningen skyldes stor tilgang på melk, men det var også noe økt etterspørsel etter ost. Størst var økningen for tørrmelk med en produksjon på 12 531 tonn tørrmelksprodukter i 2025. Dette var en økning på 24 prosent fra året før. Reguleringslageret for skummetmelkpulver økte med 269 tonn i 2025.

Det ble brukt betydelig mye mer melk til å produsere fersk ost i 2025, sammenlignet med i 2024. Økningen var på hele 17,8 prosent.

Bruken av melk til produksjon av søt, smaksatt melk økte med 6,2 prosent i 2025. Det ble også brukt om lag tre prosent mer melk til å lage yoghurt og andre sure, smaksatte produkter til dagligvaremarkedet.

Produksjonen av drikkemelk til dagligvare, gikk ned med en prosent. Etterspørselen etter og produksjonen av drikkemelk har vært fallende i mange år.

Produksjonen av fløte til smør til dagligvaremarkedet økte med 9,7 prosent fra 2024 til 2025, mens fløte til kremfløteprodukter økte med 0,7 prosent.

Tabell 5 gir oversikt over hvor mye melk som brukes til å lage forskjellige grupper av meieriprodukter.

Tabell 5 Produksjon av norsk melk, fordelt på produktgruppe og marked, 2023–2025. Mill. liter

Produktgruppe	2023	2024	2025*	Endring 2024–2025 (mill. liter)	Endring siste år
Sure smaksatte, dagligvare (prisgruppe 1)	62,7	65,3	67,3	2,0	3,0 %
Søte smaksatte, dagligvare (prisgruppe 1)	52,1	55,5	59,0	3,5	6,2 %
Ferske oster, dagligvare (prisgruppe 1)	67,0	83,1	97,8	14,7	17,8 %
Ikke smaksatte, dagligvare (prisgruppe 2)	382,1	379,9	376,0	- 3,9	- 1,0 %
Modnede oster, dagligvare (prisgruppe 3)	554,3	619,8	633,8	14,0	2,3 %
Geitemelksprod., dagligvare (prisgruppe 3)	9,4	13,1	10,8	-2,3	-17,4 %
Oster og geitemelksprodukter som tidligere gikk til merkevareeksport (prisgruppe 3) [1] [2]	14,5	5,4	22,0	16,6	309,7 %
Tørrmelksprodukter (prisgruppe 4)	95,6	94,1	116,6	22,5	24,0 %
Flytende produkter, industri (prisgruppe 4)	30,0	29,6	29,9	0,3	1,1 %
Ferske oster, industri (prisgruppe 4)	0,3	0,4	0,5	0,1	31,4 %
Modnede oster, industri (prisgruppe 4)	124,4	137,0	128,5	-8,5	-6,2 %
Geitemelksprod., industri (prisgruppe 4)	7,0	5,9	6,5	0,6	9,3 %
Sum	1399,3	1489,1	1548,9	59,8	4,0 %

Kilde: Landbruksdirektoratet

1 Det er ikke utbetalt eksportstøtte i prisutjevningsordningen for melk for oster og geitemelksprodukter til merkevareeksport for perioden etter 1. juli 2020.

2 I produktgruppen «oster og geitemelksprodukter som tidligere gikk til merkevareeksport», anvendes mest kumelk, men også noe geitemelk. Anvendt liter melk er teoretisk beregnet ved hjelp av salgstall, lagerkorreksjoner og omregningsfaktorer. Derfor er ikke nødvendigvis levert liter melk og anvendt liter melk det samme.

*Tall for 2025 er foreløpige.

Ifølge Opplysningskontoret for melk og meieriprodukter, økte forbruket av ost med 1,5 prosent i 2025 fra året før. Salget av kvarg og cottage cheese øker mye, mens forbruket av gulost og brunost holder seg stabilt. Forbruket av drikkemelk er nærmest uendret i 2025. Salget av helmelk øker, mens lettmelk og skummet melk går noe tilbake. Forbruket av både smaksatt og syrnet melk øker.

Tabell 6 viser endringene i omsetning av grupper av meieriprodukter fra 2022 til 2025.

Tabell 6 Omsatte mengder norske meieriprodukter, 2022–2025. 1 000 liter og tonn

		2022	2023	2024	2025	Endring siste år
Melk[1]	1000 liter	402 234	400 834	404 707	405 301	0,1 %
Ost[2]	tonn	86 767	88 538	93 702	95 518	1,5 %
Yoghurt[1]	tonn	51 613	54 129	56 236	60 621	7,8 %
Rømme[2]	tonn	19 432	19 553	19 778	19 790	0,1 %
Fløte[2]	1000 liter	29 697	30 207	32 007	32 389	1,2 %
Smør[2] [3]	tonn	18 522	18 656	20 079	21 180	5,5 %

Kilde: Opplysningskontoret for melk og meieriprodukter

1 inkluderer dagligvare og storhusholdning (ikke industri)

2 inkluderer dagligvare, storhusholdning og industri

[3] inkluderer blandingsprodukt med min. 60 prosent smørandel

2.4 Import av meieriprodukter

Det er ost, yoghurt og smaksatt søt melk som utgjør de største gruppene av meierivarer som importeres til Norge. Importen av smaksatt søt melk økte mest i 2025, men det var og økning i importen av ost og yoghurt. Les mer om disse i avsnittene 2.4.1 til 2.4.3.

Samlet sett utgjorde importen av meieriprodukter 39 000 tonn. Dette var opp åtte prosent sammenlignet med i 2024.

Importen av melkepulver var relativt stor i 2024 og ble kraftig redusert i 2025. Dette henger sammen med underskuddet av melk som var i siste del av 2023 og i første kvartal 2024. I første kvartal 2024 var det nedsatt tollavgiftssats på melkepulver for å legge til rette for suppleringsimport. Importen i 2025 var på linje med det som var normalt nivå i årene før 2024.

Importen av flytende melk og fløte samt smør var i 2025 relativt liten og på linje med årene tidligere. Importen av myse har økt litt uten at det utgjør store mengder.

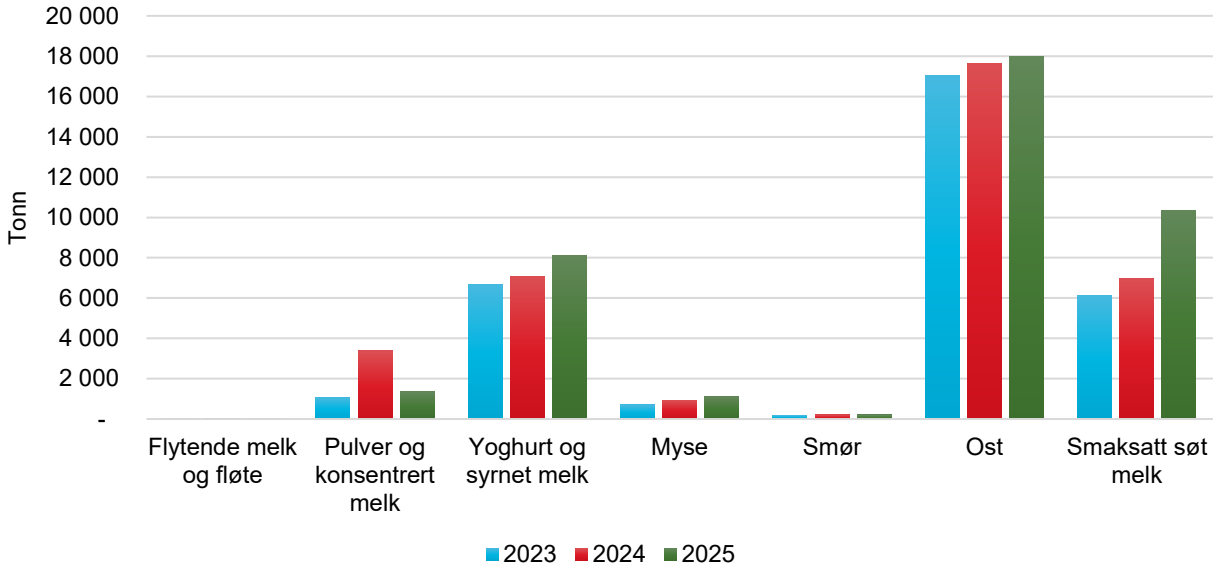

Figur 13 Importmengde av meieriprodukt på tolltariffens kapittel 4 og 22 (import av ost under UB-ordningen er ikke inkludert i tallene), 2023–2025. Tonn

Kilde: SSB

Verdien av importen av meieriprodukter i 2025 var 2 634 mill. kroner. Figur 14 viser prosentvis fordeling mellom de forskjellige varegruppene. Økningen i importverdi var 246 mill. kroner fra 2024 til 2025, tilsvarende ti prosent. Ost utgjorde 46 prosent av importmengden, men hele 68 prosent av importverdien i 2025. Smaksatt søt melk utgjorde 26 prosent av mengden, men bare 13 prosent av verdien av importen i 2025. Yoghurt og syrnet melk utgjorde 21 prosent av importmengden og 13 prosent av importverdien. Det reflekterer at ost hadde høyere enhetsverdi enn annen import av meieriprodukter.

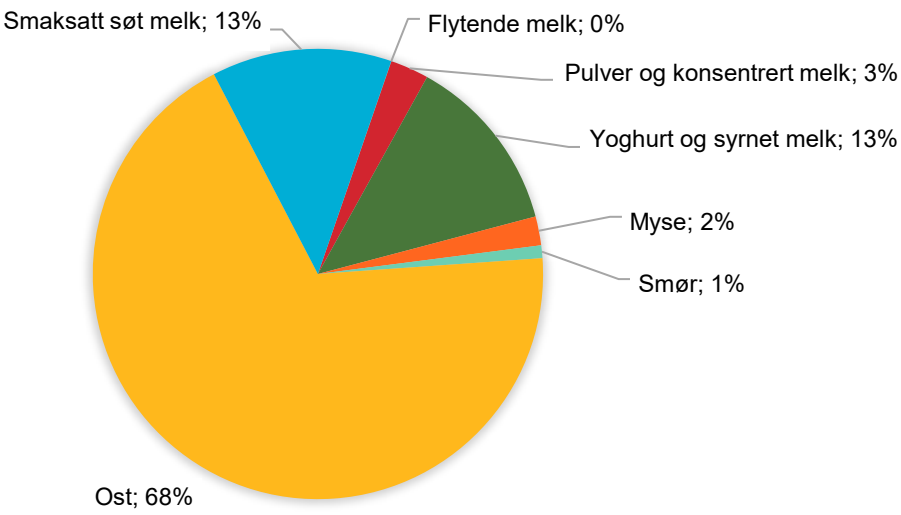

Figur 14 Andel importverdi av meieriprodukt på tolltariffens kapittel 4 og 22 (import av ost under UB-ordningen er ikke inkludert i tallene), 2025. Prosent

Kilde: SSB

2.4.1 Mer import av naturell yoghurt

Det ble importert mer yoghurt i 2025 enn i 2024. Både importen av smaksatt og naturell yoghurt økte.

Importen av smaksatt yoghurt utgjorde 3 488 tonn i 2025. Den økte med 400 tonn sammenlignet med importen i 2024. Importverdien av smaksatt yoghurt utgjorde 180 mill. kroner i 2025. 25 mill. kroner mer enn i 2024.

Naturell yoghurt utgjør 56 prosent av yoghurtimporten. Det ble importert 4 516 tonn i 2025. Importøkningen fra 2024 var på 660 tonn.

Figur 15 viser importen av yoghurt de siste 20 årene med fordeling mellom smaksatt og naturell yoghurt.

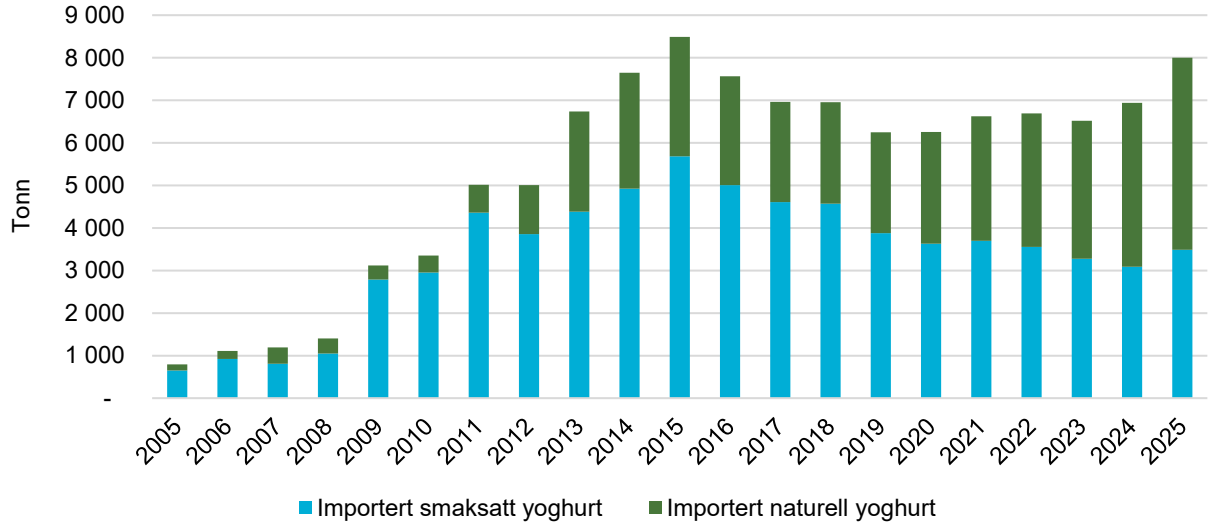

Figur 15 Import av yoghurt, 2005–2025. Tonn

Kilde: SSB

Samlet omsetning av norskprodusert yoghurt var 60 621 tonn, jf. tabell 6. Av det var 48 722 tonn smaksatt yoghurt og 11 899 tonn var naturell yoghurt.

I løpet av de siste åtte årene har norsk produksjon av smaksatt yoghurt økt med 6 000 tonn, mens importen gradvis har gått ned. Importandelen av smaksatt yoghurt har falt fra ti prosent i 2018 til om lag syv prosent i 2025.

Mengden omsatt naturell yoghurt har økt fra 8 500 tonn i 2018 til nesten 16 500 tonn i 2025. Både norskprodusert yoghurt og importert yoghurt har økt omsetning i denne perioden. Importen av naturell yoghurt har i disse årene hatt en andel av markedet på i underkant av 30 prosent.

Figur 16 viser utviklingen i omsetning av norsk smaksatt og naturell yoghurt sammen med importerte yoghurter og importens markedsandel i det norske markedet.

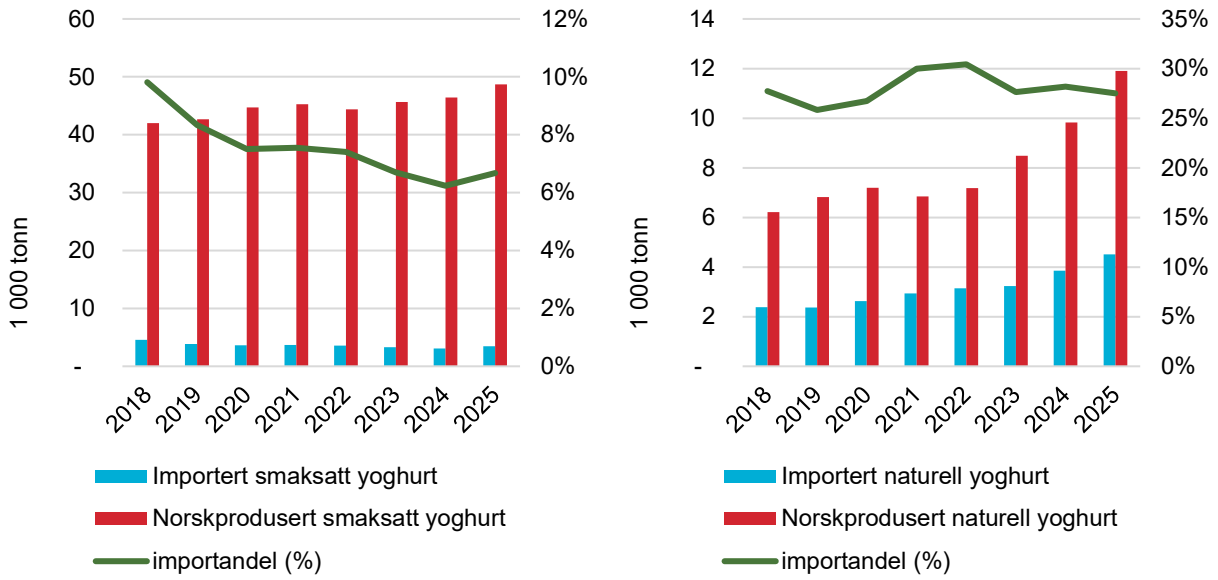

Figur 16 Norskprodusert og importert yoghurt omsatt i Norge, 2018–2025. 1 000 tonn

Kilde: SSB, Opplysningskontoret for melk og meieriprodukter

2.4.2 Mer norsk og importert søt melk med smak

Smaksatt søt melk er blant annet sjokolademelk, proteindrikker, ernæringsdrikker og annen smaksatt søt melk. Tall fra Opplysningskontoret for melk og meieriprodukter viser at omsetningen av norsk smaksatt søt melk steg med fem prosent fra 2024 til 2025, opp til 55 mill. liter.

Figur 13, under kapittel 2.4., viser at smaksatt søt melk er det av meieriproduktene hvor importen øker mest. Importen økte fra 6 960 tonn i 2024 til 10 366 tonn i 2025.

Den totale omsetningen, inkludert import, av smaksatt søt melk var på 65,6 mill. liter i 2025. Omsetningsvolumet økte med ti prosent fra 2024.

Figur 17 viser utviklingen i norskprodusert og importert volum smaksatt søt melk, og markedsandelen til importvarene.

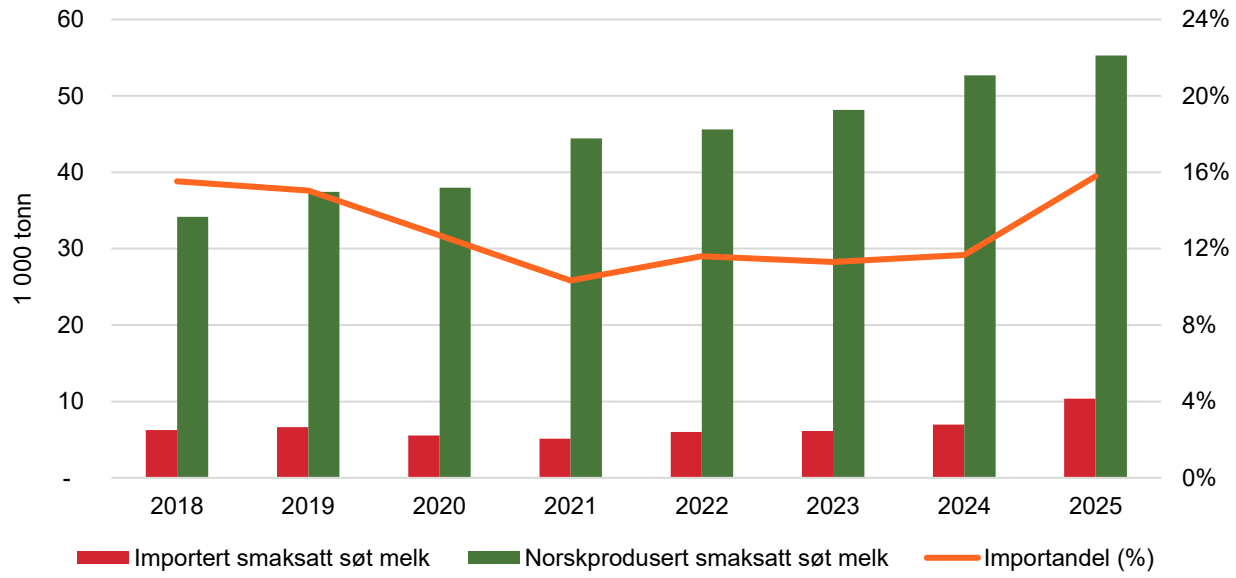

Figur 17 Importert og norskprodusert smaksatt søtmelk solgt i Norge, 2018–2025. 1000 tonn

Kilde: SSB, Opplysningskontoret for melk og meieriprodukter

2.4.3 Økt forbruk og import av ost

Ost er meieriproduktet som det importeres mest av inn til Norge målt i både mengde og verdi, jf. figur 13 og figur 14. Osteimporten økte med 640 tonn fra 2024 til 2025 til 20 683 tonn. Inkludert i denne mengden er også importert ost som er produsert med bruk av norsk melk i utlandet og deretter importert under «utenlands bearbeiding» ordningen (UB). UB-importen utgjorde 2 700 tonn, og økte med 300 tonn fra 2024. Importkvotene på ost utgjør 8 600 tonn. Det vil si at dersom vi ser bort fra UB-importen, så ble nesten 9 400 tonn ost importert til ordinær tollsats.

Omsatt mengde norsk ost, ikke inkludert UB-importen, var 95 518 tonn i 2025 (Opplysningskontoret for melk og meieriprodukter, 2026). Samlet omsatt mengde ost i det norske markedet var dermed 116 tusen tonn, opp 1,8 prosent fra året før. Importens markedsandel var 15,5 prosent, som var likt med markedsandelen i 2024.

Det er for ferske oster at omsetningen har økt mest, med en økning på 15 prosent fra 2024 til 2025. Det er også ferske oster det importeres mest av. Importen økte med mer enn 500 tonn til 7 500 tonn i 2025. Det utgjorde mer enn en tredjedel av osteimporten. Eventuell import under UB er inkludert i dette tallet. Av norskproduserte ferske oster økte omsetningen med 2 100 tonn, hvorav omsetningen av cottage cheese økte og kvarg sto for nesten all økningen. Importandelen av ferske oster var 37 prosent i 2025, ned tre prosentpoeng fra året før.

Faste oster, inkludert revet ost, utgjør den nest største gruppen med 27 prosent av importmengden. Det er den typen oster hvor den norske produksjonen er størst. Omsetningen av norske faste oster var 68 503 tonn i 2025, ned 515 tonn fra 2024. Importen av disse ostene var relativt stabil med en importøkning på 84 tonn fra 2024 til 5 668 tonn i 2025. Importandelen for faste oster var da 8 prosent.

Fetaost eller fetaliknende oster var den tredje største gruppen med 13 prosent av importmengden. Importen ble redusert med 82 tonn fra 2024 til 2025. Vi har ikke tilsvarende tall for omsetningen av norskprodusert fetaliknende ost.

Det var små endringer i importen av blå- og hvitmuggost. Til sammen utgjorde importen av muggoster 2 839 tonn i 2025. Omsetningen av norskprodusert muggost var ifølge Opplysningskontoret for melk og meieriprodukter 725 tonn i 2025, opp fra 677 i 2024. Omsetningen av muggost var dermed svært dominert av importerte oster som hadde en markedsandel på 80 prosent.

Figur 18 viser utviklingen i importen av ost siden 2015.

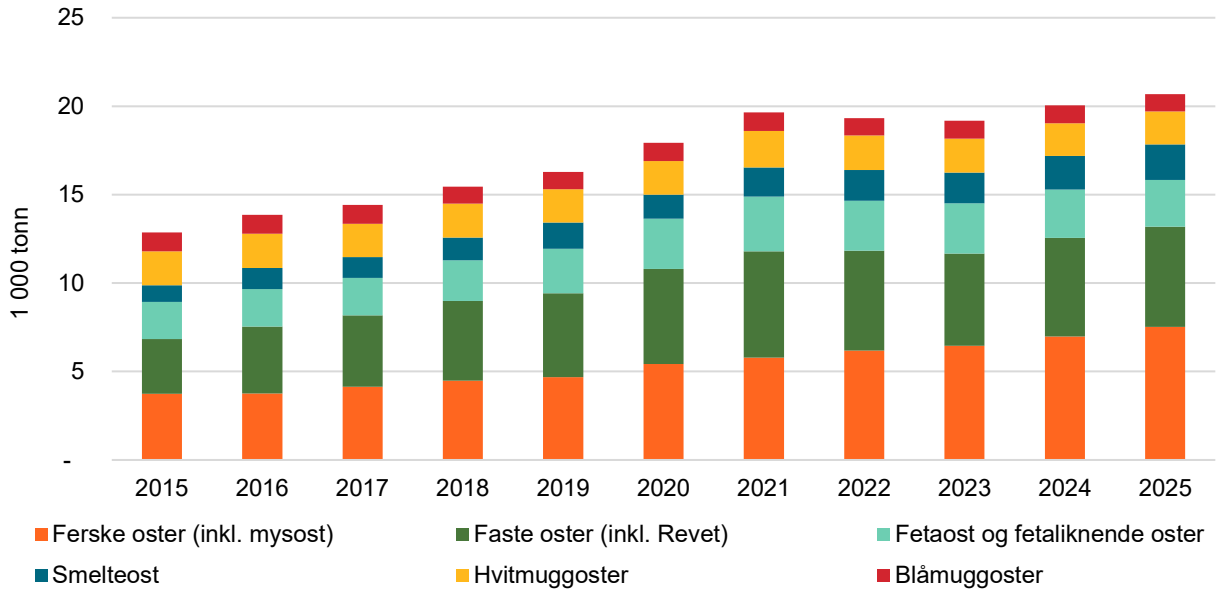

Figur 18 Import av ost fordelt på type ost, 2015–2025. 1 000 tonn

Import under «utenlands bearbeiding» (UB) er inkludert i tallene for osteimport i figuren for å anonymisere bruk av UB. Totalt sett utgjorde import av ost under UB 2 700 tonn i 2025.

Kilde: SSB

Importverdien av ost utgjorde 1,92 milliarder kroner i 2025, opp fra 1,76 milliarder kroner i 2024. Faste oster har relativt høy verdi og utgjorde 39 prosent av importverdien med «bare» 27 prosent av den importerte mengden.

Ferske oster har en relativt lav verdi siden de utgjorde hele 36 prosent av importmengden, men bare 22 prosent av importverdien.

2.5 Eksport av meieriprodukt

Eksporten av meieriprodukter økte i 2025. I mengde er det myse som er det største produktet, men det har også vært betydelig eksport av smør, ost og melkealbuminer. Eksporten av flytende melk består mye av melk som det produseres ost av i utlandet på UB, og dermed importeres igjen som ost. Samlet sett var eksporten av meieriprodukt på 39 354 tonn i 2025. Det var 8 652 tonn mer enn i 2024, tilsvarende en økning på 28 prosent.

Osteeksporten doblet seg fra 3 078 tonn til 6 178 tonn. Det var eksporten av faste oster som stod for eksportøkningen. Den økte fra 1 011 tonn i 2024 til 4 166 tonn i 2025. Danmark var største bestemmelsesland for eksporten fulgt av Japan og Sverige. Eksporten til disse tre landene av faste oster utgjorde 3 700 tonn. Eksporten av mysoster var på 1 051 tonn som var litt opp fra eksportmengden i 2024. Sverige var største destinasjon med ca. halvparten av mengden. Det ble eksportert 756 tonn fersk ost, hvorav ca. to tredjedeler av mengden ble eksportert til USA. Eksporten av faste oster, mysoster og ferske oster var til sammen nesten 6 000 tonn, og det var kun små mengder av andre ostetyper som ble eksportert.

Smøreksporten hadde den største økningen relativt sett med en økning på 128 prosent fra 1 253 tonn i 2024 til 2 859 tonn i 2025. Figur 19 viser eksportmengdene per gruppe av meieriprodukter de siste tre årene.

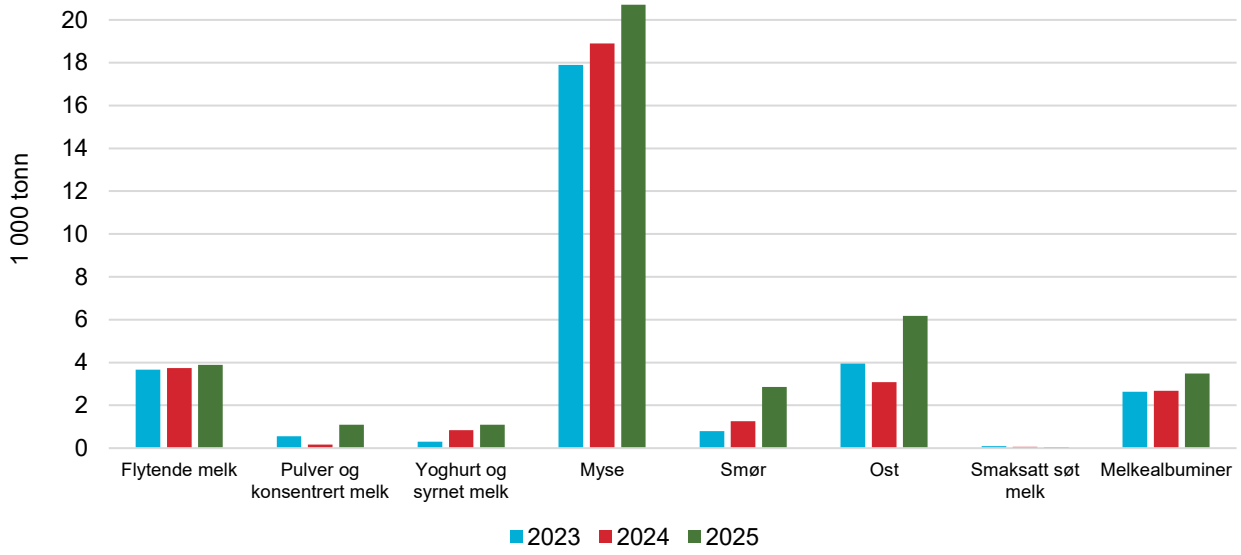

Figur 19 Eksportmengde av meieriprodukt på tolltariffens kapitler 4, 22 og 35, 2023–2025. 1 000 Tonn

Kilde: SSB

Eksportverdien av meieriproduktene økte med 70 prosent fra en verdi på 610 mill. kroner i 2024 til 1 036 mill. kroner i 2025. Økningen i eksportverdi kom fra økt eksport av smør, ost og melkealbuminer. Dette var også de tre største eksportgruppene av meieriprodukter i 2025. Figur 20 viser eksportverdi per gruppe av meieriprodukter de tre siste årene.

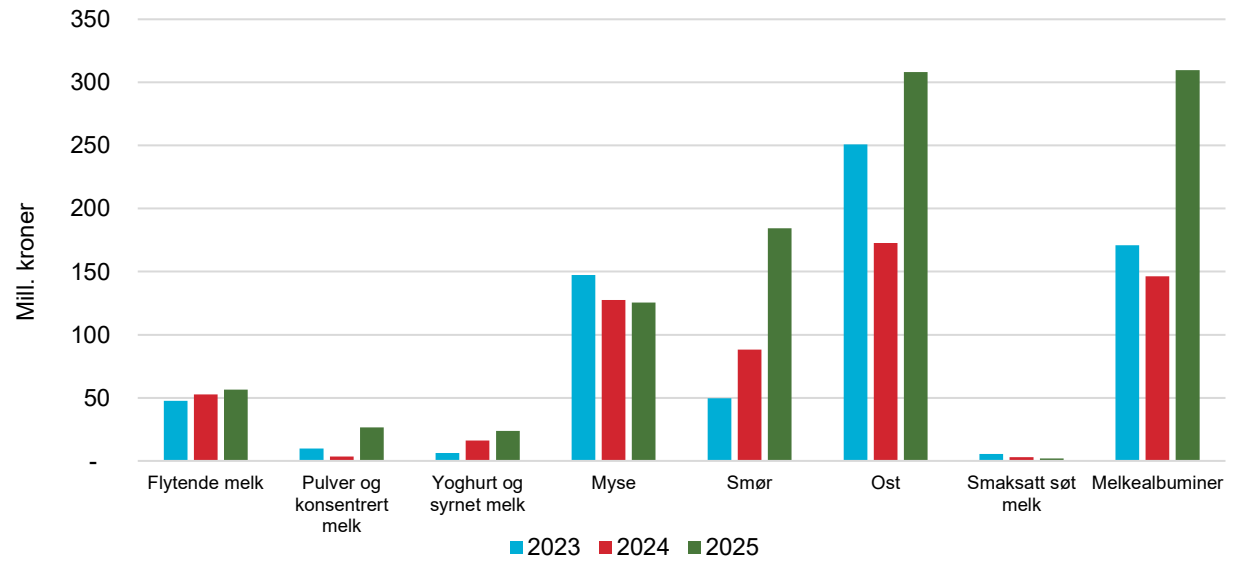

Figur 20 Eksportverdi av meieriprodukt på tolltariffens kapitler 4, 22 og 35, 2023–2025. Mill. kroner

Kilde: SSB

3 Honning

Salgsvolumet tyder på økende etterspørsel etter honning. Salget av norsk honning økte med 24 prosent i 2025 fra året før, mens importen økte med 10 prosent.

3.1 Økende interesse for honning

Norsk honningproduksjon er i hovedsak basert på små og mellomstore birøktere. Over 1 000 norske birøktere er organisert i Honningcentralen. Honningcentralen er et samvirke som mottar og videreselger norsk honning til dagligvare og storhusholdning. Størstedelen av den norskproduserte honningen selges imidlertid gjennom direktesalg, både rett fra produsent eller via REKO-ringer, Bondens marked og lignende.

Det totale salget av norsk honning økte med 24 prosent i 2025 sammenlignet med året før. Produksjonsnivået varierer imidlertid mye fra år til år, særlig på grunn av klimatiske forhold.

Figur 21 viser salget av norsk honning, fordelt på salg fra Honningcentralen og direktesalg. Direktesalget har hatt en positiv utvikling over flere år. Dette kan henge sammen med at det har kommet flere kanaler for direktesalg av honning, samtidig som etterspørsel etter norsk honning har økt.

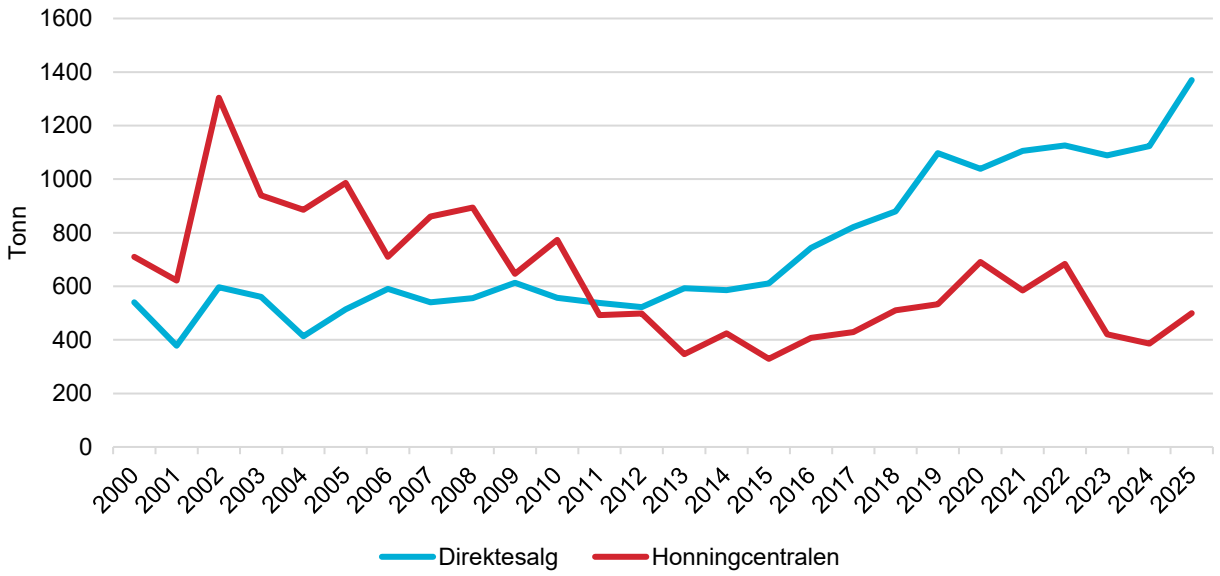

Figur 21 Salgsvolum av norsk honning fra hhv. Honningcentralen og direktesalg, 2000–2025. Tonn

Kilde: Nibio totalkalkylen

I 2025 ble det søkt om produksjonstilskudd for rett i overkant av 53 500 bifolk i Norge, en økning på rundt 3 000 fra 2024. Til sammenligning var antall registrerte bifolk i 2017 på 34 200. Et bifolk består av én dronning, noen hundre droner (hanner) og flere tusen arbeidsbier. Totalt består et bifolk av om lag 50 000 bier.

Norges Birøkterlag er birøkternes interesseorganisasjon. Ved årsskiftet 2025/2026 hadde de 3 887 medlemmer, fordelt på flere enn 100 lokallag. Norges Birøkterlag anslår at det totalt er mellom 4 000 og 5 000 birøktere i Norge.

3.2 Importen av honning øker

Produksjonen av norsk honning er ikke stor nok til å dekke etterspørselen. I tillegg er det stor etterspørsel etter flytende honning. Det produseres kun små mengder flytende honning i Norge da tilgangen på nektar som gir den flytende honningen er begrenset. I Norge er det primært klokkelyng, tyttebær og blåbær som gir flytende honning. En stor del av den flytende honningen som importeres til Norge er laget av nektar fra Robinia-treet og er kjent som akasiehonning. I flere produkter med importert, flytende honning er det imidlertid tilsatt norsk honning. I 2025 ble det importert 1 850 tonn honning, en økning på ti prosent fra året før. Målt i verdi var importen på 99,8 mill. kroner.

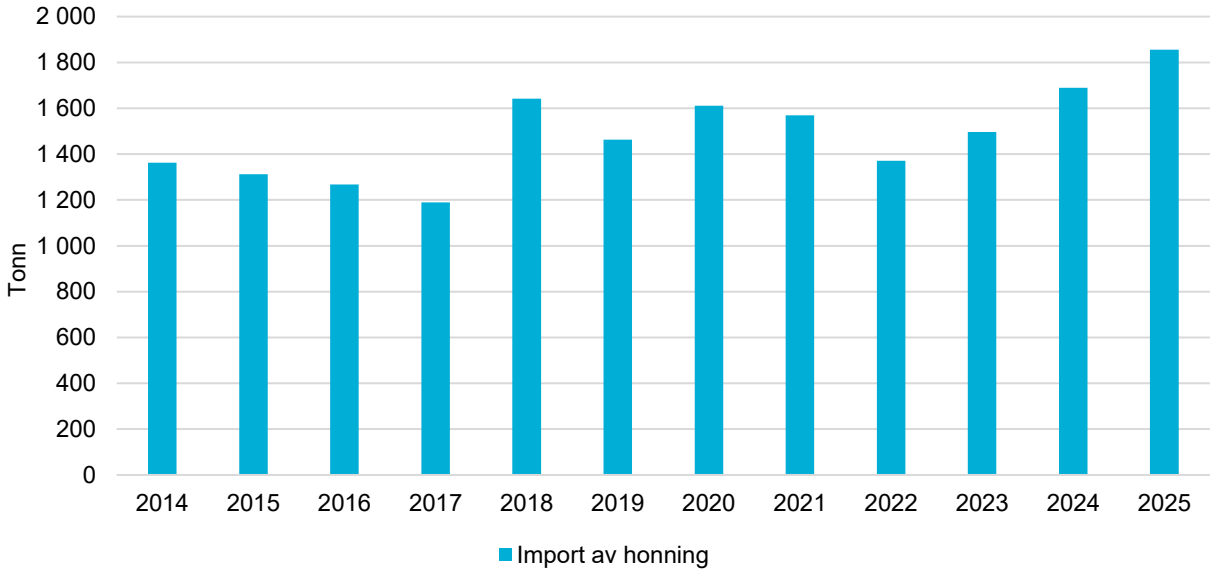

Figur 22 Mengde importert honning til Norge, 2014–2025. Tonn

Kilde: SSB

Figur 23 viser at Kina var det største importlandet med 35 prosent av importen til Norge, etterfulgt av Serbia og Ukraina.

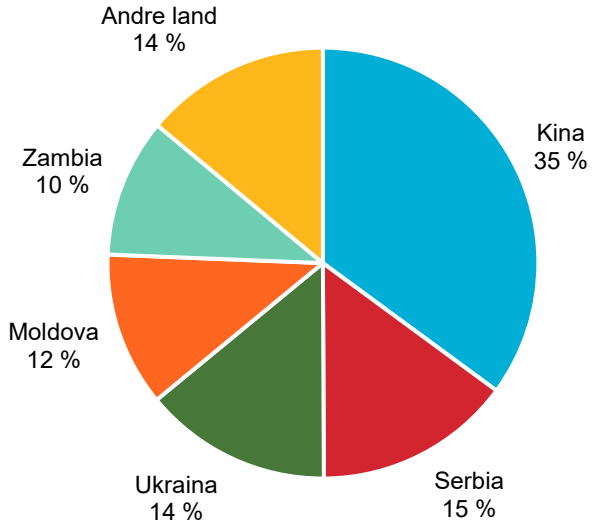

Figur 23 Opprinnelsesland og andel av total import av honning til Norge (mengde), 2025

Kilde: SSB

4 Kjøtt og egg

Den totale norske kjøttproduksjonen av storfe, svin, kylling, sau og lam økte med 0,9 prosent i 2025. Det var kun produksjonen av storfe og voksen sau som falt fra året før, mens produksjonen økte for svin, kylling og lam.

Veksten var størst for svineproduksjonen både i prosent og tonn. Produksjonen økte med 3 600 tonn til 132 300 tonn, noe som er 2,8 prosent mer enn i 2024. Produksjonen av lam økte med 1,7 prosent etter en økning i slaktevekter. Storfeproduksjonen falt for tredje året på rad med 3,8 prosent til 82 800 tonn.

Kyllingproduksjonen fortsatte sin oppadgående trend i 2025. Det ble produsert mer enn 113 000 tonn kylling, en økning på 2,4 prosent fra året før.

Produksjonen av reinkjøtt i tonn økte med 9 prosent i 2025 sammenlignet med året før, og den samlede produksjonen endte på 1 420 tonn.

Det har vært underdekning av egg og importbehov i flere år, men dekningen ble stadig bedre i 2025. Produksjonen økte med 3,2 prosent. Den økte produksjonen bidro til nesten en halvering i importen sammenlignet 2024.

4.1 Kjøtt

Etter at totalproduksjonen av de fire store kjøttslagene falt i både 2023 og 2024, økte den igjen i 2025. Dette ble mulig gjennom solid vekst i de største produksjonene, kylling og svin. Den samlede produksjonen endte rett i overkant av 350 000 tonn, en økning på 0,9 prosent fra året før. Utviklingen i de totale slaktemengdene siden 2010 vises i figur 24.

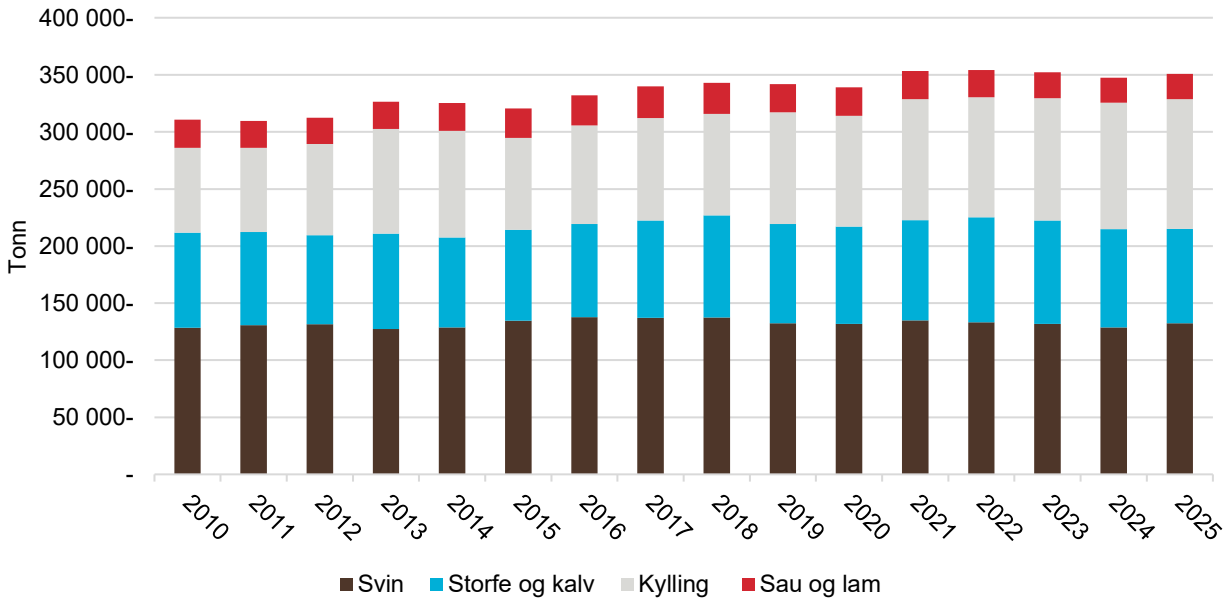

Figur 24 Norsk produksjon av kjøtt fra svin, storfe, kylling og sau/lam, 2010–2025. Tonn

Kilde: Landbruksdirektoratet

Svineproduksjonen økte med 2,8 prosent, og innhentet dermed fallet fra året før. Kyllingproduksjonen fortsatte til ny produksjonsrekord, med en økning på 2,4 prosent fra året før. Produksjonen av sau og lam økte kun marginalt fra året før, mens produksjonen av storfe falt med 3,8 prosent. Produksjonen av storfekjøtt har med det ikke vært lavere siden 2016.

Siden 2010 har den totale produksjonen av kylling, gris, storfe og sau/lam økt med over 40 000 tonn, en økning på 12,9 prosent. Veksten er nærmest utelukkende drevet av vekst i kyllingproduksjonen som har økt med nesten 53 prosent i perioden.

Siden 2010 har produksjonen av svin økt med 3 730 tonn, om lag like mye som økningen i 2025 alene. Produksjonen av storfe og sau/lam har falt med henholdsvis 344 og 1 450 tonn. I prosent tilsvarer endringene en vekst i svineproduksjonen på 2,9 prosent siden 2010, mens for storfe og sau/lam var nedgangen på henholdsvis 0,4 og 10 prosent.

Av totalen utgjorde produksjonen svin og fjørfe henholdsvis 38 og 32 prosent, mens storfe sto for 24 prosent. Produksjonen av sau og lam utgjorde 6 prosent av totalproduksjonen i 2025.

4.1.1 Økt import av alle kjøttslag

Den totale importen av de fire største kjøttslagene, storfe, svin, kylling og sau/lam, økte med 76 prosent i 2025. Veksten skyldes først og frem en betydelig økning i importen av storfe og svin. Det er stort sett stabil import innenfor importkvotene, og de store endringene mellom år kommer som følge av generelle tollavgiftsnedsettelser.

Figur 25 viser importen av de sentrale kjøttslagene fra og med 2019.

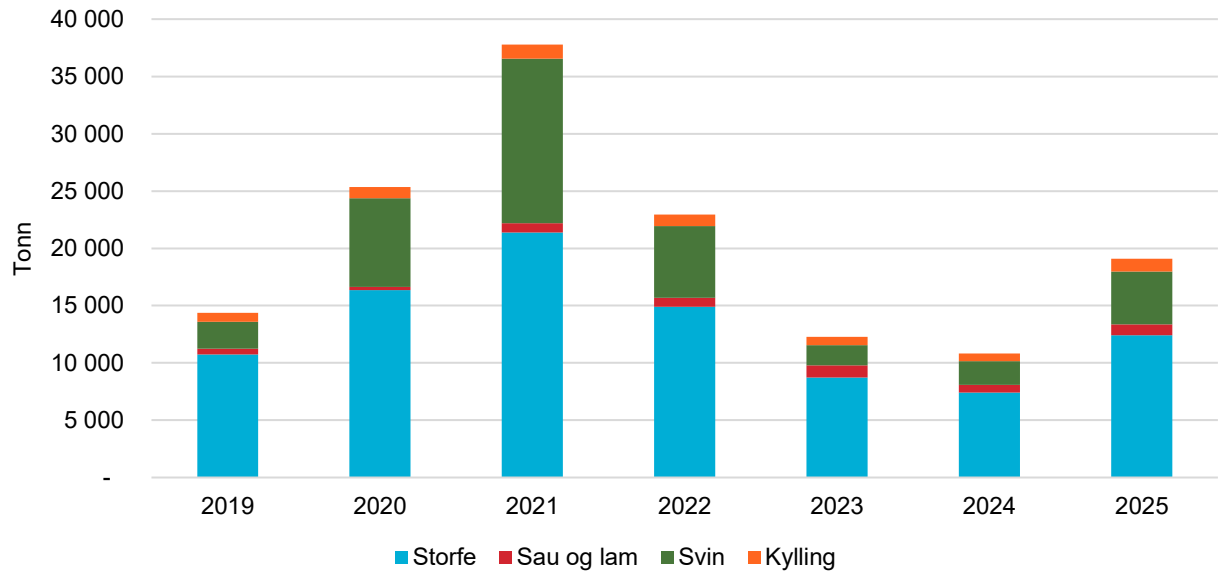

Figur 25 Import av storfe, svin, kylling og sau/lam, 2019–2025. Tonn

Figuren viser import under relevante varenumre på kapittel 2 i tolltariffen.

Kilde: SSB

Som figuren viser, var det spesielt høy import av storfe og svin under pandemien. I takt med at samfunnet normaliserte seg, falt etterspørselen tilbake til mer normale nivåer. Det medførte at importbehovet falt mye i 2023 og 2024, da det også var betydelige mengder med kjøtt på reguleringslager. I 2025 ble reguleringslagrene for storfe og svin tømt, og med sterk etterspørsel økte importbehovet igjen.

Importen i 2025 økte for samtlige kjøttslag. Importen av kylling og sau og lam er vanligvis lav, men i 2025 ble det importert rundt 1 100 tonn kylling og 960 tonn sau og lam. Dette tilsvarer en økning på henholdsvis 63 og 44 prosent fra året før. I prosent økte importen av svinekjøtt med 125 prosent, og endte på rett over 4 600 tonn. I tonn er bidraget størst for storfe, som vanligvis utgjør godt over halvparten av importen. I 2025 økte importen med nesten 5 000 tonn, og endte på 12 400 tonn. Dette tilsvarer en økning på 67 prosent fra året før.

I et historisk perspektiv anses ikke importen i 2025 som spesielt høy, det var heller uvanlig lav import de to foregående årene. I et tiårsperspektiv er det ikke uvanlig at kjøttimporten har ligget et sted mellom 15 000 til 25 000 tonn som følge av underskudd av storfekjøtt i det norske markedet.

4.1.2 Prisveksten avtok for kjøtt, men var fortsatt høy for storfe

I flere år har prisveksten på kjøtt vært spesielt høy, blant annet som følge av økte kostnader til blant annet energi. Prisene økte også i 2025. Den samlede konsumprisindeksen for kjøtt hadde en årsvekst på 4,1 prosent i 2025, om lag like mye som i 2024, mens indeksen økte med om lag 10 prosent i både 2022 og 2023. Den sterke veksten har med andre ord dempet seg de siste to årene. Prisveksten for kjøtt i 2025 ble lavere enn årsveksten for matvarer generelt, som økte med 5,4 prosent. Figur 26 viser konsumprisindeksen for de fire store kjøttslagene.

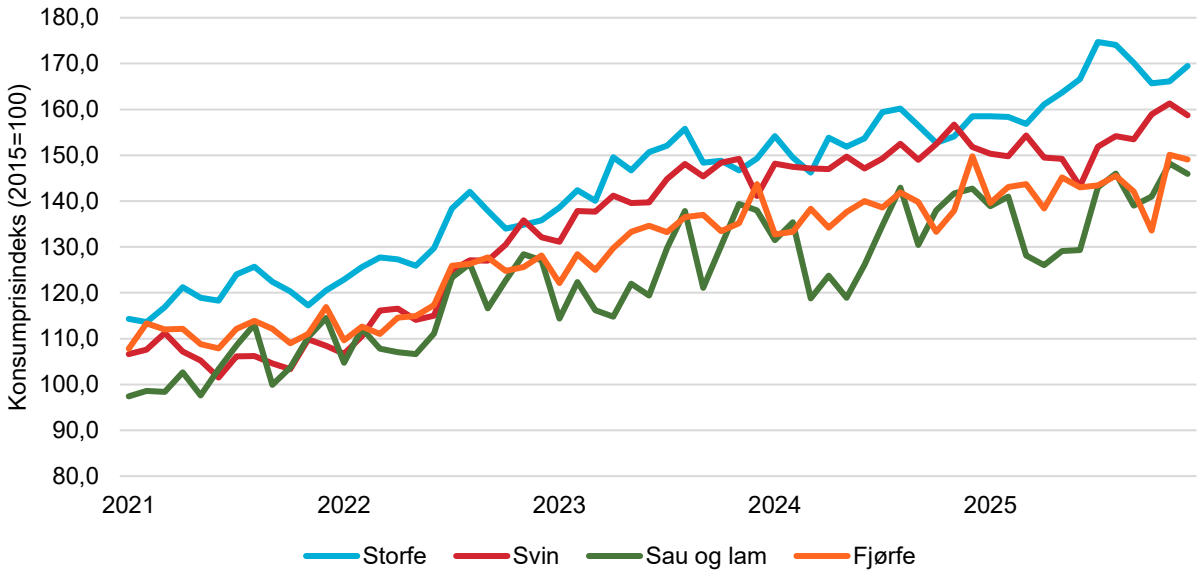

Figur 26 SSBs konsumprisindeks for ulike kjøttslag, 2021–2025, 2015=100

Kilde: SSB

Blant kjøttslagene var prisveksten i 2025 høyest for storfe med en økning i konsumprisene på 7,3 prosent. Økningen kom til tross for at planlagt gjennomsnittlig engrospris på storfekjøtt ble holdt uendret i 1. halvår 2025, og kun ble økt med 2,7 prosent i 2. halvår. Årsaken til at det ikke nødvendigvis er direkte sammenheng mellom utvikling i råvarepriser og forbrukerpriser er sammensatt. Det kan for eksempel skyldes en forskyving i tid for når kostnadsøkninger tas ut i markedet. I tillegg var det i 2025 høye internasjonale priser kombinert med et lavt tilbud av norsk storfe, noe som trolig bidro til økte konsumpriser.

For de øvrige kjøttslagene var konsumprisveksten mer dempet. Indeksen for fjørfe og lammekjøtt økte med henholdsvis 3,6 og 4,5 prosent. For svin var årsveksten 2 prosent.

4.1.3 Markedsutvikling kjøtt

Totalt sett har det norske kjøttmarkedet lagt bak seg en krevende periode som følge av høye lagre med svin og storfe. Overskudd og lagerbygging har gjort det krevende for næringa med høye reguleringskostnader, og har samtidig lagt en demper på prisutviklingen til bonden. I 2025 ble lagrene tømt etter aktive tiltak for å nedregulere produksjonen. Som følge av den reduserte produksjonen ble det derfor nødvendig å supplere markedet med import.

De kommende årene forventes det noe underdekning, og det vil være behov for import i tillegg til det kjøttet som allerede importeres gjennom internasjonale kvoter. For 2026 prognoserer Nortura en vekst på tre prosent i norsk storfeproduksjon. Samtidig forventes salget å falle med om lag 2 prosent som følge økte priser. Totalt for året forventes det import på om lag 5 000 tonn ut over importkvotene. På lengre sikt forventes det mer balanse i markedet. På kort sikt vil likevel balansen i markedet, som vanlig, være avhengig av hvordan melkebehovet utvikler seg. Dette skyldes at de fleste storfeprodusenter driver kombinert produksjon av melk og kjøtt. Derfor har endringer i melkebehovet stor betydning for når dyrene slaktes.

Svinemarkedet prognoseres å være i relativt god balanse i 2026, med noe underdekning og importbehov i enkelte perioder. Produksjonen prognoseres på nivå med fjoråret, mens salget prognoseres en prosent lavere som følge av økte priser.

Produksjonen av lam har i flere år vært fallende. 2025 ble bedre med økte slaktevekter og økt produksjon fra året før. Det er usikkert om denne utviklingen vil fortsette, da slaktevekter i stor grad påvirkes av beiteforhold. I prognosene for 2026 forventes det at slaktevektene går noe tilbake, og at produksjonen går ned som følge av dette. Etterspørselen etter norske lam er høy, og det kunne trolig blitt solgt mer norsk lam dersom det hadde vært tilgjengelig. Markedsbalansen for sau er derimot mer utfordrende ettersom det er mindre etterspørsel etter sauekjøtt. Det forventes at det vil være vedvarende reguleringslager med sau de neste årene.

Kyllingproduksjonen forventes å fortsette å øke, slik den har gjort over lang tid. I vestlige land har fjørfekjøtt de siste tiårene i økende grad erstattet forbruket av rødt kjøtt, blant annet fordi det er relativt rimelig og oppfattes som et helsemessig gunstig alternativ. Produksjonen kan i tillegg svare relativt raskt på forbruksendringer. Denne utviklingen antas å vedvare, men samtidig befinner deler av den norske næringen seg i en omstillingsfase, der det tas i bruk saktevoksende kyllingraser. Disse har lengre levetid, noe som kan innebære høyere produksjonskostnader. De økte kostnadene kan føre til sterkere prisvekst på fjørfekjøtt enn tidligere, noe som kan legge en demper på den kraftige etterspørselsveksten vi har sett frem til nå.

4.2 Storfe

4.2.1 Fortsatt fallende produksjon av storfekjøtt

Den norske produksjonen av storfe og kalv falt med 3,8 prosent i 2025, og nedgangen fortsatte dermed for fjerde år på rad. Produksjonen endte på i overkant av 82 800 tonn, 10 prosent lavere enn i rekordåret 2022. Norsk produksjon, handel og norskandel for storfe er gjengitt i tabell 7.

Tabell 7 Produksjon og handel av storfekjøtt, 2015 og 2023–2025. Tonn

	2015	**2023**	**2024**	**2025**	**Endring siste år**
Norsk produksjon*	*79 674*	90 566	86 094	82 801	-3,8 %
+ Import	*22 366*	8 721	7 422	12 404	67,1 %
- Eksport	*255*	972	1 303	1 479	13,5 %
=Totalt tilført	***101 785***	**98 315**	**92 213**	**93 727**	1,6 %
Norskprodusert andel**	*78 %*	91 %	92 %	87 %	

Kilde: Landbruksdirektoratet, SSB

Handelstallene omfatter alt spiselig kjøtt og slakteavfall av storfe under tolltariffens kapittel 2 (kjøttråvarer samt saltet/tørket røkt kjøtt) unntatt lever. I tillegg blir det importert bearbeidede kjøttvarer av storfe under tolltariffens kapittel 16, pos. 16.01–02 (ikke inkludert i tabellen). *Tall for norsk produksjon er hentet fra leveransestatistikken, jf. innmeldt slakt til Landbruksdirektoratet. Produksjonstallene inkluderer slakt som går i retur til produsent for privat forbruk eller omsetning utenfor engrosleddet. **I beregningen av andelen norskprodusert storfekjøtt er norsk produksjon justert for eksport og satt i forhold til de totale tilførslene.

Produksjonsnedgangen har vært en ønsket utvikling etter at det i 2022 og 2023 ble bygget et betydelig lager med storfekjøtt. Den kraftige lagerøkningen skyldtes flere sammenfallende faktorer, som økt slakting på grunn av redusert melkebehov, avtakende etterspørsel som følge av normaliseringen etter pandemien og til slutt ekstremværet Hans i 2023 som bidro til økt slakt på grunn av lavere tilgang til fôr.

I 2025 ble det slaktet rett i underkant av 291 000 storfe og kalv, en nedgang på mer enn 14 000 dyr eller 4,6 prosent. Det ble slaktet om lag 1 000 flere kyr enn i 2024. For de øvrige slagene falt slaktingen i antall. Nedgangen var størst på ung okse og kastrat, hvor nedgangen var på nesten 10 700 færre dyr enn i 2024.

Slaktevektene økte i 2025, blant annet som følge av at tiltaket med redusert pris for de tyngste storfeslaktene, over 375 kg, ble fjernet i mars. Dette skjedde i tråd med at reguleringslageret nærmet seg tomt. Ved inngangen av 2025 lå det over 5 000 tonn med storfekjøtt på reguleringslager. Det siste slaktet gikk ut fra lageret den siste uken i mai. Gjennomsnittlig slaktevekt for storfe endte på nesten 285 kg. Dette var 2,4 kg og 0,8 prosent mer enn i 2024. De økte vektene drives primært av ung okse som er den største kategorien, hvor slaktevektene økte med nesten 3 kg fra året før.

Tall fra søknader om produksjonstilskudd viser at den norske bestanden av storfe lå rett i overkant av 855 000 dyr den 1. oktober. Sammenlignet med 2024 økte bestanden med 0,5 prosent. Økningen var størst i kategorien melkekyr med 1,4 prosent. De øvrige kategoriene, som inkluderer okser, kviger, kalver og ammekyr, endte om lag på nivå med året før.

Salget av storfekjøtt, som har vært fallende de siste tre år, fikk et betydelig oppsving i 2025. Ifølge markedsregulator Nortura økte engrossalget med 4,8 prosent. Den økte etterspørselen ble dekket gjennom uttak fra reguleringslager og ved økt import.

Markedsregulator Nortura prognoserer at nedgangen som har vært i flere år vil snu i 2026. Produksjonen forventes å øke med tre prosent. Salget prognoseres på sin side å falle med to prosent. Med disse forutsetningene lagt til grunn vil det bli en underdekning av norsk storfekjøtt på om lag 5 000 tonn. Ettersom det ikke ligger kjøtt på reguleringslager, må dette underskuddet dekkes gjennom import.

4.2.2 Økning i import til tross for rekordhøye importpriser

Det ble importert 12 404 tonn kjøtt og spiselig slakteavfall fra storfe i 2025, en økning på 67 prosent fra året før. Som figur 27 viser, var importen forholdsvis lav i 2023 og 2024. Dette skyldes god tilgang på norsk storfekjøtt, og et vesentlig reguleringslager. I 2025 ble det igjen åpnet for import under generelle tollnedsettelser. Det ble importert i underkant av 4 700 tonn storfekjøtt til generelle nedsatte tollavgiftssatser. Kvoteimporten falt litt fra året før, og endte på rundt 6 600 tonn.

Figuren nedenfor viser importen innenfor importkvoter, tollavgiftsnedsettelser og annen import de siste årene. Storfeimporten er i all hovedsak ikke-bearbeidede kjøttråvarer som kommer inn under tolltariffens posisjon 02.01 og 02.02.

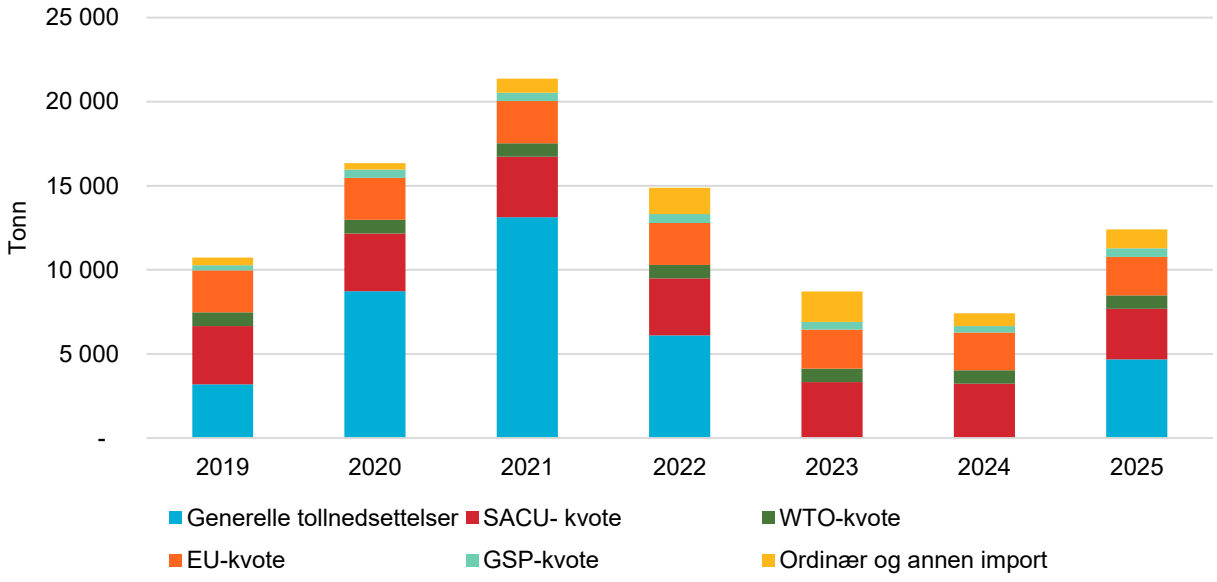

Figur 27 Import av storfekjøtt fordelt på ulike kvoter og importordninger, 2019–2025. Tonn

Kilde: Landbruksdirektoratet, SSB

Det ble importert i underkant av 2 300 tonn på EU-kvoten, hvor det kan importertes 2 500 tonn med hele, halve og kvarte skrotter. Kvoteutnyttelsen ble med det 92 prosent.

WTO-kvoten gir adgang til import tilsvarende 1 084 tonn storfekjøtt med bein per år. Importen under kvoten var på 791 tonn i 2025. Oppjustert til kjøtt med bein tilsvarte dette 99 prosent utnyttelse av kvoten.

Fra Botswana, Namibia og Eswatini ble det importert rundt 3 015 tonn utbeinet storfekjøtt tollfritt i 2025, noe lavere enn året før. Eswatini har et tak på tollfri eksport av storfekjøtt til Norge på 500 tonn. Botswana og Namibia har et tak på tollfri eksport på 2 700 tonn per år, i tillegg til en tollfri kvote på 500 tonn. Utnyttelsen av kvotene fra Namibia og Botswana falt noe fra året før, men begge ble over 80 prosent utnyttet. Fra Eswatini falt kvoteimporten betydelig, og kun 21 prosent av kvoten ble utnyttet.

Det ble også importert 500 tonn under GSP-kvoten, som gir tilgang til å importere 500 tonn biff og filet til en tollsats på 107,11 kroner per kilo. Størstedelen av kjøttet på kvoten kom fra Argentina.

Figur 28 viser importen av storfekjøtt i 2025, fordelt på kategorier. Disse inkluderer både fersk og fryst vare.

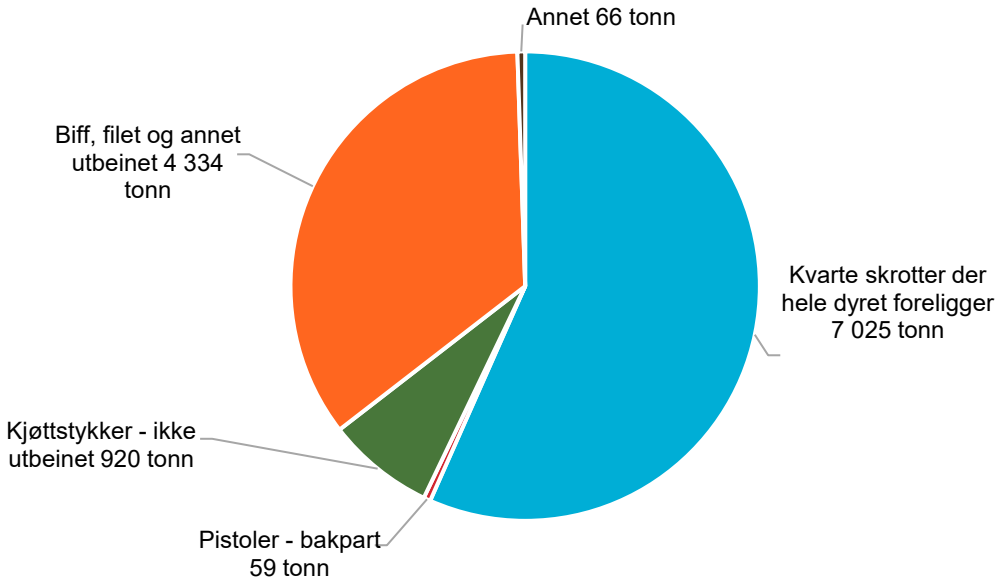

Figur 28 Fordeling av import av storfekjøtt under kap. 2 i tolltariffen, 2025. Tonn

Kilde: SSB

Biff, filet og annet utbeinet kjøtt er en stor kategori. Denne importen er relativt stabil ettersom det kommer inn på årlige kvoter, blant annet fra Sør-Amerika og de sør-afrikanske SACU-landene. Fra 2024 falt importen med om lag 175 tonn, en nedgang på fire prosent. Årsaken var den reduserte kvoteutnyttelsen fra Eswatini.

Som vist i diagrammet over, utgjorde importen av kvarte skrotter den største andelen av importen i 2025. Dette følger av at de generelle tollnedsettelsene kun gis på hele eller halve skrotter. Såkalte «compensated quarters» er det vanligste å importere av praktiske hensyn. Dette er halve dyr som er delt, hvor både forpart og bakpart foreligger. Av de drøye 7 000 tonnene som ble importert, kom 26 prosent fra Danmark og 74 prosent fra Tyskland.

Importverdien for slike «compensated quarters» er gjengitt i figur 29, sammen med norsk noteringspris for ung okse.

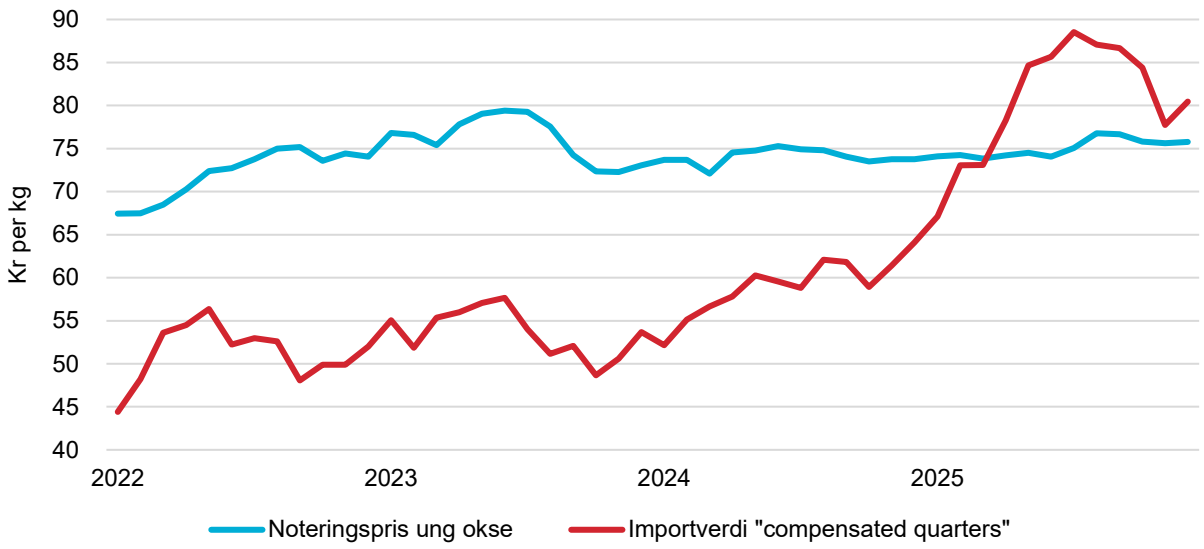

Figur 29 Priser for helslakt kjøpt over forsyningsplikt og importverdi, 2022–2025. Kr per kg

Kilde: SSB, Nortura

Importverdien representerer varens verdi inklusive forsikring og fraktkostnader frem til Norge (CIF). Til sammenligning er norsk engrospris for ung okse også gjengitt i grafen. Som grafen viser, har de internasjonale prisene økt markant de siste årene, og i perioder har kostnadene ved import ligget over prisen for kjøp av norske slakt. Det antas at det importeres en overvekt av ku, ettersom ku normalt har en betydelig lavere pris enn ung okse. Dersom importen i større grad hadde bestått av tilsvarende vare som den norske referanseprisen, som er for ung okse, ville importprisene trolig ligget enda høyere relativt til den norske.

4.2.3 Økte priser på storfekjøtt

Markedsregulator Nortura fastsetter planlagt gjennomsnittlig engrospris (PGE) for ett halvår av gangen.

PGE for storfe ble holdt uendret på kr 74,30 i 1. halvår av 2025, og ble så økt til kr 76,30 i 2. halvår. Det faktiske prisuttaket for de to halvårene endte henholdsvis 11 og 25 øre under den planlagte engrosprisen.

For 1. halvår 2026 videreføres PGE på samme nivå.

4.3 Svin

4.3.1 Økt effektivitet i produksjonen

Produksjonen av svinekjøtt endte på drøyt 132 300 tonn i 2025. Det er 2,8 prosent mer enn i 2024. Ved inngangen av året var det 1 645 tonn svinekjøtt på reguleringslager. Det ble tømt i løpet av årets første tre måneder. Tabell 8 viser utviklingen i produksjon av svinekjøtt.

Tabell 8 Produksjon og handel av svinekjøtt, 2015, 2023–2025. Tonn

	2015	2023	2024	2025	Endring siste år
Norsk produksjon*	*122 665*	131 744	128 703	132 303	2,8 %
+ Import	*2 523*	1 764	2 052	4 616	125,0 %
- Eksport	*3 275*	4 140	5 953	7 529	26,5 %
=Totalt tilført	**121 913**	**129 368**	**124 801**	**129 389**	3,7 %
Norskprodusert andel**	98 %	99 %	98 %	96 %	

Kilde: Landbruksdirektoratet, SSB

Handelstallene omfatter alt spiselig kjøtt og slakteavfall av svin under tolltariffens kapittel 2 (kjøttråvarer samt saltet/tørket røkt kjøtt) unntatt lever og spekk. I tillegg blir det importert bearbeidede kjøttvarer av svin under tolltariffens kapittel 16, pos. 16.01-02 (ikke inkludert i tabellen). *Tall for norsk produksjon er hentet fra leveransestatistikken, jf. Innmeldt slakt til Landbruksdirektoratet. Produksjonstallene inkluderer slakt som går i retur til produsent for privat forbruk eller omsetning utenfor engrosleddet. **I beregningene av andelen norskprodusert svinekjøtt er norsk produksjon justert for eksport og satt i forhold til de totale tilførslene.

Blant annet som følge av tilpasning til endringer i konsesjonsregelverket, forventet man en nedgang i antall slaktegriser i 2025, men antallet ble likevel opprettholdt som følge av en stadig økende effektivitet i svineproduksjonen. Det har de siste årene stadig blitt født flere griser per kull, og flere overlever.

Mens det i hele 2023 og 2024 var et vedvarende reguleringslager, ble reguleringslageret tømt før påsken 2025. Det var deretter underdekning av svin store deler av året, og det ble behov for å supplere markedet med import gjennom generelle tollnedsettelser. Tollavgiftssatsen ble første gang satt ned i slutten av mars. Salget ble bedre enn forventet, og gikk opp med 4,4 prosent sammenlignet med året før. Sammenlignet med 2024 økte salget mest i 3. tertial (7,3 %), men økningen var også relativt stor i 2. tertial (5,3 %).

Nortura forventer om lag uendrede tilførsler av svinekjøtt i 2026. Antall slaktede griser blir noe lavere, men høyere slaktevekter veier opp for nedgangen i antall. Det prognoseres en reduksjon i engrossalget på 1,4 prosent i 2026 som følge av økte priser. Det forventes underdekning på litt under 1 500 tonn i 2026, noe som tilsier perioder med administrativt nedsatt toll også i 2026 (Norsk egg- og kjøttråvare, 2026).

4.3.2 Økt import av svinekjøtt

Importen av svinekjøtt økte med 125 prosent sammenlignet med 2024, og endte på 4 616 tonn. Til tross for en stor økning var importen fortsatt lavere enn i pandemiårene 2020-2022. Figur 30 viser importen av svinekjøtt de siste åtte årene.

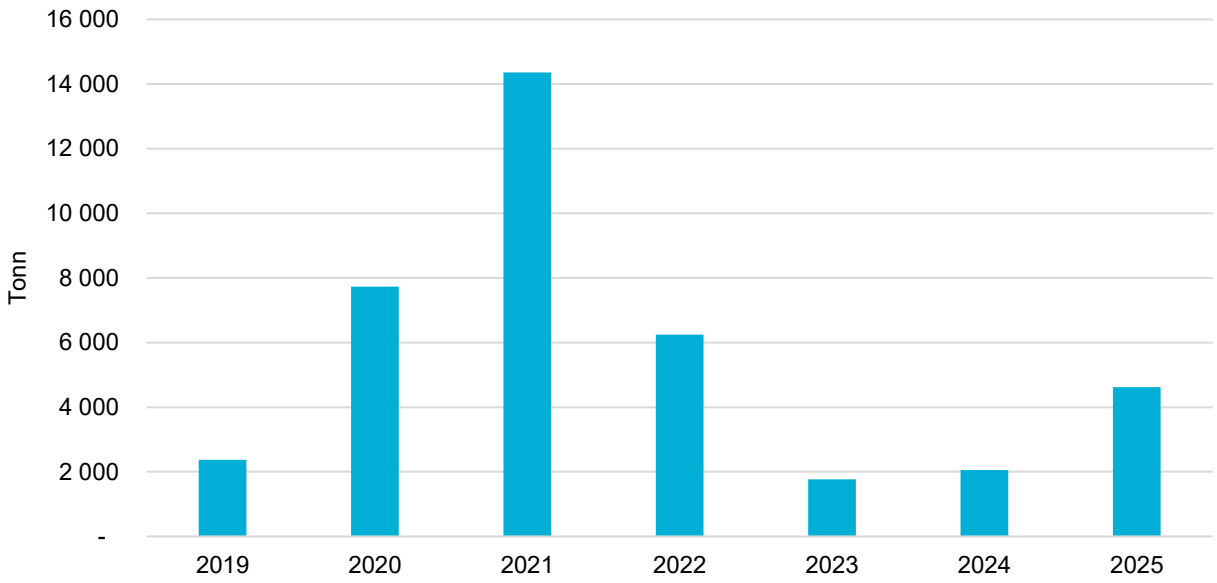

Figur 30 Import av svinekjøtt, under tolltariffens kap. 2, 2018–2025. Tonn

Kilde: SSB

Ved underskudd av svinekjøtt i markedet legger Landbruksdirektoratet til rette for import gjennom generelle tollnedsettelser for hele og halve slakt. I 2023 og 2024 var det ikke noen tollnedsettelser for svin. I 2025 var den nedsatt i flere perioder pga. underdekning av norsk svinekjøtt i markedet.

Varer under tolltariffens posisjon 02.03, ubearbeidet svinekjøtt, utgjorde nærmere to tredjedeler av all importen av svinekjøtt i 2025. Av disse var 57 prosent hele eller halve skrotter. Hele den tollfrie EU-kvoten på 600 tonn for hele/halve slakt ble brukt. Til sammenligning var kvoteutnyttelsen i 2024 på 55 prosent.

Kvoteutnyttelsen for WTO-kvoten på 1 381 tonn var på 0,54 prosent, eller ca. 7,5 tonn. I 2024 ble det importert ca. 9 tonn og i 2023 drøyt 5 tonn. Denne kvoten er tradisjonelt lite brukt ettersom den gjelder for fryste skrotter. Disse er mindre attraktive for industrien og skjærebedriftene, da verdien og kvaliteten forringes ved frysing.

Det meste av den totale importen på posisjon 02.03 kom fra Finland. Det ble også importert mye svinekjøtt fra Tyskland og Sverige.

Figur 31 viser importen av sideflesk med bein tilbake til 2019. Det ble importert 219 tonn sideflesk med bein i 2025, en økning på 46 prosent fra året før.

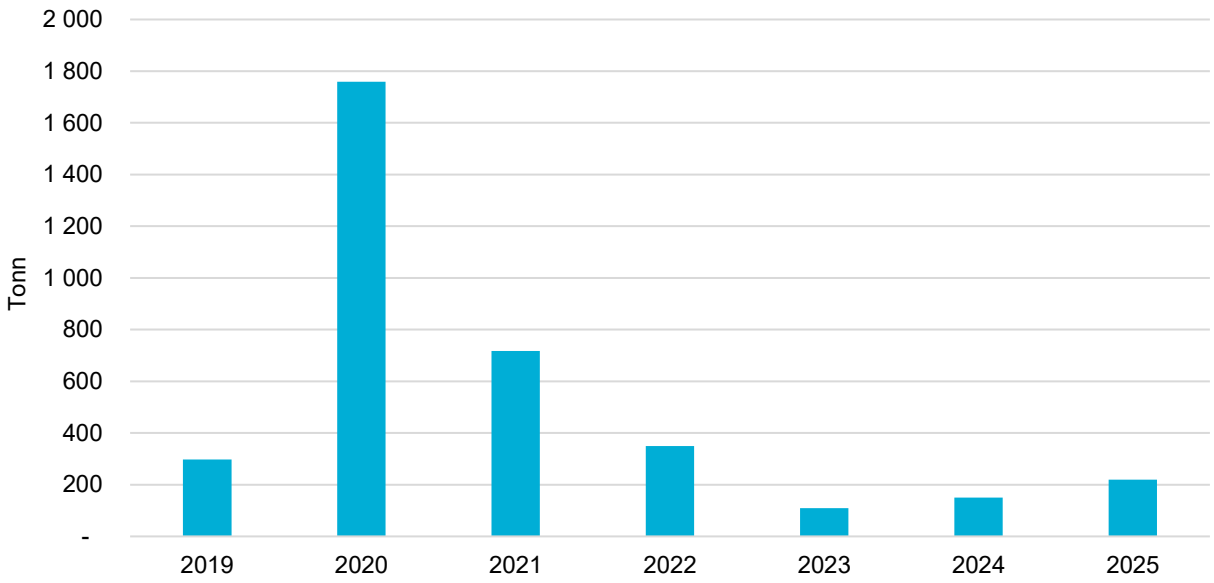

Figur 31 Import av sideflesk med bein, varenummer 02.03.1904, 2019–2025. Tonn

Kilde: SSB

Etter artikkel 19-avtalen med EU om handel med landbruksvarer, ble det fra oktober 2018 innført en egen kvote for import av svineribbe. Denne kvoten er på 300 tonn, og det er kun mulig å bruke kvoten til import i desember. Tollavgiftssatsen er kr 15 per kilo, mot kr 64,96 per kilo som er ordinær toll. Kvoteutnyttelsen endte på 73 prosent i 2025, som var en økning fra året før da den lå på 50 prosent. I forbindelse med frihandelsavtalen med Storbritannia ble det gitt en kvote for import av ribbe i desember på 50 tonn med en tollavgiftssats på kr 0 per kilo. Det ble ikke importert noe under denne kvoten i 2025.

En stor del av importen er saltet og speket svinekjøtt under tolltariffens posisjon 02.10. Den utgjorde 35 prosent av importen og var på 1 635 tonn i 2025. Av dette ble 583 tonn, omregnet til kjøtt med bein, importert innenfor skinkekvoten fra EU som er på totalt 600 tonn. Av den totale importen under posisjon 02.10 ble rundt 278 tonn saltet/speket svinekjøtt importert til ordinær toll, en økning fra 2024 på 64 prosent.

Eksporten av svinekjøtt økte med 26 prosent i 2025. Totalt ble det eksportert 7 529 tonn svinekjøtt og spiselig slakteavfall. Av dette var 2 231 tonn råvarer av svinekjøtt som falt inn under tolltariffens posisjon 02.03, kjøtt av svin, ferskt, kjølt eller fryst, herunder 1 870 tonn som ble eksportert for å bearbeides i utlandet. De bearbeidede produktene, som for eksempel leverpostei, bacon eller pølser blir deretter gjeninnført til Norge. Den største delen av dette ble sendt til Danmark i 2025, men også til Spania og Sverige.

Av eksporten var 5 206 tonn spiselig slakteavfall, hvorav størstedelen av eksporten av fersk og kjølt vare gikk til Sverige. Merparten av fryst spiselig slakteavfall ble eksportert til Kongo og Elfenbenskysten. Slik eksport kan blant annet være svinelabber, -ører, -mage, -tunge og -nyrer.

4.3.3 Økte priser på svinekjøtt

Planlagt gjennomsnittlig engrospris (PGE) ble i første halvår 2025 satt til kr 45,40 per kilo, opp fra kr 44,90 per kilo i 2024. I andre halvår økte PGE ytterligere til kr 46,90 per kilo etter at salget hadde vært godt og reguleringslageret var tømt.

Den akkumulerte gjennomsnittsprisen for første halvår endte på kr 45,33 per kilo, 7 øre under PGE. I andre halvår endte den på kr 46,75 per kilo,15 øre under PGE.

4.4 Sau og lam

4.4.1 Høye slaktevekter på lam gir økt produksjon

Landbruksdirektoratets tall viser at det ble produsert i overkant av 21 800 tonn kjøtt fra sau og lam i 2025, noe som er en prosent mer enn året før. Det var produksjonen av lammekjøtt som økte i 2025, drevet av gode slaktevekter. Produksjonen av sau falt. Importen økte fra året før, men er likevel på et normalnivå i forhold til tidligere år. Det er normalt høy norskandel i markedet for sau og lam, med en norskandel på godt over 95 prosent som vist i tabell 9.

Tabell 9 Produksjon og handel av sau og lam, 2015, 2023–2025. Tonn

	2015	**2023**	**2024**	**2025**	**Endring siste år**
Norsk produksjon*	*25 560*	22 371	21 597	21 807	1,0 %
+ Import	*1 605*	1 064	667	959	43,8 %
- Eksport	*14*	61	205	433	111,0 %
=Totalt tilført	***27 152***	**23 375**	**22 059**	**22 333**	1,2 %
Norskprodusert andel**	*94 %*	96 %	97 %	96 %	

Kilde: Landbruksdirektoratet, SSB

Handelstallene omfatter alt spiselig kjøtt og slakteavfall av sau/lam under tolltariffens kapittel 2 (kjøttråvarer samt saltet/tørket røkt kjøtt) unntatt lever. I tillegg blir det importert bearbeidede kjøttvarer av sau/lam under tolltariffens kapittel 16, pos. 16.01-02 (ikke inkludert i tabellen). *Tall for norsk produksjon er hentet fra leveransestatistikken, jf. Innmeldt slakt til Landbruksdirektoratet. Produksjonstallene inkluderer slakt som går i retur til produsent for privat forbruk eller omsetning utenfor engrosleddet. **I beregningen av andelen norskprodusert sau- og lammekjøtt er norsk produksjon justert for eksport og satt i forhold til de totale tilførslene.

Det har de siste årene vært høy etterspørsel etter norske lam, og alt kjøttet har blitt omsatt raskt i markedet. Det lå ikke lammekjøtt på reguleringslager ved inngangen til 2025, og det ble heller ikke lagt inn kjøtt i løpet av året. Det har vært et noe svakere marked for sau de siste årene, og noe av kjøttet har blitt lagt på reguleringslager. Ved inngangen til 2025 var lageret av sau på litt over 820 tonn. Lageret ble redusert i løpet av sommeren, før det ble bygget opp igjen når slaktingen økte på høsten. Ved utgangen av 2025 lå det 915 tonn sau på reguleringslager. Dette utgjør om lag 25 prosent av årsproduksjonen for voksen sau.

Det ble slaktet litt over 918 000 lam i 2025, noe som er en nedgang på 1,1 prosent eller rundt 10 500 dyr. Til tross for nedgangen i antall, økte produksjonen på grunn av en betydelig økning i slaktevekter. Det har i lengre tid vært et ønske i bransjen om å øke vektene på norske lam, etter at det har vært en negativ utvikling i slaktevektene over flere år. Det har i senere år blitt gjort tiltak gjennom både jordbruksavtalen og prissetting. I tillegg til dette var beitesesongen 2025 svært god i store deler av landet, noe som antas å ha vært den viktigste driveren. Ifølge slaktestatistikken til Landbruksdirektoratet var den gjennomsnittlige slaktevekten på lam 19 kg i 2025. Dette er 1,7 prosent eller 540 gram mer enn i 2024.

I 2026 forventer markedsregulator Nortura at produksjonen vil falle litt tilbake, ettersom det vil bli krevende å opprettholde slaktevektene på det samme nivået. Produksjonen av lam forventes å falle med 0,6 prosent, mens salget forventes å bli om lag som i 2025. For sau forventes det en økning i produksjonen på 1,2 prosent, og en vekst i salget på over 8 prosent. Salgsveksten vil trolig drives av at det gis en betydelig rabatt for kjøp av sau fra reguleringslager.

4.4.2 Namibia-importen tilbake

Det ble importert nesten 960 tonn sau og lam i 2025, en økning på 44 prosent fra i fjor. Det er i all hovedsak fryst kjøtt som importeres.

Figur 32 viser importen av sau og lam fordelt på kvoter i perioden 2019 til 2025. Det har ikke blitt importert sau- og lammekjøtt innenfor generelle tollavgiftsnedsettelser siden 2015.

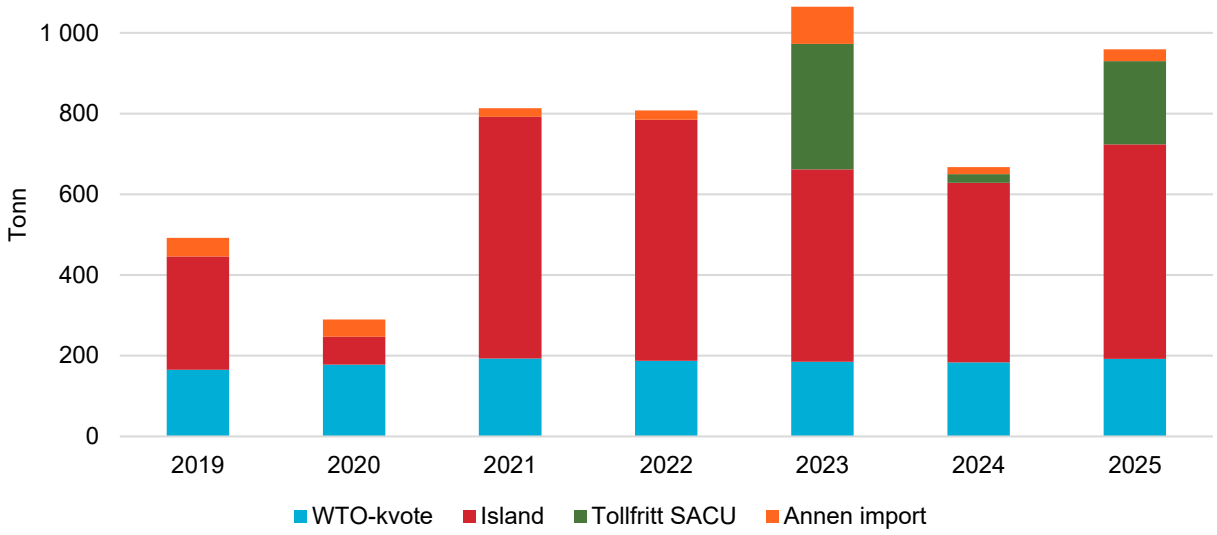

Figur 32 Import av sau- og lammekjøtt fordelt på ulike kvoter og importordninger, 2019–2025. Tonn

Kilde: SSB

Sau- og lammekjøtt importeres hovedsakelig gjennom internasjonale kvoterettigheter for import. Figuren over viser importen under de såkalte WTO-, Island- og SACU-kvotene. I tillegg vises resterende import, som kan være import til ordinær tollavgiftssats eller mindre importkvoter tildelt etter søknad.

WTO-kvoten, som gir adgang til import tilsvarende 206 tonn kjøtt med bein, ble utnyttet 99 prosent i 2024. Det meste av importen på denne kvoten kommer fra New Zealand. Herfra ble det importert totalt 145 tonn fryst kjøtt med bein og nesten 76 tonn med utbeinet fryst kjøtt. Innenfor SACU-kvoten kan det importeres 400 tonn tollfritt småfekjøtt fra Namibia, Botswana og Eswatini. Etter at importen fra disse landene var nesten borte i 2024, tok den seg opp igjen i 2025 til rett over 200 tonn. Importen kom fra Namibia.

Den største kvoterettigheten er for import fra Island, på totalt 600 tonn. Importen på islandskvoten økte i 2025 til en kvoteutnyttelse på rundt 86 prosent.

Eksporten har økt betydelig de siste årene, etter at den var usedvanlig lav i 2021 da det var mindre enn 13 tonn som ble eksportert. I de påfølgende årene 2022, 2023 og 2024 ble det eksportert henholdsvis 40, 60 og 205 tonn. I 2025 økte eksporten til 456 tonn. Det er mest eksport av kjøtt som er utbeinet og fryst. Primært ble kjøttet eksportert til Nederland, og sekundært Romania. Varenummeret det eksporteres på skiller ikke mellom sau eller lam, heller ikke på type stykningsdel eller for eksempel sorteringskjøtt. Eksportverdien på varenummeret lå imidlertid på under 14 kr per kilo, noe som indikerer at eksporten stort sett hverken var lammekjøtt eller stykningsdeler av høy kvalitet.

4.4.3 Stabile priser på lam første halvår 2026

Planlagt gjennomsnittlig engrospris (PGE) for lam har økt stabilt de siste årene i tråd med markedssituasjonen, med god etterspørsel. I første halvår 2025 ble PGE økt med kr 2 per kilo til kr 87 per kilo, før den ble økt med ytterligere kr 3 i 2. halvår. Det faktiske prisuttaket endte 55 og 13 øre under PGE i henholdsvis 1. og 2. halvår.

For 1. halvår 2026 er PGE blitt holdt uendret på kr 90 per kilo.

4.5 Fjørfe

4.5.1 Produksjonen av kylling fortsetter å øke

Markedet for hvitt kjøtt er i stadig vekst. Det er et rimelig alternativ til mye annet kjøtt, og anses å være magert og sunt. Det ble produsert ca. 121 370 tonn fjørfekjøtt i Norge i 2025, en økning på 0,7 prosent fra året før. Hoveddelen av dette var slaktekylling, som utgjorde 113 476 tonn i 2025, en vekst på 2,4 prosent fra året før. Videre gikk produksjonen av kalkun ned 16 prosent fra året før, og endte på 7 016 tonn. Det ble også produsert mindre mengder høns og and.

Produksjonen av slaktekylling har relativt kort syklus og kan derfor respondere raskt på endringer i etterspørselen. Dette så man tydelig under pandemien da grensene var stengt og den innenlandske etterspørselen økte raskt.

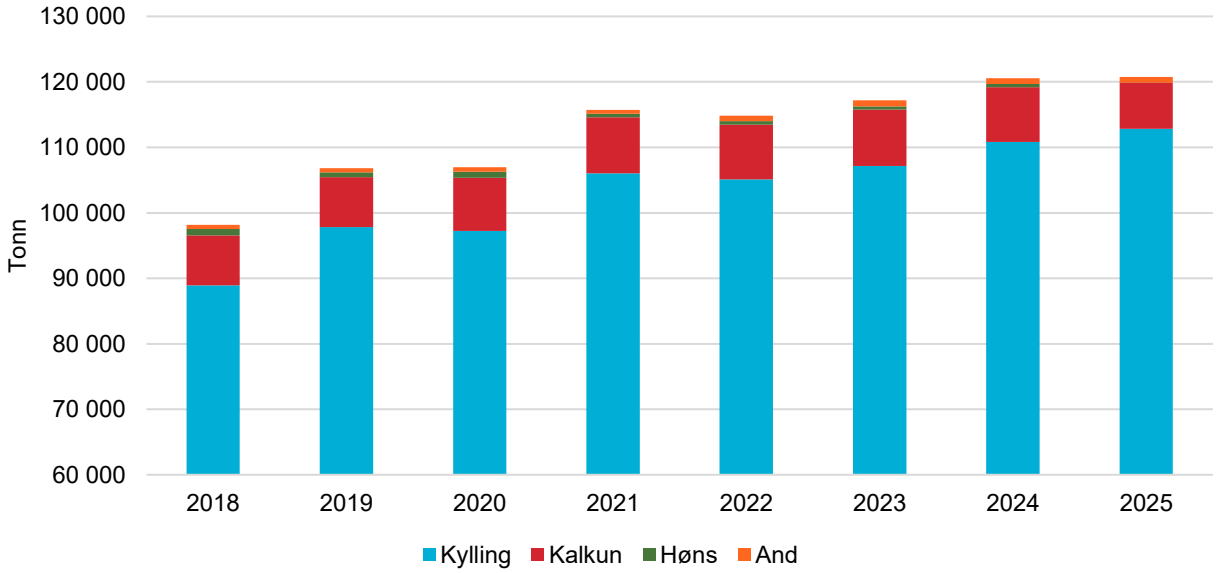

Figur 33 Utvikling i slakteproduksjon av fjørfekjøtt, 2018–2025. Tonn

Kilde: Landbruksdirektoratet

4.5.2 Fortsatt høy norskandel

Det ble produsert 113 476 tonn kyllingkjøtt i 2025, en økning på 2,4 prosent fra året før. Interessen for å importere fjørfekjøtt er lav. Det skyldes at den norske produksjonen av kyllingkjøtt i stor grad dekker etterspørselen, og at fjørfesektoren i Norge har god dyrehelse. Internasjonalt sliter sektoren med både salmonella og fugleinfluensa.

Andel norskprodusert kylling av totale tilførsler i markedet utgjør 99 prosent, som vist i tabell 10.

Tabell 10 Produksjon og handel av kyllingkjøtt, 2015 og 2023–2025. Tonn

	2015	2023	2024	2025	Endring siste år
Norsk produksjon*	*80 356*	107 152	110 833	113 476	2,4 %
+ Import	*623*	733	680	1 108	63,0 %
- Eksport	*1 476*	1 341	1 952	2 010	3,0 %
=Totalt tilført	***79 502***	**106 544**	**109 561**	**112 574**	**2,8 %**
Norskprodusert andel**	*99 %*	99 %	99 %	99 %	

Kilde: Landbruksdirektoratet, SSB

Handelstallene omfatter alt spiselig kjøtt og slakteavfall av kylling under tolltariffens kapittel 02.07. «Kjøtt og spiselig slakteavfall av fjørfe», kjølt eller fryst, av høns av arten Gallus domesticus. I tillegg inngår 02109904 «Kjøtt av fjærfe, herunder spiselig mel av kjøtt el. slakteavfall, saltet, i saltlake, tørket el røykt. Import under kap. 16 tilberedte eller konservert varer er ikke tatt med. *Tall for norsk produksjon er hentet fra leveransestatistikken, jf. Innmeldt slakt til Landbruksdirektoratet. Produksjonstallene inkluderer slakt som går i retur til produsent for privat forbruk eller omsetning utenfor engrosleddet. **I beregning av andelen norskprodusert kyllingkjøtt er norsk produksjon justert for eksport og sett i forhold til de totale tilførslene.

Eksporttallene inkluderer også utførsel under ordningen utenlands bearbeiding (UB). Ordningen innebærer at norsk næringsmiddelindustri kan søke om redusert tollavgiftssats for å bearbeide norske råvarer utenlands og tilbakeføre produktet til Norge. Fjørfekjøtt eksportert under UB blir gjeninnført som import av bearbeidede produkter som nuggets, kyllingvinger og burgere m.m.

4.5.3 Høyeste fjørfeimport siden 2021

I 2025 var importen av slaktekylling på rundt 1 103 tonn, en økning på over 62 prosent fra 2024. Figur 34 viser utviklingen i importen av slaktekylling og annet fjørfe på tolltariffens posisjon 02.07. Det var en økende import fram til 2021, mens importen gradvis gikk ned hvert år fram til 2025, da den igjen økte.

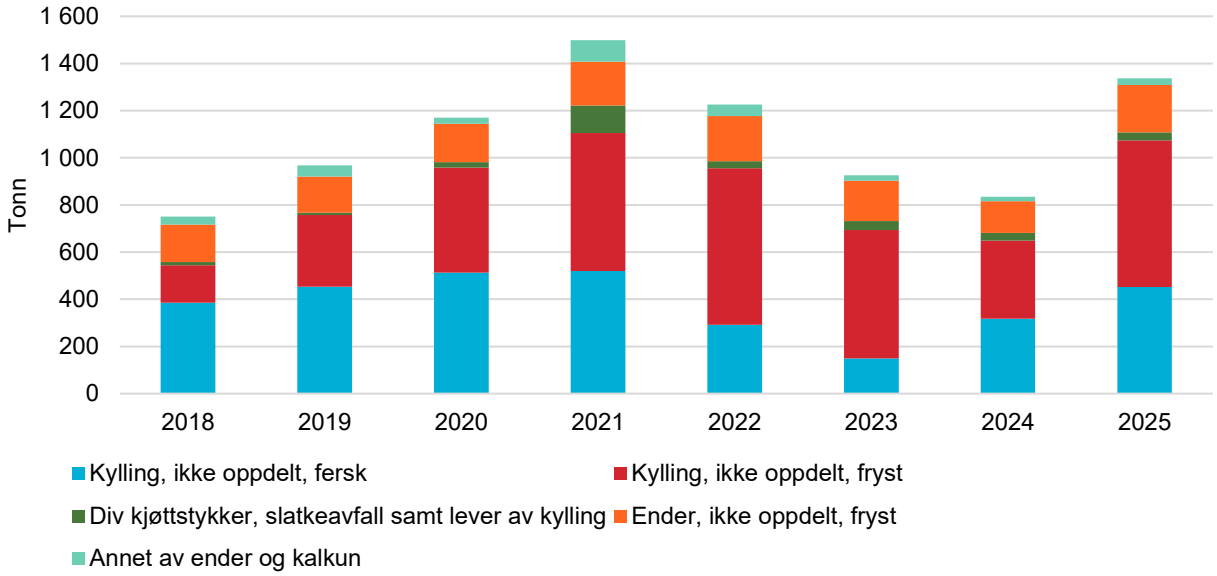

Figur 34 Import av fjørfe på tolltariffens posisjon 02.07, 2018–2025. Tonn

Kilde: SSB

Det meste av importen tas inn på tollfri EU-kvote, som er på 950 tonn og gjelder for kylling og kalkun i fersk og fryst variant. Utnyttelsesgraden varierer fra år til år, alt etter markedsbehovet. I 2021 ble kvoten brukt fullt ut, men den har i påfølgende år gradvis hatt en lavere utnyttelse, før den i 2025 ble utnyttet med 96 prosent. WTO-kvoten for fryst kjøtt av ender, gjess og perlehøns på 221 tonn er en annen attraktiv kvote, og ble utnyttet med 91 prosent i 2025.

Det er i tillegg mulig å importere inntil 221 tonn fryst kyllingkjøtt til redusert tollavgiftsats innenfor WTO-kvoten. Det har generelt vært en begrenset interesse for denne kvoten, med en utnyttelse på mellom 27 og 35 prosent i perioden 2022–2024. Den ble utnyttet med 60 prosent i 2025, som er den høyeste kvoteutnyttelsen siden 2021 da den var på 67 prosent. Kvotene for kalkunrullade fra Israel, kjøtt av høns og kalkuner fra Storbritannia, andebryst fra EU og fryst kalkunkjøtt fra WTO er det liten interesse for. Det var også en relativt betydelig import av fjørfekjøtt på posisjon 16.02., diverse tilberedt eller konservert kjøtt av fjørfe, men over tre fjerdedeler av dette var import etter utenlands bearbeiding (UB). Også i årene før utgjorde UB hoveddelen av denne importen. Importen under posisjon 16.02 er ikke med i figuren.

4.5.4 Stabile kyllingpriser

Referanseprissystemet er nedfelt i jordbruksavtalen. Referanseprisen for kylling fastsettes hvert avtaleår basert på oppnådd akkumulert prisuttak på engrosnivå i forutgående avtaleår. Noteringene er beregnet som et snitt av alle aktørenes innrapporterte priser til Landbruksdirektoratet.

Øvre prisgrense er referansepris pluss 10 prosent. Unntaket var i Jordbruksavtaleåret 2022–2023, da øvre prisgrense ble hevet til 25 prosent grunnet sterk kostnadsvekst på energi og fôr. Hvis noteringen går over øvre prisgrense to uker på rad, vil tollnedsettelser bli vurdert. Prisdannelsen i kyllingmarkedet er normalt relativt stabil og svakt stigende igjennom avtaleperioden, og har aldri oversteget øvre prisgrense.

Figur 35 viser utviklingen i referanse- og noteringspris for avtaleårene 2023–2024, 2024–2025 og 2025–2026, samt øvre prisgrense. Referanseprisen i avtaleåret 2025–2026 økte med 58 øre til 37,62 kroner. Både ved årsskiftet til 2025 og starten på det nye avtaleåret gjorde noteringsprisen et hopp, før den gikk noe ned og har holdt seg noenlunde stabil. Akkumulert pris per uke 52 var 38,74 kroner, som er 1,12 kroner over referanseprisen og godt under øvre prisgrense på 41,38 kroner.

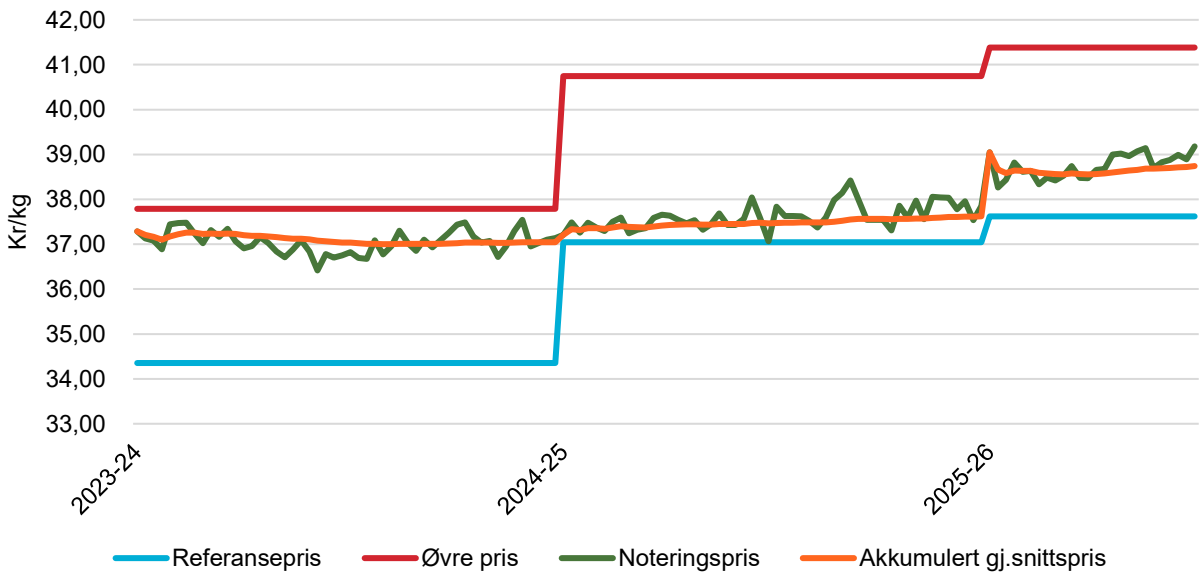

Figur 35 Referansepris og noteringspris på kylling for avtaleårene 2023–2024, 2024–2025 og 2025–2026

Kilde: Landbruksdirektoratet

4.6 Rein

4.6.1 Små produksjonsvolumer med stor kulturell betydning

Målt i produksjonskvantum er reindriften en beskjeden produksjon, både i nasjonal og regional forstand. Reinkjøttproduksjonen utgjør kun om lag 1,8 prosent av storfekjøttproduksjonen på nasjonalt nivå. Til tross for dette har reindriften stor kulturell og tradisjonell betydning, spesielt i samiske områder, men også i andre tamreinområder.

Reindrift er en naturbasert næring som bygger på bruk av store utmarksområder, der kvaliteten på beitene og værforholdene har stor betydning for produksjonen. En tidlig vår, mange simler i vårflokken og gode beiteforhold legger til rette for høyt slakteuttak. Ugunstige forhold, som mye snø eller en sen vår, kan derimot gjøre tilgangen på beite mer utfordrende og dermed påvirke produksjonen.

4.6.2 Økt slakteuttak i 2025

De siste årene har reinsdyrslakteriene slaktet mellom 1 300 og 1 600 tonn reinkjøtt årlig. I tillegg kommer slakting til privat bruk og omsetning utenom slakteri. I 2025 ble det slaktet 64 091 rein, som tilsvarte 1 420 tonn reinkjøtt inkludert bein. Dette er en økning på tolv prosent i antall slaktet rein sammenlignet med året før, mens økningen i antall tonn økte med ni prosent. Tabell 11 viser produksjonen av reinkjøtt de siste fire årene.

Tabell 11 Produksjon av reinkjøtt. Tonn og antall dyr

	2022	2023	2024	2025*	Endring siste år
Slakt på slakteri - antall dyr	58 839	68 637	57 123	64 091	12 %
Slakt ved slakteri - tonn	1 403	1 544	1 301	1 420	9 %
Privat slakt - antall dyr	5 347	7 452	5 427	6 062	12 %
Produksjon i tonn totalt, slakteri og privat	1 579	1 773	1 474	1 565	6 %

*Estimat per januar 2026

Kilde: Landbruksdirektoratet.

Økningen må blant annet ses i sammenheng med at en betydelig del av slaktingen som normalt skulle vært gjennomført i desember 2024, ble forskjøvet til januar 2025. I tillegg var det flere siidaandeler som i liten grad fikk gjennomført slakting i 2024, og som derfor hadde et høyere slakteuttak enn normalt høsten 2025.

Gjennomsnittlig slaktevekt ved slakteri var 22,15 kilo. Kalveslakt utgjorde om lag 79 prosent av det totale slakteuttaket.

4.6.3 Høy omsetning, men økt slakting holder lagerbeholdningen oppe

Reinkjøtt omsettes i all hovedsak innenlands. Eksport av stykningsdeler eller hele skrotter skjer i svært begrenset omfang og på sporadisk basis. Selv om det er åpnet for at levende rein kan føres ut av landet for slakting og returneres som skrotter, krever dette en spesiell tillatelse, og ordningen har ikke vært benyttet på flere år.

Lagerbeholdningen av reinkjøtt forble høy gjennom hele 2025. Til tross for et aktivt marked og økt fokus på omsetning, ble beholdningen ved utgangen av 2025 på 837 tonn, om lag 36 tonn høyere enn på samme tidspunkt i 2024. Dette har også sammenheng med at slaktingen i 2025 var tolv prosent høyere enn i 2024.

Gjennomsnittspris per kilo reinkjøtt til reineier, omsatt via slakteri, er estimert til kr 102 per kilo. Dersom gjennomsnittsprisen i 2025 ender på den estimerte verdien, vil det være en økning på om lag 3,6 prosent fra 2024.

Import og eksport av reinkjøtt har vært begrenset i perioden, og tallene viser at det i hovedsak er små volum som krysser landegrensene. Importen har variert noe mellom år, mens eksporten i hovedsak har vært lav, med enkelte utslag i 2025.

Tabell 12 viser import av reinkjøtt i tonn i perioden 2021 til 2025. Det som importeres av reinkjøtt kommer hovedsakelig fra Sverige, og noe fra Finland.

Tabell 12 Import av reinkjøtt. Tonn

	2021	2022	2023	2024	2025
Levende rein	-	-	2	-	-
Hele og halve skrotter	50,36	58,28	18,08	12,07	10,26
Kjøttstykker med bein	0,14	-	-	-	-
Utbeinet kjøtt	2,68	1,51	0,34	-	0,05

Kilde: SSB

Tabell 13 viser eksport av reinkjøtt i tonn i perioden 2021 til 2025. Den største andelen ble eksportert til Finland, i tillegg til mindre volum til blant annet Tyskland, Danmark og Island.

Tabell 13 Eksport av reinkjøtt. Tonn

	2021	2022	2023	2024	2025
Levende rein	-	-	-	0,65	11,76
Hele og halve skrotter	-	-	-	-	-
Kjøttstykker med bein	-	-	0,61	0,16	0,42
Utbeinet kjøtt	3,70	1,36	0,13	0,84	7,77

Kilde: SSB

Omsetningen av reinkjøtt er størst om høsten, når hovedslaktingen finner sted og grossistene fyller hyllene med reinkjøtt. I perioden januar til mars er omsetningen normalt lavere, men med en tydelig oppgang i februar, som nok har sammenheng med Samenes nasjonaldag 6. februar.

Tabell 14 Omsetning av reinkjøtt i månedene med slakting, siste fem år. Tonn

År	Januar	Februar	Mars	August	September	Oktober	November	Desember
2021	55	69	95	10	223	212	116	146
2022	84	210	20	23	247	197	45	134
2023	-*	121	-*	50	204	261	28	85
2024	324	- *	120	-*	54	104	153	57
2025	113	91	87	40	155	95	50	150

*Ikke tilstrekkelig datagrunnlag

Kilde: Landbruksdirektoratet

Omsetningen av reinkjøtt fra slakterier og videreforedlere til grossister økte betydelig fra 2020 til 2021, men har siden 2022 vist en gradvis nedgang. Høsten 2024 var omsetningen klart lavere enn tidligere år. Høsten 2025 økte den gjennomsnittlige månedlige omsetningen noe, fra 98 til 112 tonn, men nivået ligger fortsatt godt under det som var vanlig for noen år siden. Den totale omsetningen av reinkjøtt i 2025 var 944 tonn. Salget av reinskav har falt de siste årene, og dette er trolig hovedårsaken til at den samlede omsetningen av reinkjøtt er lavere enn tidligere.

Nedgangen fra 2021 til 2025 kan blant annet forklares med generell prisvekst og økte innkjøpspriser på reinkjøtt fra slakteri til reineier. Høyere renter og stigende priser har påvirket forbrukernes økonomi og endret kjøpemønstrene. En presset økonomi gjør at mange velger rimeligere alternativer fremfor reinkjøtt, både i dagligvarehandelen og i restaurantmarkedet.

4.6.4 Gjennomsnittsprisen på reinkjøtt har økt over tid

Gjennomsnittsprisen på reinkjøtt har økt betydelig siden 2020, til tross for en nedgang fra 2023 til 2024. For 2025 er gjennomsnittsprisen foreløpig estimert til kr 102 per kilo, som tilsvarer en økning på 3,6 prosent fra 2024. Den samlede prisveksten fra 2021 til 2025 utgjør 11,2 prosent. Prisutviklingen vises i tabell 15.

Tabell 15 Gjennomsnittlig nettopris til produsent ved salg til slakteri 2021–2025. Kr per kg

	2021	2022	2023	2024	2025*	Endring siste år
Pris	91,72	105,8	104,28	98,42	102	3,6 %

*Estimat per desember 2025 fra Totalregnskap for reindriftsnæringen

Kilde: Landbruksdirektoratet og Økonomisk Utvalg

Estimatet for 2025 bygger på tall fra Totalregnskap for reindriftsnæringen, som er utarbeidet av Økonomisk Utvalg, og kan bli justert etter hvert som mer oppdatert datagrunnlag foreligger. Prognoser utarbeidet av Landbruksdirektoratet etter publiseringen av Totalregnskapet, indikerer at gjennomsnittsprisen kan bli noe lavere enn 102 kroner.

4.7 Egg

4.7.1 Underdekning til tross for økt produksjon

Det var en underdekning av norske egg også i 2025. Engrossalget økte med 0,6 prosent til 68 027 tonn, mens produksjonen økte med 3 prosent. Til tross for denne økningen i produksjonen, var det en underdekning på 2 548 tonn i 2025, som ble dekket gjennom import. Etter mange år med sterk vekst i eggmarkedet og et utfordrende overskudd, snudde situasjonen i 2023. Da var det kun en marginal økning i produksjonen, samtidig som det var økt etterspørsel. Det førte til en underdekning på 646 tonn 2023, og betydelige underdekninger i 2024 og 2025 (Norsk egg- og kjøttråvare, 2026).

Tallene til Norsk egg- og kjøttråvare (NOEK) avviker fra Landbruksdirektoratets leveransetall, vist i tabell 16, fordi de også inkluderer små mengder befruktede egg og fordi NOEKs tall ble publisert før endelige leveransetall for 2025 var klare.

Tabell 16 Produksjon og handel av egg, 2015 og 2023–2025. Tonn

	2015	2023	2024	2025	Endring siste år
Norsk produksjon*	*60 682*	65 286	63 176	65 168	3,2 %
+ Import	*203*	611	4 103	2 234	-45,6 %
- Eksport	*159*	292	354	381	7,4 %
=Totalt tilført	60 725	65 606	66 925	67 021	0,1 %
Norskprodusert andel**	99,7 %	99 %	94 %	97 %	

Kilde: Landbruksdirektoratet, SSB

*Tall for norsk produksjon er hentet fra leveransestatistikken, jf. Innmeldt eggleveranser til Landbruksdirektoratet. **I beregning av andelen norskproduserte egg er norsk produksjon justert for eksport og sett i forhold til de totale tilførslene.

Norskandelen av engrossalget har historisk dekket 99–100 prosent, men var i 2024 på 95 prosent og 97 prosent i 2025, som vist i Tabell 16 I år med underdekning øker importen slik at markedet kommer i balanse.

Det var en spesiell situasjon mellom 2023 og 2025 med underdekning av norske egg, samtidig som det var historisk høye priser på egg internasjonalt. Landbruksdirektoratet satte ned tollavgiften på skallegg og heleggmasse disse årene for å legge til rette for import. Dette ble gjort for at norske egg i størst mulig grad skulle gå til konsummarkedet, og import skulle bidra til å dekke behovet for eggprodukter til industrien. Noe av skalleggimporten gikk også til norske dagligvarebutikker. I store deler av 2023, 2024 og 2025 lå prisene på skallegg og eggprodukter i EU over norsk pris, og i disse periodene har tollavgiftssatsen vært satt til null.

Normalt skjer import gjennom tollfri EU-kvote på 290 tonn og noe gjennom WTO-kvote på 1 295 tonn til kr 3,78 per kilo. Kvotene ble ikke benyttet i 2024, men ca. 34 prosent av EU-kvoten ble utnyttet i 2025.

I 2026 forventer Norsk egg- og kjøttråvare en økning i tilførslene av egg på syv prosent. Økningen skyldes at de nyetablerte eggprodusentene som var ventet i 2025 nå er i gang med produksjonen. NOEK forventer også en moderat vekst i engrossalget på en prosent i 2026.

4.7.2 Nedgang i importen av ferske egg og eggprodukter

Importen av skallegg og eggprodukter gikk ned 36 prosent i 2025, etter å ha vært historisk høy i 2024. Figur 36 viser utviklingen i import av egg og eggprodukter fra 2017 til 2025. Det ble også importert noe under varenummer 35.02.1101 og 35.02.1901 i denne perioden, men dette er utjenlig til menneskeføde, og derfor ikke tatt med i figuren.

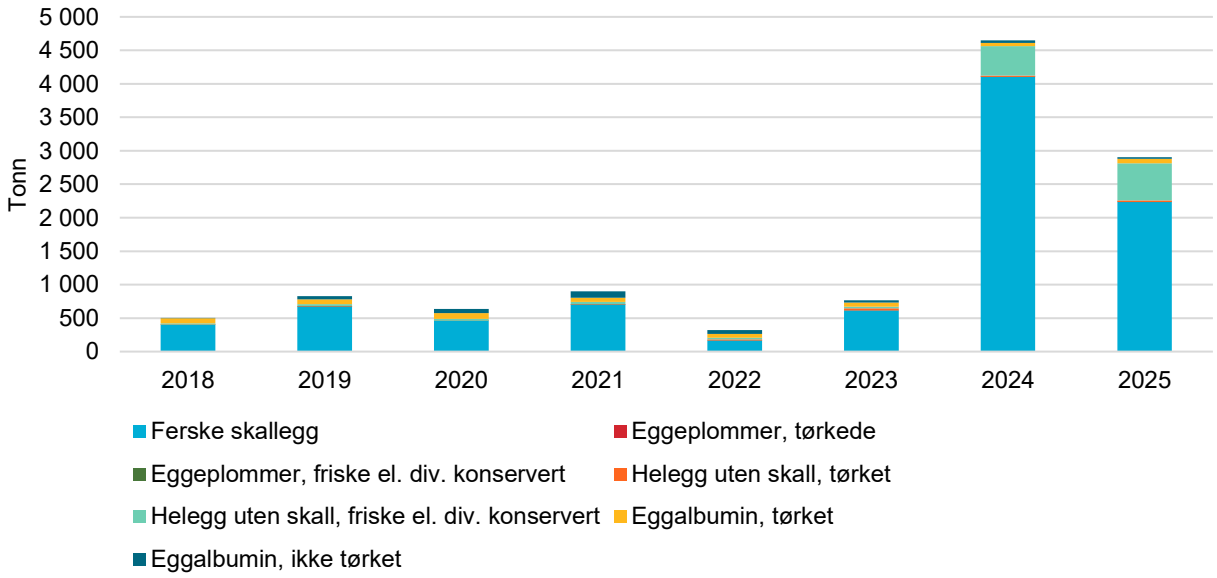

Figur 36 Import av egg og eggprodukter, 2018–2025. Tonn

Kilde: SSB

Importen varierer en del årlig og er i stor grad styrt av markedsdekningen av norsk vare. I perioden 2018–2023 lå importen av ferske skallegg mellom 163 tonn og 704 tonn årlig, med et gjennomsnitt for de seks årene på 502 tonn. Importen i 2024 og 2025 skiller seg markant ut, som skyldes underdekningene disse årene, som omtalt tidligere. Størstedelen var import av ferske skallegg, som utgjorde 2 234 tonn i 2025. Det var en nedgang i importen av skallegg på ca. 46 prosent. I 2025 økte importen av helegg uten skall, fersk eller konservert. Dette kan for eksempel være heleggmasse, omelettmiks eller kokte egg i lake.

4.7.3 Prisøkning andre halvår

Planlagt gjennomsnittlig engrospris (PGE) fastsettes av Nortura hvert halvår, og angir prisambisjonen det kommende halvåret. PGE var på kr 27,90 per kilo i 1. halvår 2025, samme pris som i 2. halvår 2024. Det kom en økning på 2 kroner til kr 29,90 per kilo i 2. halvår 2025. Noteringsprisene har vært tett opp til dette målet og akkumulert prisuttak for 1. halvår var tilnærmet lik PGE. Andre halvår endte med en undernotering fordi innfasingen av såkalte inovo egg gikk saktere enn forventet. Dette er egg fra høner

som har gjennomgått kjønnssortering før klekking. Denne teknologien gir økte kostnader i produksjonen, og egg fra slik produksjon har derfor høyere pris.

5 Frukt og grønt

Ved inngangen til 2025 viste lagerbeholdningene at det var en stabil tilgang på norske grønnsaker og poteter. Gjennom vinteren og frem mot ny norsk sesong holdt produktene seg godt på lager og det var jevnt over god tilgang. Høsten 2025 startet godt og det var høy omsetning av norske grønnsaker og poteter.

Høstingen av nye, norske poteter startet siste uka i mai, først i små mengder. Det var høy etterspørsel etter norske nypoteter utover i juni, og kvaliteten var god i butikkene. Etterspørselen etter norske poteter holdt seg jevnt høy gjennom sommeren og nypotetene ble gradvis erstattet av mer lagringsdyktige varianter. Omsetningen av konsumpoteter var høyere enn tidligere år.

Etterspørselen etter norske agurker har holdt seg høy, og andelen norsk er ca. 80 prosent. Omsetningen av norske tomater og agurker holdt seg stabil fra 2024 til 2025.

2025 endte med avlinger omtrent på normalnivå for de fleste kulturer. Omsetningen av gulrot økte, og norskandelen er på om lag 97 prosent. Lagertellingen per 1. januar 2026 viser at det er stabil tilgang på norske produkter.

Den store satsningen på norske epler de siste årene har ført til økt omsetning i 2025. Både eksponering i butikk, og gjennomgående god kvalitet har hjulpet. Omsetningen av norske jordbær til konsum har hatt en marginal økning.

Det var mindre behov for konsentratproduksjon som avsetningskanal i år, selv om årets eplesesong var god. Kålrot og gul gulrot til skiver har hatt avlingssvikt, men det har blitt levert mengder på flere kulturer over kontrakt. Årets produksjon av bær til industri var bedre enn i fjor, men produksjonen av bringebær og jordbær til industri er fortsatt lav sammenlignet med historiske tall.

5.1 Om sektoren

I frukt- og grøntsektoren produseres poteter, grønnsaker, frukt, bær, blomster og planter. Frukt og grønnsaker dyrkes både i veksthus og på friland, mens planter og blomster stort sett dyrkes i veksthus. Produksjonen på friland er særlig avhengig av været. Produksjonen i veksthus er avhengig av lysforholdene ute, og i deler av sesongen også av oppvarming.

Konkurransen fra import er stor i markedet for frukt og grønt, og det er ingen markedsregulator med mottaksplikt, slik det er for kjøtt, melk og korn.

De fleste frukt- og grønnsaksprodusenter er tilknyttet en produsentforening som leverer til én eller flere dagligvarekjeder. For at produksjonen skal dekke etterspørselen i markedet, lages produksjonsplaner. Skiftende vær kan likevel føre til store variasjoner i markedssituasjonen fra uke til uke. Varer til industrien produseres i stor grad på kontrakt.

Blomsternæringen i Norge preges av høy risiko, høy omstillingstakt, rask teknologisk endring og sterk konkurranse fra import. Antall produsenter er redusert over tid.

Utviklingen i forbrukermarkedene, for henholdsvis poteter, veksthusgrønnsaker, frilandsgrønnsaker og frukt og bær, er omtalt i kapittel 5.2 til 5.5. Omtalen av forbrukermarkedet dekker omsetning gjennom store norske grossister. Omsetning fra industribedrifter, samt deler av serveringsmarkedet, er ikke med. I omtalen har vi skrevet om kalenderåret 2025, med vekt på sesongen vi er inne i (2025–2026).

Utvikling i innsatsvarer til bearbeidingsindustrien er omtalt i kapittel 5.6, målprisutvikling og verdiuttak er omtalt i kapittel 5.7. Verdiutvikling i norsk produksjon av blomster og planter er omtalt i kapittel 5.8.

5.1.1 Lagerbeholdningen ved inngangen og utgangen av 2025

Lagertellingen per 1. januar 2025 viste at det var en stabil tilgang på norske grønnsaker og poteter inn i året, omtrent som i 2023. Gjennom vinteren og frem mot ny norsk sesong holdt produktene seg godt på lager og det var jevnt over god tilgang. Høsten 2025 startet godt og det var høy omsetning av norske grønnsaker og poteter, men kaldt og vått høstvær skapte igjen spenning rundt høsting og lagring utover vinteren. Ekstremværet «Amy» førte heldigvis ikke til store utfordringer for grønnsaksavlingene.

Lagertellingen per 1. januar 2026 viser at det er god tilgang på de fleste lagringsgrønnsaker og poteter ved inngangen til året.

Figur 37 viser verdien av produksjonene i frukt- og grøntsektoren.

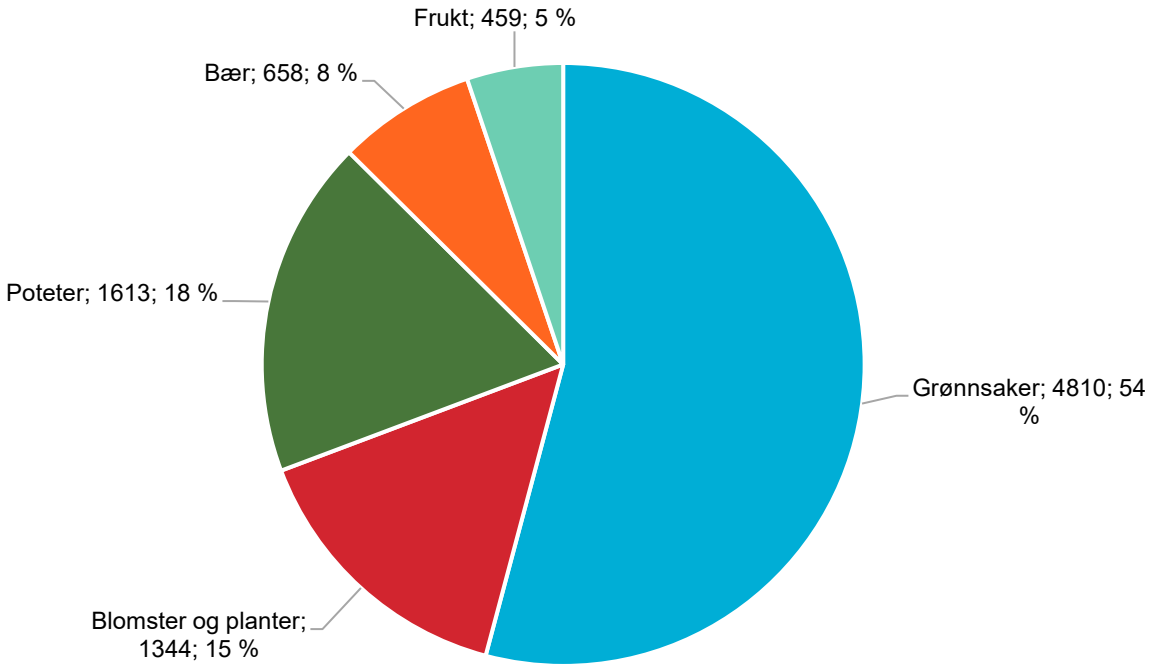

Figur 37 Verdien av de ulike kategoriene i frukt- og grøntsektoren, 2025. Mill. kr. og prosent av totalen

Kilde: Totalkalkylen for jordbruket, Nibio

5.2 Poteter

Lagerbeholdningen av poteter til konsum var 68 prosent høyere ved inngangen av 2025 enn året før. Årsaken til dette er dels uvær og utfordringer med opptak året før, men også en større satsning på norske poteter etter overgang til prosenttollsats fra september 2024. Ved utgangen av 2025 var lagerbeholdningen for konsumpoteter 13 prosent høyere enn året før.

5.2.1 Økt omsetning av norske poteter

Regnværet høsten 2024 skapte noen utfordringer for veksten av poteter og forhindret opptak av poteter i perioder. Lagertellingen per 1. januar 2025 viste allikevel at tilgangen på norske konsumpoteter var om lag likt med 2023. Det var et mål å dekke det norske markedet med norske lagringspoteter, og lagertallene utover våren viste at det var nok poteter på lager til å dekke etterspørselen.

Høstingen av nye, norske poteter startet siste uka i mai, først i små mengder. Det var høy etterspørsel etter norske nypoteter utover i juni, og kvaliteten var god i butikkene.

Etterspørselen etter norske poteter holdt seg jevnt høy gjennom sommeren og nypotetene ble gradvis erstattet av mer lagringsdyktige varianter. Det ble foretatt avlingsundersøkelser i potet i slutten av august, og avlingsprognosene etter disse prøvene viste at potetavlingene på landsbasis kunne bli 24 prosent lavere enn året før. Lagertallene viste at avlingen ble bedre enn fryktet, og per 1. november 2025 faktisk var 28 prosent høyere enn i fjor.

Omsetningen av konsumpoteter i 2025 var høyere enn tidligere år, som vist i figur 38, og er en medvirkende årsak til at lagertallene per 1. januar 2026 kun er 13 prosent høyere enn året før.

De første mandelpotetene ble høstet og levert i butikk i begynnelsen av august, men som normalt var ikke etterspørselen spesielt stor på den tiden av året. Etterspørselen etter norske småpoteter stiger jevnt, og omsetningen gikk opp med 38 prosent i 2025.

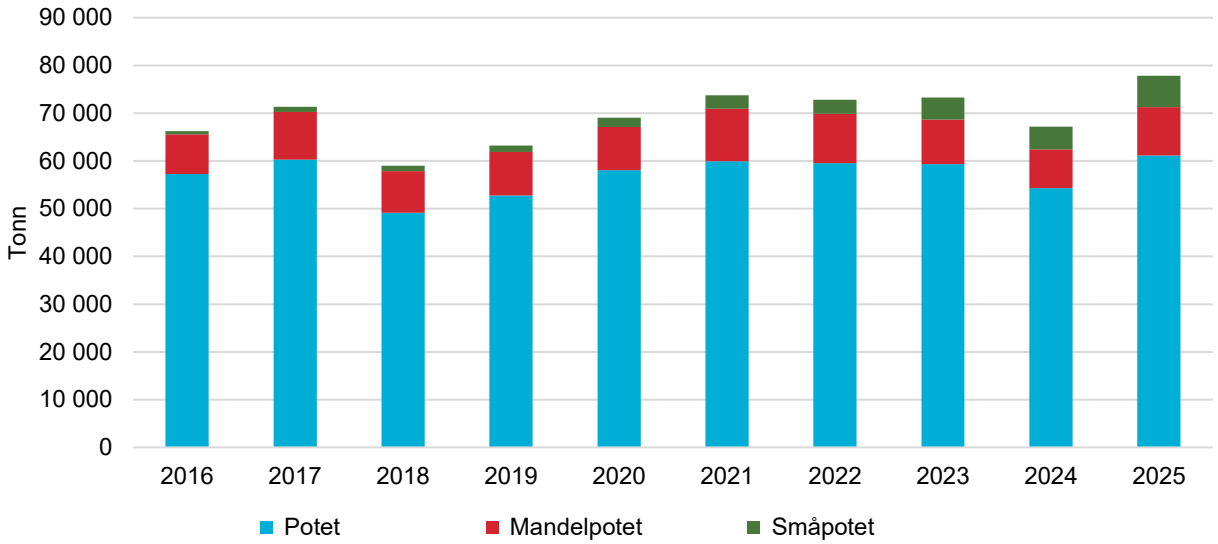

Figur 38 Omsetning av norske poteter i konsummarkedet, 2016–2025. Tonn

Kilde: Landbruksdirektoratet

Gjennomsnittlig noteringspris for vanlige konsumpoteter andre halvår 2025 ligger tre prosent over målpris.

Gjennomsnittsprisen til produsent for mandelpotet var to prosent høyere i 2025 enn i 2024.

5.2.2 Konkurranse fra import

Etter overgang til prosenttoll i september 2024 har det vært en større satsing på å produsere nok norske poteter til å dekke etterspørselen. Dette gjelder i stor grad konsumpoteter, inkludert mandelpoteter og småpoteter, men også poteter til industriformål.

Det er en overgangsordning for import av bakepoteter som skal sikre forbrukerne tilgang på bakepoteter mens det bygges opp norsk produksjon. Det er også en overgangsordning for import av poteter til industri som skal sikre at det kan leveres bearbeidede poteter til norske forbrukere. Målet er at norsk vare på sikt skal kunne dekke etterspørselen. Overgangsordningene innebærer at det blir gitt en generell nedsettelse av tollavgiftssats for bakepotet og industripotet i en bestemt periode. Tollavgiftssatsene settes som en differanse mellom pris på import og tilsvarende norsk vare. Størstedelen av importen i 2025 er import innenfor disse overgangsordningene.

Omsetningen av norske poteter har økt, noe som er tydelig i figur 39.

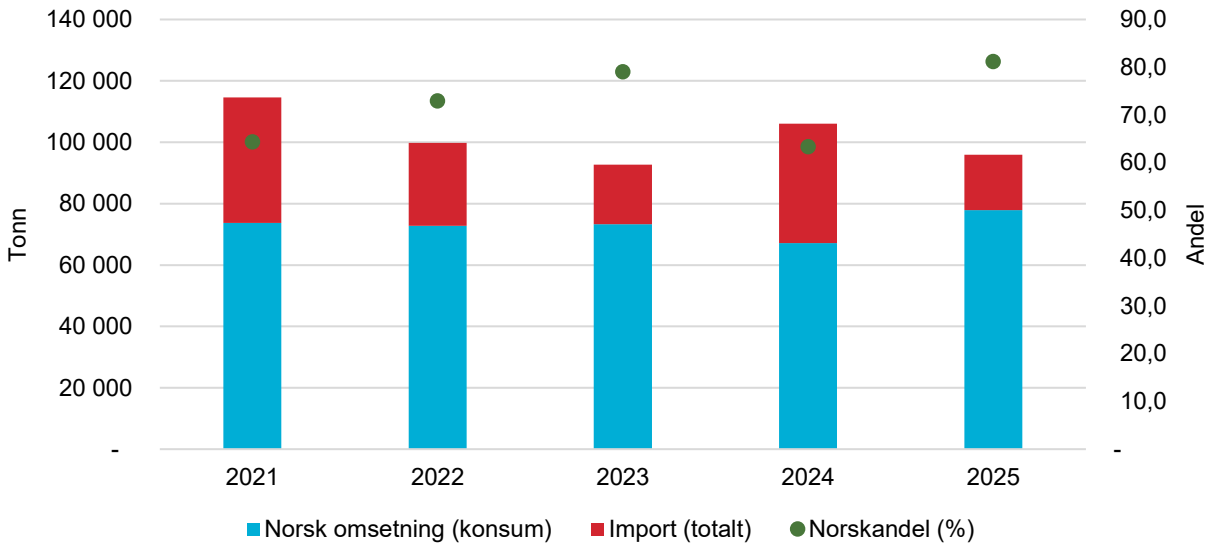

Figur 39 Norsk omsetning, import og norskandel på poteter, 2021–2025. Tonn og prosent

Kilde: Landbruksdirektoratet og SSB

5.3 Veksthusproduksjon

5.3.1 Stabil omsetning av tomater og agurker i 2025

En liten og stabil norsk produksjon av spesialtomater som Piccolo og Flavance ble omsatt gjennom vinteren. Produsentene kom i gang med større produksjon av småtomater tidlig i mars, og samtidig var også produksjonen av runde tomater i gang, Både etterspørselen og tilgangen på norske tomater økte utover i mai, men det var fremdeles import tilgjengelig i butikkene frem til begynnelsen av juni. Gjennom sommeren var produksjonen tidvis høyere enn etterspørselen, mye på grunn av ferietid i Norge. Utover høsten gikk produksjonen som normalt ned, og det ble supplert med import. Samtidig er det en større satsing på produksjon av spesialtomater gjennom vinteren 2025 enn tidligere år, og forbrukeren vil lettere finne norske tomater i butikkene. Norske, runde tomater ble omsatt til midt i desember.

Norske agurker ble omsatt gjennom hele 2025. Det er som vanlig høy etterspørsel etter norske agurker gjennom hele året, men det må suppleres med import i perioder. Allerede i slutten av januar hadde norske agurker en markedsandel på 80 prosent, og produksjonen var godt tilpasset etterspørselen. Utover vinteren falt etterspørselen noe og de norske agurkene måtte i større grad konkurrere med import. Da tollperioden startet 10. mars bedret markedssituasjonen seg i løpet av et par uker. Utover sommeren og tidlig høst var etterspørselen så stor at det måtte suppleres med import. Med mindre sollys og varme gikk som normalt produksjonen ned mot vinteren, men vinterproduksjonen holder seg stabil.

Figur 40 viser at omsetningen er stabil fra 2024 til 2025. Totalt er det en nedgang i omsetningen av agurker på 2,3 prosent fra i fjor, mens tomater hadde en oppgang på om lag en prosent.

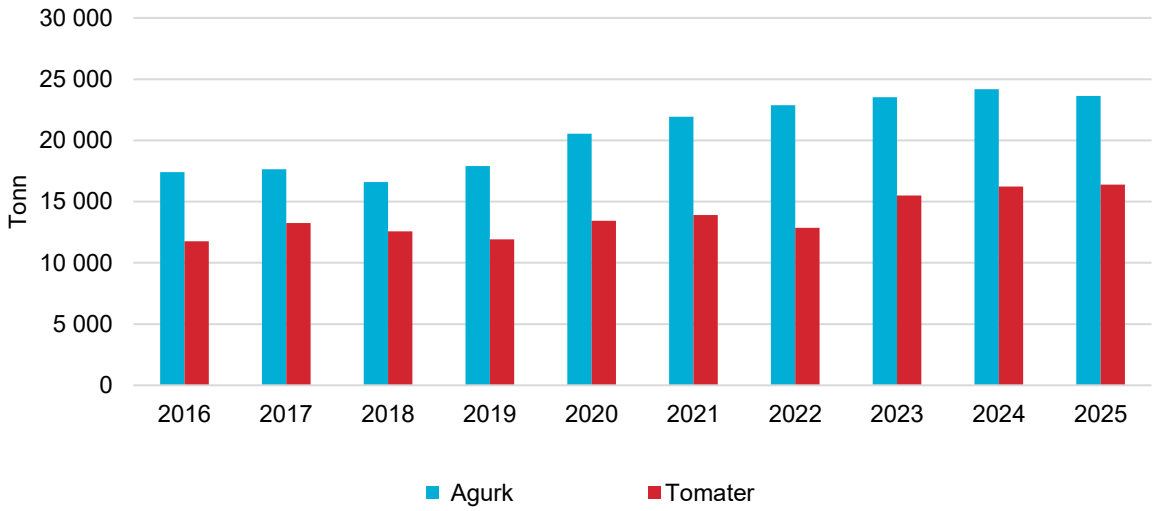

Figur 40 Omsetning av norske agurker og tomater, 2016–2025. Tonn

Kilde: Landbruksdirektoratet

Produsentprisen på tomater lå 12 øre over målprisen som gjennomsnitt for andre halvår 2025, og tre prosent over prisen i samme periode i 2024. For agurker lå produsentprisen syv prosent over målprisen i andre halvår 2025.

5.3.2 Helårsproduksjon av crispisalat i veksthus

Gjennom mange år har produksjonen av crispisalat i veksthus foregått hele året. De tre siste årene har det vært en stabil omsetning for årene som helhet, selv om produsentene opplever varierende etterspørsel fra uke til uke.

Som figur 41 viser har omsetningen økt de siste årene, med unntak av i 2019. I 2023, 2024 og 2025 har omsetningen derimot gått litt nedover igjen.

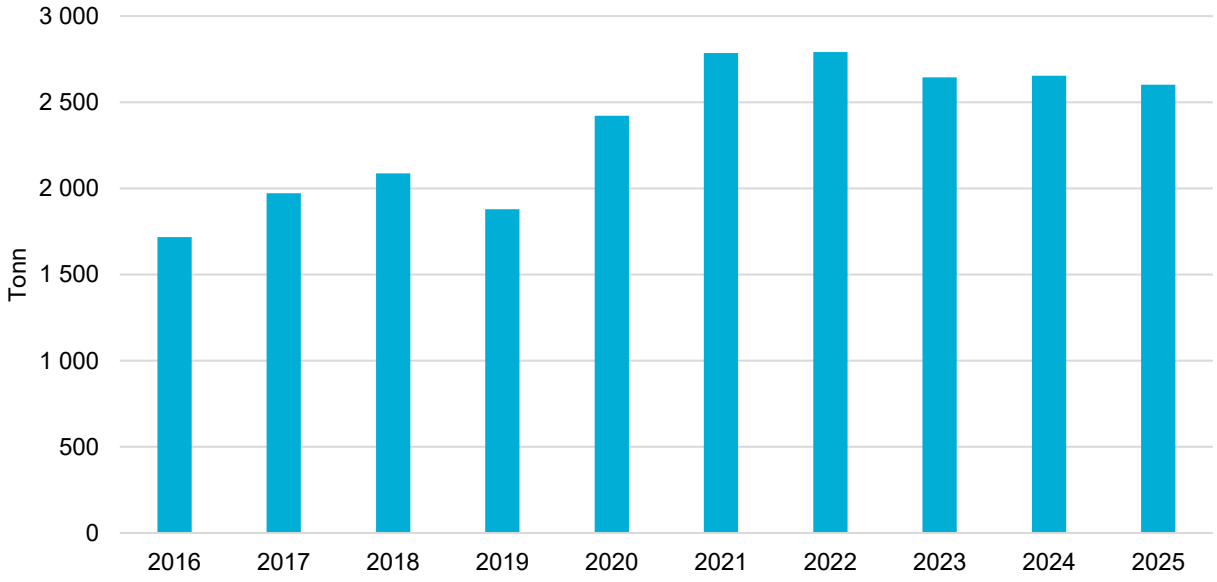

Figur 41 Omsetning av norsk crispisalat fra veksthus, 2016–2025. Tonn

Kilde: Landbruksdirektoratet

Gjennomsnittsprisen til produsent var fem prosent høyere i 2025 enn i 2024.

5.4 Frilandsgrønnsaker

Ved inngangen av 2025 var lagerbeholdningene av grønnsaker på et normalt nivå sammenlignet med året før, og omtrent uendret sammenlignet med 2023. Ved utgangen av 2025 lå lagerbeholdningen av grønnsaker tre prosent lavere enn ved inngangen til året.

5.4.1 Kålvekster

5.4.1.1 Omsetning av norsk hvitkål går ned

Norsk lagret hvitkål ble omsatt i begrensede mengder helt til sommerkålen tok over i siste halvdel av mai. Kvaliteten på lagringskålen holdt seg god helt frem til sesongslutt. Ny, norsk sommerkål ble omsatt fra uke 21, holdt god kvalitet gjennom sommeren og produsentene meldte om en høy etterspørsel. Omsetningen lå om lag 18 prosent høyere enn året før, godt hjulpet av kampanjer i dagligvarebutikkene.

Overgangen mellom sommerkål og hvitkålen som lagres gjennom vinteren startet i begynnelsen av august og omsetningen økte utover høsten. Produsentene opplevde at etterspørselen i fårikålperioden ikke var så høy som forventet, og omsetningen i perioden sett under ett viser at det ble omsatt noe mindre kål enn normalt. Som vanlig økte også omsetningen i perioden før jul.

På tross av en høy omsetning våren 2025 gikk omsetningen for året sett under ett ned med to prosent. Som vist i figur 42 har omsetningen gått nedover de siste fire årene.

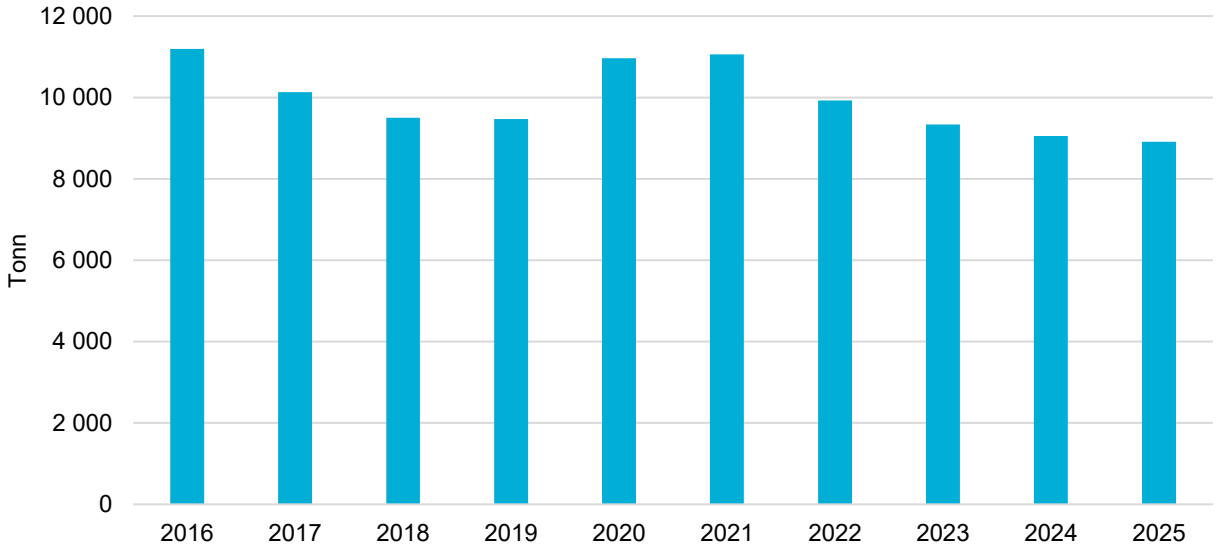

Figur 42 Omsetning av norsk hvitkål, 2016–2025. Tonn

Kilde: Landbruksdirektoratet

Produsentprisen lå i snitt fem prosent over fjoråret for året sett under ett. I første halvdel av avtaleåret 2025–2026 (per 31. desember) lå oppnådd pris 2 øre under målprisen.

5.4.1.2 Andelen norsk blomkål gikk ned siste år

Allerede i siste halvdel av mai startet produsentene å høste den første blomkålen, og det var mulig å finne den i butikker i Rogaland. En uke senere var også høstingen av brokkoli så vidt i gang. De første ukene var det begrensede mengder tilgjengelig, men produksjonen økte raskt.

Utover forsommeren og frem mot juli var det god tilgang på norsk blomkål av god kvalitet. Når sommervarmen slo til for fullt falt etterspørselen, og produsentene opplevde at det ble et overskudd av

blomkål. Etterspørselen tok seg opp igjen mot skolestart, og førte til underdekning i markedet. Utover høsten stabiliserte omsetningen seg, og det var norsk blomkål i markedet ut november.

Utover forsommeren var det høy etterspørsel etter brokkoli, og det måtte tidvis suppleres med import. Kvaliteten holdt seg veldig god. I det varme sommerværet var det først lav etterspørsel etter brokkoli, og tilgangen var til tider høyere enn omsetningen. Det ekstremt varme været på sommeren førte deretter til lavere produksjon av brokkoli, og enkelte steder i Trøndelag ble avlingene ødelagt av varmen. Utover høsten tok produksjonen seg opp og markedet ble dekket av norsk vare. Den siste norske brokkolien ble omsatt i november.

Som vist i figur 43 var omsetningen av brokkoli tre prosent høyere i 2025 enn året før, mens omsetningen av blomkål gikk ned med ni prosent. Andelen norsk blomkål gikk ned med fem prosentpoeng sammenlignet med året før, mens andelen norsk brokkoli økte med to prosentpoeng.

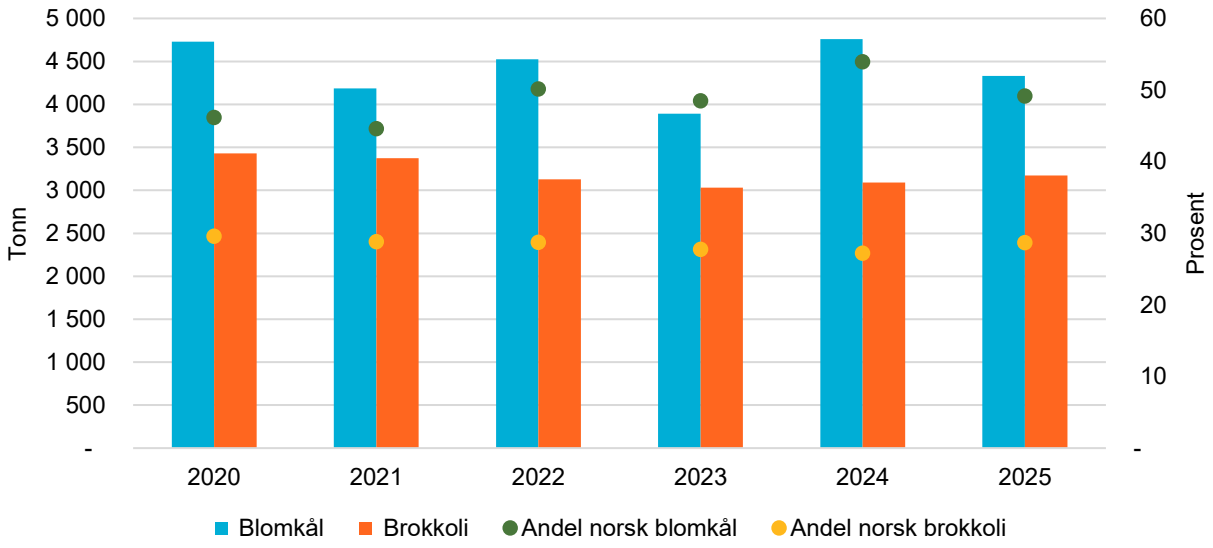

Figur 43 Omsetning av norsk blomkål og brokkoli samt norskandel, 2020–2025. Tonn og prosent

Kilde: Landbruksdirektoratet og SSB

Oppnådd produsentpris på blomkål lå 33 øre over målprisen, og økte med en prosent sammenlignet med 2024. For brokkoli økte oppnådd produsentpris med fem prosent fra 2024 til 2025

5.4.1.3 Både import og norsk omsetning av rosenkål er lavere enn i fjor

Det var ikke norsk rosenkål fra 2024 tilgjengelig på lager i 2025. Den siste norske rosenkålen ble omsatt siste uke i 2024. Høstingen av ny rosenkål kom så vidt i gang i uke 33, men kom ikke på plass i butikkene før i uke 36.

Etterspørselen etter rosenkål var som vanlig begrenset utover høsten og tok seg ikke opp før julebordsesongen startet. Utover høsten ble det høstet rosenkål som ble lagt på lager for å dekke opp etterspørsel nærmere jul. Lagerbeholdningen var lavere enn i 2024. Kvaliteten på den norske rosenkålen holdt seg god.

Den siste norske rosenkålen i 2025 ble omsatt på tampen av året, og det var ikke tilgjengelig norsk vare etter nyttår.

Både norsk omsetning og import har gått ned fra 2024 til 2025, med henholdsvis to og seks prosent. Fordi reduksjonen i import er høyere enn reduksjonen i norsk produksjon har andelen norsk av totalen økt til 68,3 prosent, som vist i figur 44.

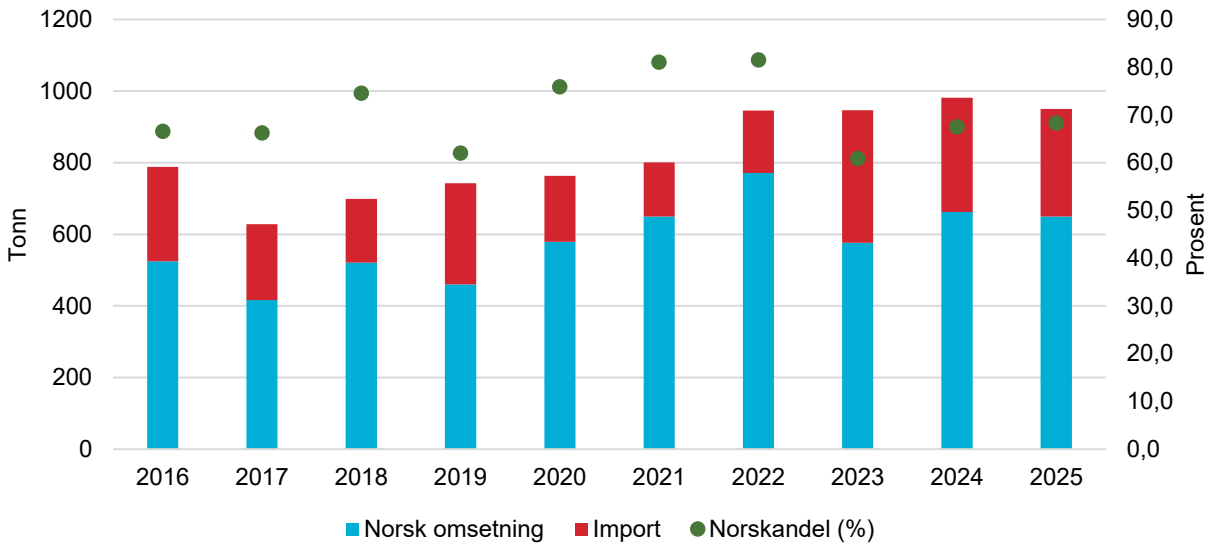

Figur 44 Norsk omsetning, import og norskandel av rosenkål, 2016–2025. Tonn og prosent

Kilde: Landbruksdirektoratet og SSB

Gjennomsnittlig oppnådd pris lå tre prosent høyere i 2025 enn i 2024, og fem prosent over gjennomsnittlig målpris.

5.4.1.4 Andre kålvekster – økt omsetning av norsk kinakål

Høstingen av norsk kinakål begynte i siste halvdel av mai. Omsetningen holdt seg relativt stabil hele sesongen, med et lite oppsving rundt St. Hans. Kinakål er lagringsvare, og tilgangen varer som regel en god stund ut på nyåret.

Spisskål var på markedet fra juni 2025, og omsetningen holdt seg stabil gjennom det meste av sesongen. Det var spisskål tilgjengelig til og med uke 1 i 2026.

Norsk rødkål var tilgjengelig fra sommeren, men omsetningen holdt seg som ventet relativt lav helt til jula nærmet seg.

5.4.2 Rotvekster

5.4.2.1 Høyere norskandel for gulrøtter

Lagerbeholdningen av gulrøtter ved starten av 2025 var på nivå med lagrene i starten av 2023, men høyere enn i 2024. Etterspørselen holdt seg oppe gjennom jula 2024 og inn i det nye året, noe drevet av salgskampanjer i butikkene. Produsentene meldte om gjennomgående høy omsetning helt frem til midten av mai. Kvaliteten var god, og gulrøttene ble ikke vesentlig forringet av lagringen.

Mot slutten av lagringssesongen var det som vanlig høy utsortering, men det var norske overlagrede gulrøtter tilgjengelig helt til nyhøstet buntegulrot kom på markedet i siste halvdel av juni 2025. Etterspørselen etter ny norsk gulrot, både i bunt og pakke, var høy frem til ferietiden og sommervarmen slo til for fullt. Gjennom sommermånedene stagnerte omsetningen av gulrøtter noe til fordel for typiske sommergrønnsaker.

Det var buntegulrot på markedet helt frem til slutten av oktober, selv om det da kun var små mengder igjen. Det var også høy etterspørsel etter pakket gulrot utover høsten. Lagerbeholdningen per 1. januar 2026 viste at det var marginalt mer gulrøtter på lager enn året før.

Omsetningen av norsk gulrot økte med åtte prosent fra 2024 til 2025, og importen ble redusert med 63 prosent som vist i figur 45. Totalt ble det omsatt 367 tonn mer gulrot enn året før, og norskandelen gikk opp til 96,5 prosent. Dette er den høyeste norskandelen de siste ti årene.

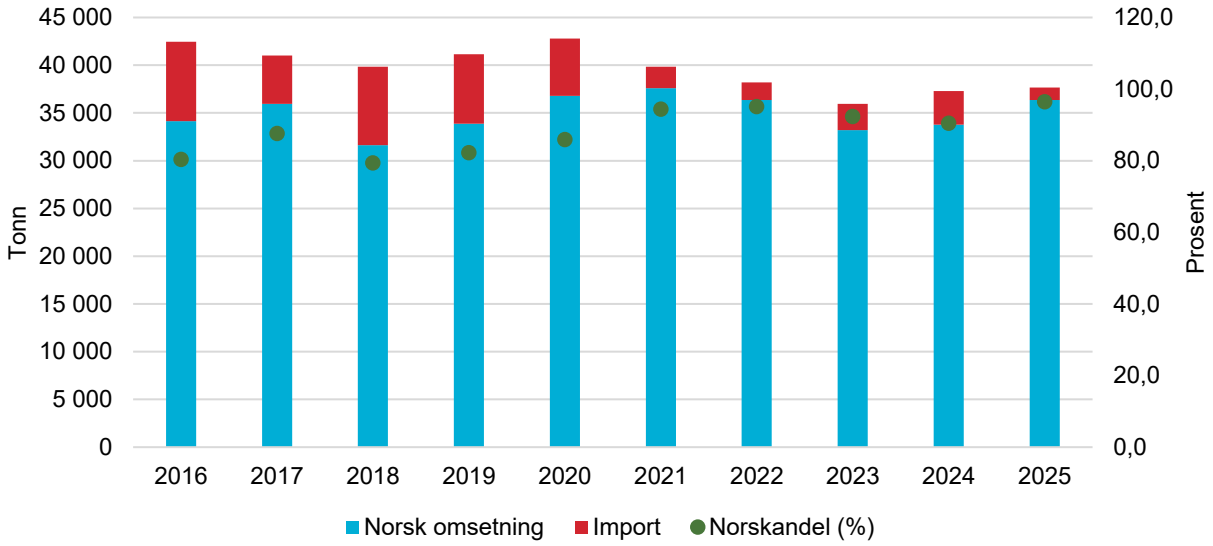

Figur 45 Norsk omsetning, import og norskandel av gulrot, 2016–2025. Tonn og prosent

Kilde: Landbruksdirektoratet og SSB

Noteringsprisen andre halvår 2025 lå gjennomsnitt to prosent høyere enn i samme periode i 2024, og tre prosent over målprisen andre halvår 2025.

5.4.2.2 Lav import av knollselleri – høy norskandel

Lagerbeholdningen av knollselleri per 1. januar 2025 var større enn både 2023 og 2024. Omsetningen av knollselleri var stabil gjennom våren 2025, og kvaliteten holdt seg godt på lager. Siste uke med omsetning av overlagret vare var uke 29.

Ny knollselleri var å finne i butikkene i begynnelsen av august, først i begrensede mengder. Deretter tok omsetningen seg opp og holdt seg stort sett stabil utover høsten, med unntak av noen uker med høyere omsetning. Lagerbeholdningen per 1. januar 2026 viser at det er om lag like mye knollselleri på lager som på starten av 2025, og kvaliteten er god. Tradisjonelt holder knollsellerien seg godt på lager gjennom vinteren. Det er derfor et håp at det er overlagret vare tilgjengelig helt frem til det kommer ny norsk vare. Knollselleri omsettes både som kilosvare og i blandinger sammen med andre rotgrønnsaker.

Som vist i figur 46 holdt norskandelen for knollselleri seg høy også i 2025, og importen var lav selv om den var noe høyere enn i 2024. Forklaringen er trolig at overgangen til prosenttollsats på knollselleri i 2024 har gjort import mindre attraktivt. Omsetningen har ikke steget i takt med nedgangen i import. Dette kan være på grunn av manglende norske omsetningstall fra storhusholdningsmarkedet som tradisjonelt bruker en del knollselleri.

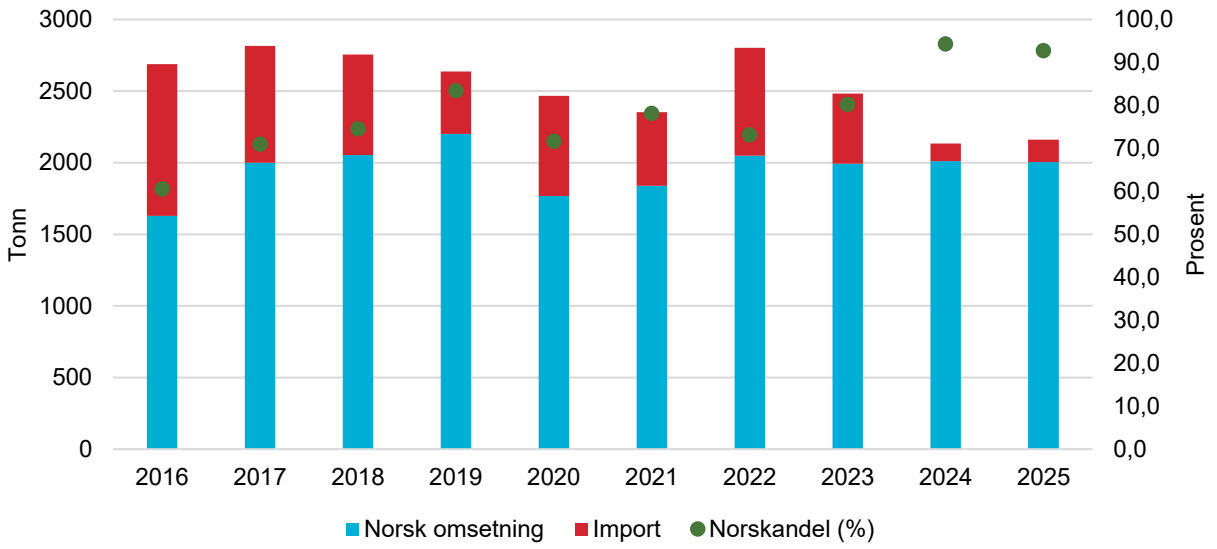

Figur 46 Norsk omsetning, import og norskandel av knollselleri, 2016–2025. Tonn og prosent

Kilde: Landbruksdirektoratet og SSB

Gjennomsnittlig produsentpris på knollselleri økte med tre prosent fra 2024 til 2025, og lå i gjennomsnitt elleve prosent over målprisen.

5.4.2.3 Nedgang i omsetning av norsk kålrot

Det var 34 prosent mer kålrot på lager 1. januar 2025 enn året før. Kvaliteten på den norske kålroten holdt seg godt, men omsetningen på starten av 2025 var svak. På tross av god omsetning inn mot jul 2024 ble det liggende kålrot igjen i butikkene som forbrukerne ikke ville ha og det førte til lite omsetning de første ukene i nytt år. Når butikkene fikk ryddet i sine hyller og bestilt nye varer tok omsetningen seg opp. Litt utover våren dabbet omsetningen igjen av og det ble en jevn, lav omsetning. Det var norsk overlagret kålrot tilgjengelig helt frem til ny norsk sesong.

I juni var det klart for høsting av ny norsk kålrot. Den nye norske kålroten holdt en fin kvalitet, men produsentene opplevde at etterspørselen ikke var så høy som forventet. Selv om produsentene reduserte prisene, holdt pris i butikk seg høy, noe som kan være noe av årsaken til at etterspørselen stagnerte. Som vanlig stabiliserte omsetningen seg utover høsten før den igjen økte i forkant av juletiden, godt hjulpet av kampanjer. Per 1. januar 2026 er lagerbeholdningen tre prosent høyere enn i fjor.

Som figur 47 viser, har omsetningen gått gradvis nedover i hele perioden fra 2016 og frem til i dag.

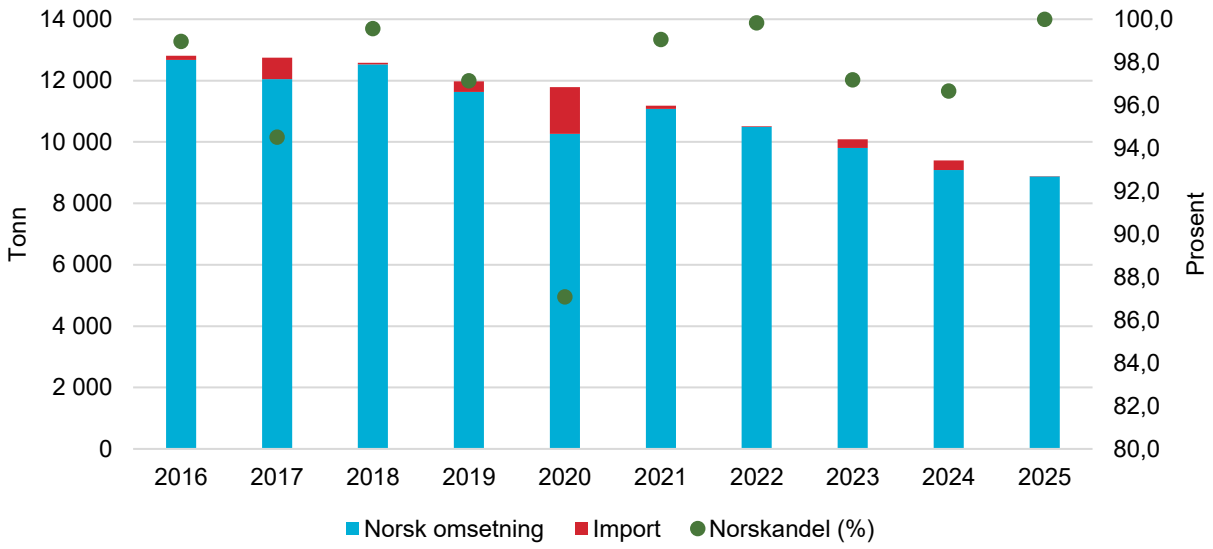

Figur 47 Norsk omsetning, import og norskandel av kålrot, 2016–2025. Tonn og prosent

Kilde: Landbruksdirektoratet og SSB

Prisen på kålrot som gjennomsnitt for året har gått opp med en prosent fra 2024.

5.4.2.4 Økt pris på norske rødbeter

Lagerbeholdningen av rødbeter var høyere ved inngangen til 2025 enn året før. Omsetningen holdt seg stabil, og i juni var høstingen av nye, norske rødbeter i bunt i gang. Det var buntevare tilgjengelig helt frem til oktober. Lagertallene per 1. januar 2026 viser at det er 14 prosent mindre rødbeter på lager enn i fjor.

Prisen på rødbeter har i gjennomsnitt økt med om lag fem prosent sammenlignet med 2024.

5.4.3 Løk

5.4.3.1 Økt pris på norsk kepaløk i 2025

Omsetningen av løk økte utover i januar og februar 2025. Lagerbeholdningen av gul løk var 73 prosent høyere ved inngangen av 2025 enn året før, mens lagerbeholdningen av rød løk var 54 prosent høyere. Selv om enkelte partier hadde usikker kvalitet og det ble oppdaget noe råte, var kvaliteten på det som kom til butikkene god. Omsetningen av løk holdt seg høy frem til etter påske da den som normalt dabbet noe av. Det var norsk rød løk tilgjengelig frem til midten av mai, mens den gule overlagrede løken var å finne i butikkene frem til midten av juni.

Ny norsk bunteløk var å finne i butikkene fra 1. juli, mens tørket løk som vanlig ikke var tilgjengelig før i midten av august. Omsetningen av løk utviklet seg normalt gjennom høsten, og kvaliteten holdt seg god. På tross av til tider dårlige opptaksforhold på høsten er kvaliteten på løken som ligger på lager forholdsvis god. Avlingen høsten 2025 ga unormalt mye småløk, noe som kan gi utfordringer fremover. Per 1. januar 2026 viste lagerbeholdningene en nedgang på henholdsvis 17 og 15 prosent i lagrene på gul og rød løk, sammenlignet med i fjor. Som vist i figur 48 var omsetningen av norsk løk høyere i 2025 enn i 2024, og også noe høyere enn i 2023. Andelen norsk kepaløk av totalen var på 62 prosent.

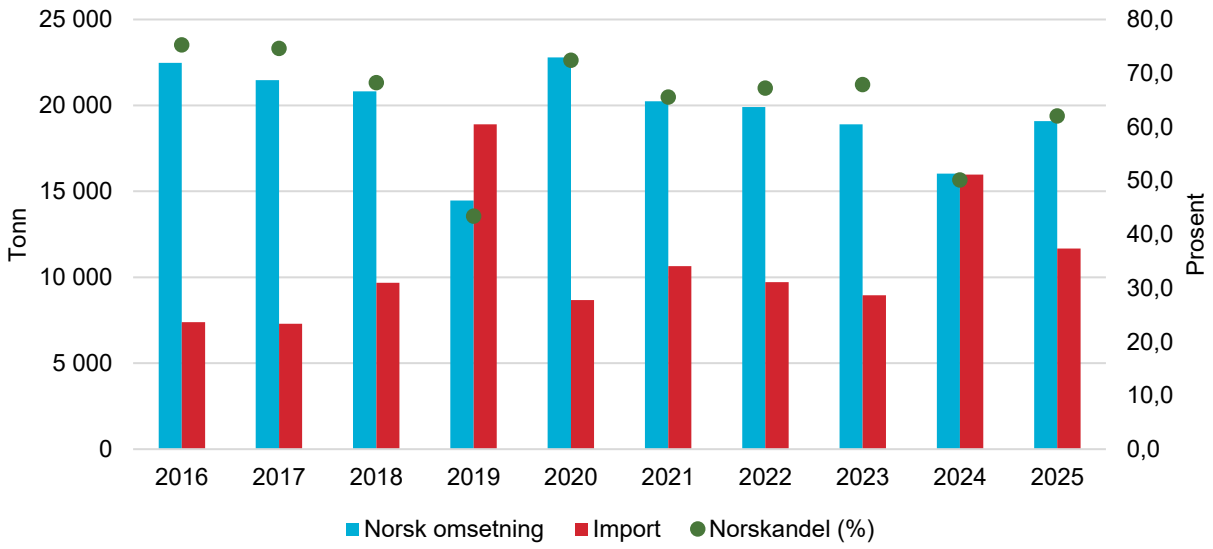

Figur 48 Norsk omsetning, import og norskandel av kepaløk, 2016–2025. Tonn og prosent

Kilde: Landbruksdirektoratet og SSB

Oppnådd pris i gjennomsnitt for siste halvår 2025 gikk opp med 13 prosent sammenlignet med samme periode året før, og lå ti prosent over målpris ved utgangen av 2025.

5.4.3.2 Andelen norsk purre øker

Lagerbeholdningen av purre var stor, og omsetningen høy i starten av 2025. Allikevel varte lagrene frem til første halvdel av mars 2025. Kvaliteten var god. Ny sesong begynte i uke 29. Omsetningen holdt seg som forventet gjennom hele høsten, og omsetningen var på nivå med året før. Norskandelen for året sett under ett var 59 prosent, noe som er en økning på to prosentpoeng fra året før.

Lagerbeholdningen i starten av 2026 var 34 prosent lavere enn året før, og omtrent på nivå med tidligere år.

Gjennomsnittlig produsentpris i første halvdel av avtaleåret lå fire prosent over tilsvarende periode året før, men likevel en prosent under målprisen.

5.4.3.3 Vårløk – prisoppgang og omsetningsøkning

Høstingen av vårløk startet i uke 23, med begrensede mengder. Omsetningen varierte litt gjennom sommeren, og var i enkelte uker høy som følge av salgskampanjer. Totalt ble omsetningen fem prosent høyere enn året før. Sesongen ble avsluttet i uke 47.

Den gjennomsnittlige produsentprisen gikk opp med fire prosent i 2025.

5.4.4 Salater

5.4.4.1 Til tider krevende høsteforhold for isbergsalat

I 17. mai-uka 2025 ble de første hodene med norsk isbergsalat høstet. Produksjonen var stor nok til å dekke markedet i løpet av kort tid. Kaldt vær i mai og starten på juni førte til at etterspørselen ikke var så høy som produsentene hadde forventet. Samtidig førte været også til at isbergsalaten vokste saktere slik at produksjonen ikke toppet seg.

Gjennom sommeren var det varierende etterspørsel etter isbergsalat, og kampanjer førte til høyere omsetning i perioder. Samtidig var markedet styrt av hvilke salater som det til enhver tid var kampanjer på. Mot slutten av august og begynnelsen av september var det en høy etterspørsel etter isbergsalat og

til tider underdekning i markedet. Mot slutten av sesongen var det krevende høsteforhold, og ekstremværet «Amy» ødela flere avlinger. Den siste isbergsalaten ble omsatt i uke 42.

Omsetningen av norsk isbergsalat var åtte prosent lavere i 2025 enn i 2025, og importen gikk opp med fire prosent, som vist i figur 49. Det medførte at norskandelen gikk ned med 3,6 prosentpoeng.

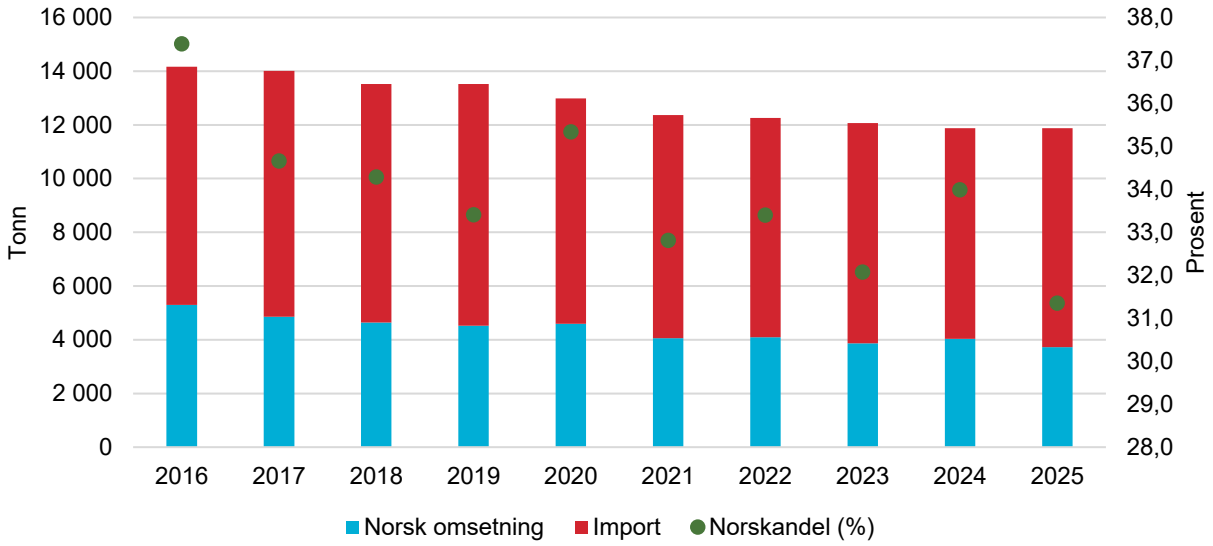

Figur 49 Norsk omsetning, import og norskandel av isbergsalat, 2016–2025. Tonn og prosent

Kilde: Landbruksdirektoratet og SSB

Oppnådd produsentpris for isbergsalat lå i gjennomsnitt 12 øre over målprisen, og var i snitt to prosent lavere enn i 2024.

5.4.4.2 Kampanjer på salater har effekt på omsetningen

Crispisalat fra friland kom på markedet et par uker tidligere enn isbergsalaten, mens hjertesalaten så vidt rakk inn på markedet i uken før isbergsalaten. Både lollo og romanosalat var på markedet senere enn de andre salatene. På sommeren vekslet det mellom kampanjer på de ulike salatene, noe som hadde effekt på omsetningen. Norsk salatproduksjon på friland ble avsluttet i starten av november.

5.5 Frukt og bær

5.5.1 Oppgang i omsetningen av norsk frukt

Omsetningen av norsk frukt gikk opp med seks prosent sammenlignet med 2024, drevet av økt salg av norske epler. Som figur 50 viser, ble omsetningen høyere enn i 2024, men ikke like høy som i 2023.

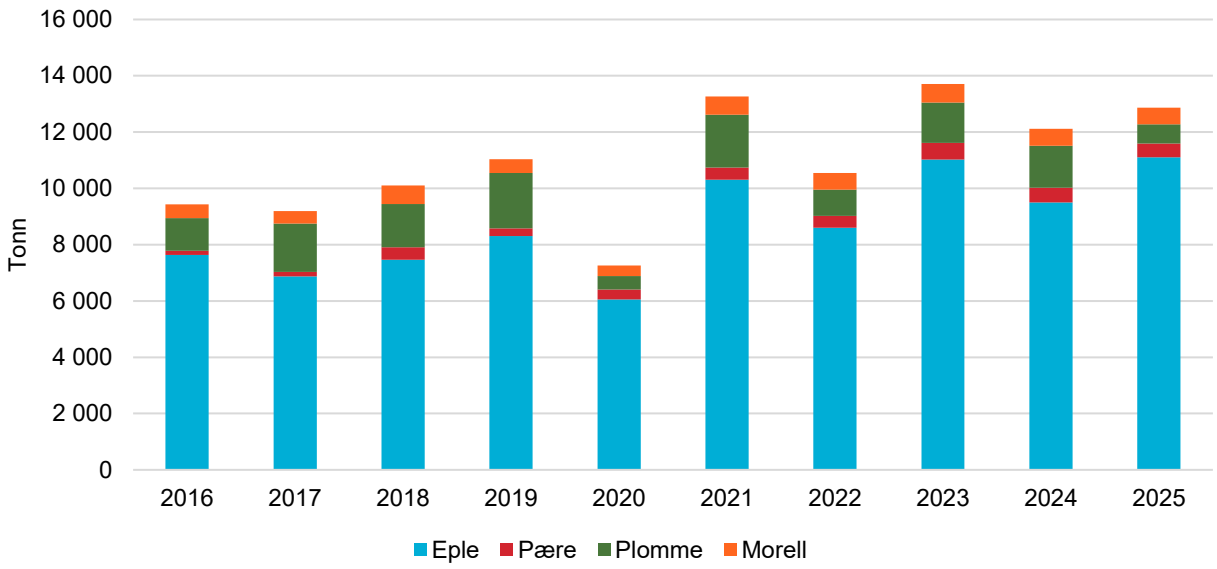

Figur 50 Omsetning av norsk frukt, 2016–2025. tonn

Kilde: Fruktlagerinspektøren

5.5.1.1 Epler

Foreløpig prognose viser at det vil bli omsatt i overkant av 11 000 tonn norske epler i sesongen 2025–2026. Det blir omsatt norske epler utover i 2026, men det forventes å bli sluttsolgt i løpet av februar. Prognosen viser en oppgang på 17 prosent sammenlignet med sesongen året før, noe som var den høyeste avlingen de siste ti årene. Importen er omtrent uforandret, og norskandelen gikk opp til 22 prosent av totalen.

Det har vært en stor satsing på norske epler de siste årene, både hos produsentene, fruktpakkeriene og grossistene. Eksponering i butikk og gjennomgående god kvalitet på de norske eplene er noe av grunnen til en økt omsetning i 2025.

Gjennomsnittlig oppnådd pris for epler i 2025 ligger åtte prosent under målprisen, og epleprodusentene har i gjennomsnitt fått kr 22,27 per kg. epler i 2025, en reduksjon på 15 øre, eller en prosent sammenlignet med 2024.

5.5.1.2 Pærer

Norske pærer var tilgjengelig i så vidt over en måned i 2025. Omsetningen gikk ned med fire prosent sammenlignet med i fjor, og produksjonen endte på 495 tonn. Hovedsorten er Celina. Norskandelen på pærer er relativt lav, på 3,5 prosent. Dette var allikevel høyere enn de siste årene, med unntak av i 2023 og 2024.

Produsentprisen på pærer økte med tre prosent fra 2024 til 2025.

5.5.1.3 Plommer

De norske plommene kom på markedet i starten av august, og ble omsatt frem til midten av september. Omsetningen av norske plommer ble lavere enn forventet, og 36 prosent lavere enn prognosene viste. Noe av årsakene til lavere norsk produksjon er kulde under blomstring og angrep av skadedyr.

Produsentprisen på plommer lå i gjennomsnitt 14 prosent høyere enn 2024.

5.5.1.4 Moreller

Høstingen av moreller startet i uke 27 med kun små mengder tilgjengelig. Omsetningen økte de påfølgende ukene, og de siste morellene ble solgt i siste halvdel av august. Omsetningen av norske

moreller ble lavere enn forventet, og 15 prosent lavere enn prognosene viste. Det er de samme årsakene til lavere norsk produksjon som for plommer, det vil si kulde under blomstring og angrep av skadedyr.

Produsentprisen på moreller lå i gjennomsnitt en prosent lavere enn i 2024.

5.5.2 Omsetningen av jordbær økte marginalt

Som året før økte omsetningen av jordbær også i 2025, men det er fremdeles et stykke opp til rekordåret 2019. Omsetningen av bringebær var litt lavere i 2025 enn året før. Våre omsetningstall inkluderer kun omsetning til butikk, og ikke salg direkte fra gård.

Som vist i figur 51 økte omsetningen av norske jordbær med fire prosent fra 2024 til 2025, og norskandelen gikk ned med ett prosentpoeng, til 33 prosent. Omsetningen av norske bringebær gikk ned med 10 prosent. Ettersom også importen av bringebær gikk ned i 2025 ble andelen norsk av totalen 33 prosent, kun ett prosentpoeng under 2024.

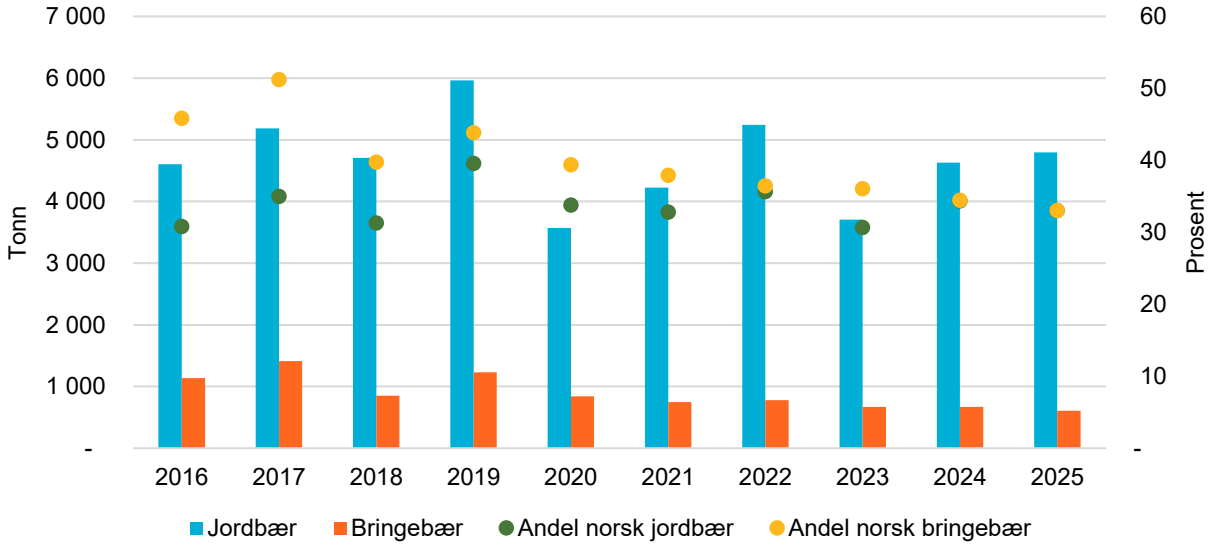

Figur 51 Omsetning av norske jordbær og bringebær, samt norskandel, 2016–2025. Tonn og prosent

Kilde: Landbruksdirektoratet og SSB

De første norske jordbærene ble høstet i uke 21, men mengdene var begrenset. Det kjølige været roet ned produksjonen, noe produsentene så som positivt for kvaliteten. Mengdene økte raskt utover sommeren, og varmt vær utover sommeren skapte til dels utfordringer i jordbæråkrene. Allikevel ble det levert jordbær av god kvalitet til forbrukerne gjennom hele sommeren. De siste norske jordbærene var tilgjengelig i begynnelsen av oktober.

Helt på tampen av juni 2025 kom de første norske bringebærene på markedet. Mengdene var begrensede de første ukene, men etter hvert ble det dekning av norske bringebær. Det var noen kvalitetsutfordringer for bringebær dyrket på friland, mens bringebærene som ble produsert i tunell holdt gjennomgående god kvalitet.

Produsentprisen på jordbær gikk opp med 13 prosent fra 2024, mens bringebærprisen gikk ned med fem prosent.

5.6 Konserves

Bearbeidingsindustrien i Norge har kontrakter med produsenter av grønnsaker, bær og poteter. Grønnsaker brukes til frosne blandinger, ferdigretter og eddikbaserte konserveringsprodukter. Bær blir til syltetøy, frosne bærblandinger og saft, mens poteter brukes i produkter som pommes frites og potetsnacks.

Råvarene som produseres på kontrakt er i stor grad spesialisert til industriformål, med særlige krav til kvalitet og egenskaper. Disse råvarene kan derfor sjelden erstatte råvarer beregnet til konsum.

5.6.1 Bær til industri

I 2025 ble det levert 82 tonn jordbær til industri, en økning fra sesongen i fjor som var preget av vinterskader. Volumene er fortsatt lave hvis vi sammenligner med årene før pandemien. To prosent av forbruket til industrien er norske jordbær, resten er importert, For bringebær ble det levert 261 tonn til industri. Det er 13 prosent av det totale forbruket til bearbeidingsindustrien.

Det ble levert en større mengde kirsebær og solbær til industri sammenlignet med de to siste årene. Den norske solbærproduksjonen til industri var på 696 tonn til industri. Det ble levert omtrent 66 tonn kirsebær til industri.

5.6.2 Eplekonsentrat

Årets eplesesong har vært god, og vanligvis fører dette til økt behov for å bruke konsentratproduksjon som avsetningskanal. Behovet ble ikke like stort som forventet, siden det ble solgt mer i konsummarkedet. I 2025 var det rundt 90 tonn eplekonsentrat tilgjengelig for videresalg. Dette er en større nedgang sammenlignet med 235 tonn i 2024.

5.6.3 Grønnsaker til industri

Enkelte av grønnsakskulturene har hatt avlingssvikt i 2025. Dette gjelder kålrot og gulrot gul skive. Kålrot har hatt avlingssvikt på 45 prosent. For agurker, aspargesbønner, erter, gulrot oransje skive, pastinakk, purre, rosenkål og sellerirot har det blitt levert mengder over kontrakt.

5.6.4 Industripotet til chips og pommes frites

Årets avling for poteter til chips er lik som i fjor basert på lagertellingen fra 1. november 2025. Produksjonen av poteter til chips har vært god, og gitt en samlet leveranse på 104 prosent av kontraktsmengde. Mengden poteter levert til pommes frites har økt med over 10 000 tonn sammenliknet med 2024.

5.7 Målpris

Tabell 17 viser prisuttaket i hele forrige avtaleår, mens tabell 18 viser prisuttaket per 31. desember 2025, altså midtveis i inneværende avtaleår.

Tabell 17 Oppnådde priser for potet, grønnsaker og epler i avtaleåret 2024–2025. Øre per kg eller per angitt enhet

Vareslag	Målpris	Oppnådd pris	Avvik
Potet	715	814	99
Kepaløk	1020	1005	-15
Purre	2515	2481	-34
Hvitkål	1065	1163	98
Rosenkål, pk	2179	2320	141
Blomkål, stk	1320	1393	73
Gulrot	1329	1405	76
Knollselleri	2492	2742	250
Isbergssalat, stk	1336	1382	46
Agurk, stk	1109	1152	43
Tomat	2599	2610	11
Epler	2338	2242	-96

Kilde: Landbruksdirektoratet

Tabell 18 Oppnådde priser for potet, grønnsaker og epler i avtaleåret 2025–2026, per 31.12.2025. Øre per kg eller angitt enhet

Vareslag	Målpris	Oppnådd pris	Avvik
Potet	705	728	23
Kepaløk	1036	1138	102
Purre	2590	2565	-25
Hvitkål	937	935	-2
Rosenkål, pk	2271	2392	121
Blomkål, stk	1313	1346	33
Gulrot	1354	1400	46
Knollselleri	2586	2861	275
Isbergssalat, stk	1342	1354	12
Agurk, stk	1166	1246	80
Tomat	2651	2663	12
Epler	2409	2227	-182

Kilde: Landbruksdirektoratet

Som vist i tabellene ble det i avtaleåret 2024–2025 målprisoppnåelse for poteter og alle grønnsaker med unntak av kepaløk og purre. Heller ikke epler nådde målpris dette avtaleåret.

For inneværende avtaleår har oppnådd pris vært høyere enn målpris på flertallet av målprisvarene, men ikke på purre, hvitkål og epler. For epler har ikke målpris vært oppnådd de siste årene. I 2024 var avviket på 96 øre, mens det nå er 1,82 kroner.

Landbruksdirektoratet har også beregnet hvor mye av jordbruksavtalens midler som ble tatt ut i markedet i avtaleåret 2024–2025. For poteter var verdien av produksjonen om lag 52 mill. kroner høyere enn hva målprisen legger opp til. For grønnsaker var verdien av produksjonen 59 mill. kroner høyere enn hva målprisen legger opp til. For epler var verdien ca. seks mill. kroner lavere. Verdiuttaket for grønnsaker og frukt sett under ett er 52 mill. kroner høyere enn hva målprisen legger opp til.

Landbruksdirektoratet har også beregnet verdien av målprisuttaket i markedet midtveis i avtaleåret 2025–2026. For poteter var verdien av produksjonen ca. 7 mill. kroner høyere enn målprisene legger opp til.

Samlet for grønnsaker var verdien av produksjonen ca. 35 mill. kroner høyere enn målprisene legger opp til. For epler var verdien ca. 15 mill. kroner lavere enn lagt opp til. Verdiuttaket for grønnsaker og frukt er 20 mill. kroner høyere enn målprisen hittil i avtaleåret.

5.8 Blomster og planter

Kun en liten andel av produksjonen av blomster og planter foregår på friland i Norge, det aller meste dyrkes i veksthus. Sesongvariasjoner kan forekomme på tross av veksthusteknologien ettersom varme og sollys ute kan påvirke produksjonen.

Varierende etterspørsel etter blomster og planter gjennom året gjør at det er viktig å planlegge produksjonen godt. Ulike blomster og planter dyrkes i ulike perioder, og det er viktig å få avsetning for disse spesialproduktene innenfor perioden.

Norsk produksjon er forholdsvis stabil, og det produseres mange ulike blomster og planter. Av grønne potteplanter har eføy, pletter i luften og vindublad vært av de største produksjonene i flere år. Når det gjelder blomstrende potteplanter, er påskelilje, julestjerne og ildtopp blant de største. I tillegg er det stor produksjon av hageblomster til blomsterkasser og bed.

Figur 52 viser at produksjonen av blomster i gartnerier i Norge, målt i verdi, er nesten oppe på samme nivå som i 2011. Det har vært variasjoner i produksjonen gjennom de siste 15 årene, men de siste tre årene har norskandelen vært uendret. Andelen norsk av totalen er 35 prosent i 2025, til sammenligning var andelen på 51 prosent i 2011. Anslaget for 2025 viser en økende norsk produksjon, målt i verdi.

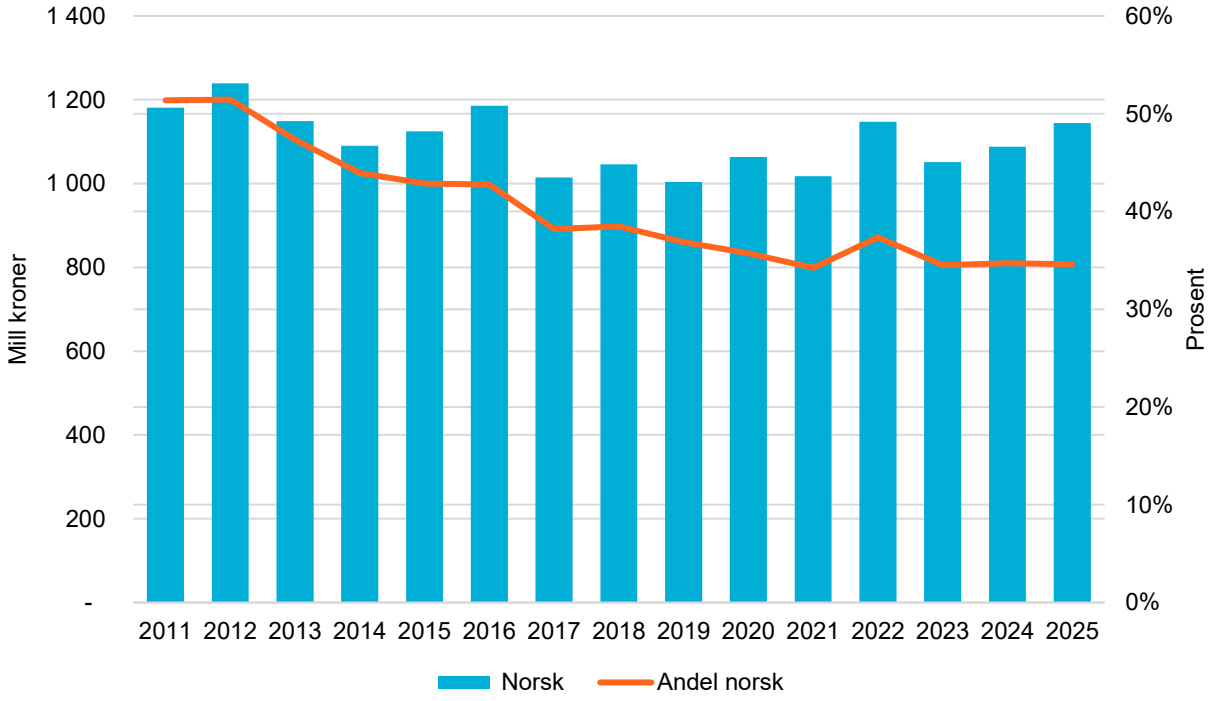

Figur 52 Norsk produksjon (blomster i gartnerier) målt i verdi og andel norsk av total omsetning, 2011–2025. Mill.kr og prosent

Kilde: SSB og NIBIO

5.8.1 Prisen på snittblomster øker

Produksjonen av snittblomster har stabilisert seg de siste årene. Prisene har falt betydelig over tid, men har hatt et oppsving de siste årene, og spesielt i 2025. Anslaget på pris i 2025 er den høyeste prisen de siste 15 årene. Figur 53 viser at prisen på snittblomster i 2025 er på kr 3,62 per stykk.

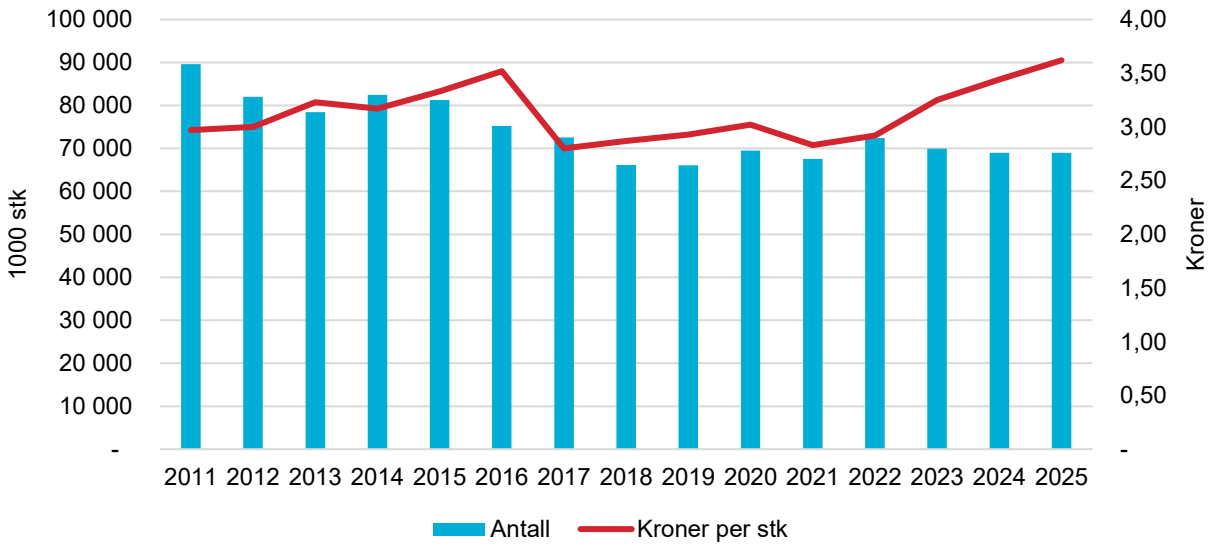

Figur 53 Norsk produksjon og pris på snittblomster, 2011–2025. 1000 stk. og kr

Kilde: NIBIO

5.8.2 Stabil omsetning av blomstrende potteplanter

Fra 2011 og fram til i dag har det vært reduksjon i produksjonen av blomstrende potteplanter, men de siste årene har produksjonen stabilisert seg.

Figur 54 viser at antall produserte planter økte i 2018–2020. Foreløpige tall for 2024 og anslag for 2025 viser en reduksjon i produksjonen.

Stykkprisen på plantene økte fra kr 15,13 per stykk i 2011 til kr 21,22 per stykk i 2022. I 2023 og 2024 har stykkprisen vært litt lavere, før anslaget for 2025 viser en økning til kr 22,12 per stykk.

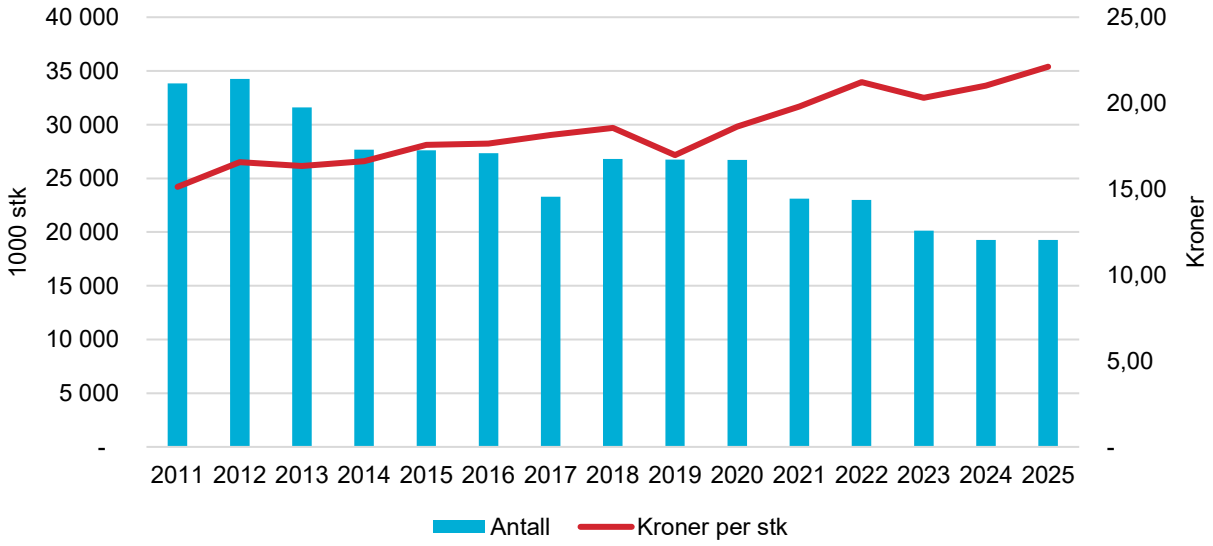

Figur 54 Norsk produksjon og pris på blomstrende potteplanter, 2011–2025. 1000 stk. og kr

Kilde: NIBIO

5.8.3 Verdikvoter for import fra EU

Norge har gitt EU verdikvoter for import av en rekke planter og blomster. Kvotene betegnes som førstemann-til-mølla kvoter. De administreres av tollvesenet og fordeles fortløpende til importører som fyller retningslinjene på importtidspunktet. Når kvotene er oppbrukt, må det igjen betales ordinær tollavgiftssats ved innførsel.

Tabell 19 viser hvilke kvoter som er innrømmet EU, samt kvoteutnyttelse i 2025.

Tabell 19 Oversikt over kvoter og kvotestørrelse, samt utnyttelse i 2025

Kvote	Kvotestørrelse	Varenummer	Utnyttelse 2025
Blomstrende potteplanter	20 mill kroner	06.02.9043 06.02.9044	100 %
Grønne potteplanter	7 mill kroner	06.02.9031	100 %
Gress på rull	4 mill kroner	06.02.9091	9 %

Kilde: Tolletaten

6 Bearbeidede jordbruksvarer

I 2025 ble det utbetalt 202 mill. kroner i tilskudd for omsetning av nesten 110 000 tonn RÅK-varer. I denne produksjonen ble det brukt nesten 40 000 tonn tilskuddsberettigede råvarer, en økning på 20 prosent fra året før.

Det ble importert 659 000 tonn RÅK-varer i 2025, en økning på fem prosent sammenlignet med 2024. Verdien var på 25,6 mrd. kroner, en økning på elleve prosent.

Det ble eksportert 70 139 tonn RÅK-varer til en verdi av 5,3 mrd. kroner, omtrent på samme nivå som i 2024, målt i mengde, mens verdien har økt med 16 prosent.

6.1 Om RÅK-ordningen

RÅK er en forkortelse for råvarepriskompensasjon. RÅK-ordningen skal utjevne konkurransevilkårene for produsenter av bearbeidede landbruksvarer og gi grunnlag for økt handel. Virkemidlene i ordningen er tollavgift og prisnedskrivning for å utjevne prisforskjeller mellom Norge og utlandet, på jordbruksråvarer som inngår i produksjonen av RÅK-varene, som for eksempel pizza og sjokolade. EØS-avtalens protokoll 3 åpner for at Norge kan gi tilskudd dersom tollavgiftssatsen ikke er tilstrekkelig til å kompensere for at norske jordbruksråvarer er dyrere enn tilsvarende råvare i EU.

Norsk RÅK-industri er en stor avtaker av norskproduserte jordbruksråvarer. Tilskuddet for den enkelte ferdigvaren er avhengig av andelen tilskuddsberettigede råvarer i produktet, tilskuddssatsen for råvaren og omsatt mengde. Søknadene om tilskudd gir en oversikt over norsk produksjon og råvareforbruk for den delen av RÅK-industrien som mottar tilskudd. I 2025 var det 45 bedrifter som fikk utbetalt tilskudd på til sammen 202,2 mill. kroner.

Ved å følge med på utviklingen i import av RÅK-varer, kan man si noe om konkurransesituasjonen til norsk RÅK-industri. En stadig økning i import av RÅK-varer indikerer at norsk RÅK-industri taper konkurransekraft både på det norske markedet, og på eksportmarkedet. I 2025 ble det importert om lag 659 000 tonn RÅK-varer til en verdi av rundt 25,6 mrd. kroner. Sammenlignet med 2024 har importen i 2025 økt med fem prosent. Samtidig var importen i 2025 seks prosent lavere enn rekordnivået i 2021, da det ble importert 699 500 tonn.

Eksporten av RÅK-varer i 2025 var på 70 140 tonn, omtrent på samme nivå som i 2024. Sammenlignet med en rekordhøy eksport i 2022, på 71 500 tonn, er eksporten redusert med to prosent.

Landbruksdirektoratet overvåker konkurransesituasjonen for disse RÅK-varene, og publiserer gjennom året kvartalsrapporter.

Handelen er gruppert utfra varenummer i tolltariffen. Tabell 20 nedenfor gir en oversikt over grupperingene, med posisjon eller varenummer i tolltariffen for et utvalg av RÅK-varene.

Tabell 20 Definisjon av varegrupper for et utvalg av RÅK-varene

Varegruppe	Tollposisjon/varenummer i tolltariffen
Smaksatt yoghurt	04.03.2030/2040/2091
Melkebaserte drikkevarer, syrnet/usyrnet	04.03.9001/9002, 22.02.9920
Sukkervarer, pastiller og drops	17.04 og 21.06.9047/9048
Sjokolade i pakninger over 2 kg	18.06.2090
Sjokolade	18.06.3100,-3200,-9010
Sjokoladedrikk og –pålegg	18.06.9091/9092
Barnemat og morsmelkerstatning	19.01.1010, -1090, 20.07.1001/1007/1008, 21.04.2001
Kakemikser og blandinger til bakverk	19.01.2010/2091/2098
Deiger	19.01.2092
Pizza	19.01.2097 og 19.05.9010/9021/9022
Osteerstatninger meieriråvarer	19.01.9091
Næringsmidler på basis av meieriråvarer	19.01.9098
Pasta og lignende	19.02.1100/1900/2091/2099/3001/3009/4000
Frokostblandinger, müsli og kornprodukter	19.04.1098/2010/2090
Næringsmidler med korn (herunder risretter)	19.04.9090
Knekkebrød	19.05.1000
Øvrig bakverk	19.05.2000/3200/4000/9032/9033/9034/9092/9093/9098
Søte kjeks og småkaker	19.05.3100
Kaker	19.05.9031
Brød og brødvarer	19.05.9091
Syltetøy/pulp	20.07.9902-9909
Sauser	21.03 utenom 21.03.1000
Supper	21.04 utenom 21.04.2001
Spise-is	21.05
Andre næringsmidler	21.06 utenom 21.06.1002, 1003, 9031, 9047, 9048, 9094, 9095
Mineralvann	22.02 utenom 22.02.9920
Øl	22.03
Modifisert stivelse	35.05 utenom 35.05.2000
Andre RÅK-varer	04.03.2020, 07.10.4090, 15.17.9091, 15.17.9097, 17.02.5010, 18.06.1000, 18.06.2011, 18.06.2012, 18.06.9021, 18.06.9022, 18.06.9099, 19.01.9010, 19.03.0000, 19.04.1010, 19.04.1091, 19.04.3000, 19.04.9020, 20.02.9010, 20.02.9090, 20.04.1010, 20.04.1020, 20.04.9020, 20.05.2010, 20.05.2020, 20.06.0031, 20.08.1110, 20.08.1191, 20.08.9903, 21.02.1010, 21.02.1020, 21.02.1090, 21.02.2020, 21.02.3000, 22.09.0000, 35.01.1000, 35.01.9010, 35.01.9020

Kilde: Landbruksdirektoratet

6.2 Tilskuddssatser ved bruk av norske råvarer

Tilskuddssatsene fastsettes normalt en gang i året med virkning fra 1. januar. Prisutviklingen er ofte ulik i Norge og på verdensmarkedet. Norske priser er relativt stabile og fastsettes gjerne en eller to ganger i året. Norske råvarepriser (P_n) ligger for enkelte råvarer på et høyere nivå enn internasjonale råvarepriser (P_{vm}) pluss tollavgiftssats. Tilskuddssatsen/prisnedskrivningssatsen (PNS) settes da til differansen mellom norsk pris og internasjonal pris pluss tollavgiftsats.

I de tilfellene internasjonal råvarepris (P_{vm}) pluss tollavgiftssats er høyere enn norsk råvarepris (P_n) settes tilskuddssatsen til kr 0 per kilo. Figur 55 illustrerer prinsippet bak beregningen av tilskuddssatser i RÅK-ordningen.

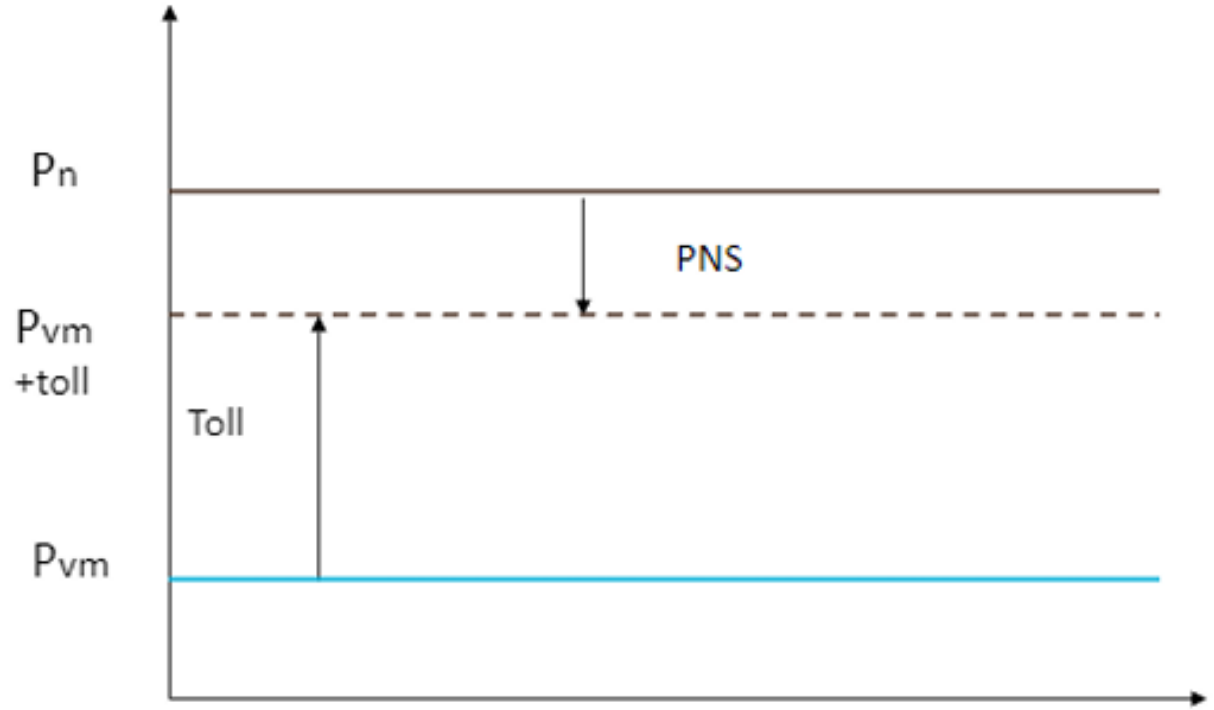

Figur 55 Prinsippet bak beregning av tilskuddssats i RÅK-ordningen

For å søke om tilskudd må man søke om godkjent resept for et produkt som omfattes av ordningen. En resept er en oversikt over råvareinnholdet i produktet. I søknaden må man oppgi blant annet tolltariffens varenummer, fakturabetegnelse og råvareforbruk ved produksjon av 100 kilo ferdigvare.

Tilskuddets størrelse beregnes med utgangspunkt i de råvarene ferdigvaren lages av og som er oppgitt ved innmelding av resepten. Tilskuddsbeløpet til bedriften avhenger videre av hvor mye ferdigvarer som er omsatt i løpet av en måned. Tabell 21 viser tilskuddssatsene for de ulike råvarene i årene 2024, 2025 og 2026.

Det er spesielt ost, kjøtt av storfe, flytende helmelk, fløte og rømme, i tillegg til melkepulver 20 – 42 % som har fått reduserte tilskuddssatser i 2025 sammenlignet med 2024. Dette er råvarer RÅK-industrien har et stort forbruk av.

Tabell 21 RÅK-tilskuddssatser i årene 2024, 2025 og fra 1. januar 2026

NR	Råvare	2024	2025	2026
1100	Helmelk flytende	2,50	2,40	4,70
1200	Skummet melk flytende	2,80	3,50	4,70
1300	Yoghurt	5,40	5,90	8,40
1500	Kondensert melk fet	2,60	0,00	4,70
1550	Kondensert melk mager	3,40	3,10	6,10
1599	Helmelkpulver 20 – 42 %	3,90	0,00	1,00
1601	HMP 28 % til iskrem	0,00	0,00	0,00
1651	Melkepulver 20% til iskrem	0,00	0,00	0,00
1700	Skummetmelkpulver	15,10	15,90	25,70
1701	SMP til iskrem	0,00	0,00	0,00
1750	Yoghurtpulver	0,00	12,40	23,30
2100	Fløte	11,50	0,00	6,40
2101	Fløte til iskrem	0,00	0,00	0,00
2300	Rømme	8,30	0,00	8,80
3200	Mysepulver	9,20	7,90	7,40
3201	Mysepulver til iskrem	0,00	0,00	0,00
5100	Smør[1]	1,80	0,00	0,00
5101	Smør til iskrem	0,00	0,00	0,00
5300	Smørolje[2]	2,60	0,00	0,00
6100	Ost[3]	13,70	13,80	21,20
11100	Heleggmasse	3,70	3,20	0,00
11200	Heleggpulver	16,50	29,10	19,70
12100	Eggeplomme konservert	0,00	0,00	0,00
12200	Eggeplommepulver	0,00	0,00	0,00
30100	Poteter	0,50	0,00	0,00
31200	Flak og granulat av potet	12,20	12,30	18,30
32100	Potetmel/stivelse	1,50	2,20	5,40
40200	Våt glukose	4,20	5,10	5,70
70750	Svinekjøttsortering 23 %	0,00	2,00	7,80
71400	Storfekjøttsortering 14 %	31,40	23,20	0,00
73000	Fårekjøttsortering 25 %	0,00	2,90	0,00
74000	MUK-fjørfe[4]	3,20	3,60	4,10
74200	Fjørfe, annet enn MUK-fjørfe	16,50	15,80	8,30

1 PNS gis kun til råvaren smør som benyttes i ferdigvarer tariffert på varenummer ex 19.01.9098 med varebetegnelse desserter, puddinger, vaniljesaus, vaniljekrem, rømmedressing, iskremblanding, produkter til bakeri, glutenfri diettmat og laktoseredusert diettmat.

2 PNS gis kun til råvaren smørolje som benyttes i sjokolade som tarifferes på varenummer 18.06.2090, 18.06.3100, 18.06.3200 eller 18.06.9010.

3 Gjelder modnet ost til industri og fast formet ost til industri.

4 MUK-fjørfe: Maskinelt utbeinet kjøtt av fjørfe.

6.3 Valutakurs for euro

Prognosert valutakurs inngår i vurderingen av tilskuddssatsene, og forventet valutakurs beregnes etter informasjon og prognoser fra Nordea og DNB. Kursen som ble lagt til grunn for satsene i 2025 var kr 11,76 per euro. Gjennomsnittlig faktisk valutakurs ble kr 11,71 per euro.

Figur 56 viser prognosert valutakurs og utviklingen i faktisk valutakurs gjennom året 2025.

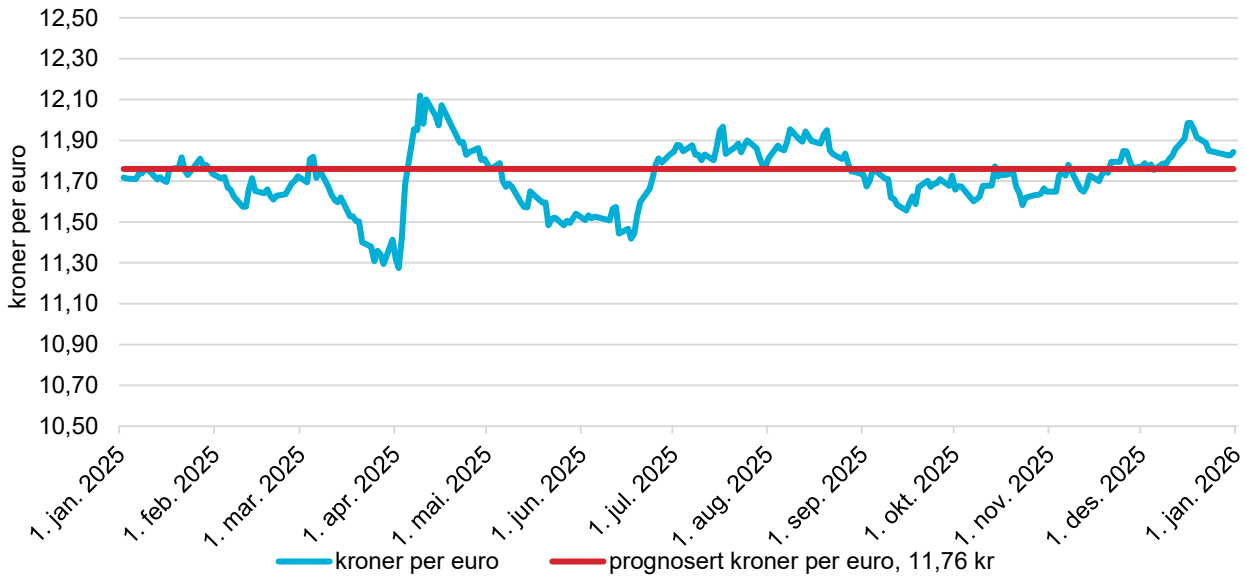

Figur 56 Faktisk valutakurs og prognosert valutakurs brukt ved fastsettelse av tilskuddssatser, 2025, NOK per euro

Kilde: DNB, Nordea og Landbruksdirektoratet

6.4 Økt import av RÅK-varer

Importstatistikken for RÅK-varer i 2025 viser en økning på fem prosent i mengde sammenlignet med 2024. Totalt ble det importert 659 000 tonn RÅK-varer til en verdi av 25,6 mrd. kroner. Dette tilsvarte en økning i importverdi på elleve prosent. Dersom vi trekker ut tallene for mineralvann og øl, viser importmengden en økning på to prosent.

Importen av store varegrupper som pizza, pasta og lignende, sjokolade og øvrig bakverk har gått noe opp. De siste årene har vi også sett en stor økning i importen av melkebaserte drikkevarer. Økningen fortsatte i 2025 og gikk opp 49 prosent fra året før. Samtidig har importen av kjeks, deiger og sjokolademasse gått ned med henholdsvis åtte, syv og fire prosent.

Tabell 22 viser et utvalg av importerte mengder RÅK-varer. Grensehandel er ikke inkludert i statistikken.

Tabell 22 Importert mengde av utvalgte RÅK-varer, i perioden 2023–2025, tonn

Varegruppe	2023	2024	2025	Endring siste år
Smaksatt yoghurt	3 274	3 086	3 487	13 %
Melkebaserte drikkevarer	6 201	6 997	10 400	49 %
Sukkervarer, pastiller og drops	30 078	30 546	32 475	6 %
Sjokolade i pakninger over 2 kg	7 035	6 142	5 919	-4 %
Sjokolade	20 694	20 826	21 221	2 %
Sjokoladedrikk og -pålegg	3 614	3 327	2 794	-16 %
Barnemat og morsmelkerstatning	2 854	2 803	3 027	8 %
Kakemikser og blandinger til bakverk	3 387	3 685	3 583	-3 %
Deiger	14 555	14 401	13 421	-7 %
Pizza	15 225	15 962	17 325	9 %
Osteerstatninger	1 360	1 391	1 458	5 %
Næringsmidler på basis av meieriråvarer	6 533	6 956	6 630	-5 %
Pasta og lignende	34 354	34 490	36 274	5 %
Frokostblandinger, müsli og kornprodukter	12 396	11 610	10 986	-5 %
Næringsmidler med korn (herunder risretter)	1 121	960	1 168	22 %
Knekkebrød	10 389	10 612	10 290	-3 %
Øvrig bakverk	35 990	38 015	39 420	4 %
Søte kjeks og småkaker	13 057	14 600	13 457	-8 %
Kaker	11 235	11 514	11 968	4 %
Brød og brødvarer	49 412	49 583	50 195	1 %
Syltetøy/pulp	2 733	2 973	2 657	-11 %
Sauser	36 860	39 107	39 211	0 %
Supper	1 753	1 621	1 652	2 %
Spise-is	4 016	3 917	3 772	-4 %
Andre næringsmidler	41 998	43 729	43 721	0 %
Mineralvann	181 053	176 989	191 230	8 %
Øl	33 503	37 083	42 197	14 %
Modifisert stivelse	4 829	5 421	5 106	-6 %
Andre RÅK-varer	33 716	31 153	33 994	9 %
Totalt utvalg	**623 225**	**629 499**	**659 040**	**5 %**
Totalt utvalgt, unntatt mineralvann og øl	**408669**	**415427**	**425 614**	**2 %**

Kilde: SSB

Tabell 23 viser importverdien.

Tabell 23 Importverdien av utvalgte RÅK-varer i perioden 2023–2025, mill. kr.

Varegruppe	2023	2024	2025	Endring siste år
Smaksatt yoghurt	161	157	180	15 %
Melkebaserte drikkevarer	213	235	341	45 %
Sukkervarer, pastiller og drops	2 092	2 202	2 641	20 %
Sjokolade i pakninger over 2 kg	339	416	521	25 %
Sjokolade	2 041	2 336	2 969	27 %
Sjokoladedrikk og -pålegg	208	204	194	-5 %
Barnemat og morsmelkerstatning	194	188	206	10 %
Kakemikser og blandinger til bakverk	114	120	116	-4 %
Deiger	467	471	457	-3 %
Pizza	726	747	842	13 %
Osteerstatninger	76	74	81	9 %
Næringsmidler på basis av meieriråvarer	275	300	312	4 %
Pasta og lignende	959	921	954	4 %
Frokostblandinger, müsli og kornprodukter	564	540	518	-4 %
Næringsmidler med korn (herunder risretter)	61	52	63	21 %
Knekkebrød	380	383	376	-2 %
Øvrig bakverk	1 614	1 711	1 878	10 %
Søte kjeks og småkaker	596	664	660	-1 %
Kaker	649	647	705	9 %
Brød og brødvarer	1 357	1 371	1 417	3 %
Syltetøy/pulp	117	124	116	-6 %
Sauser	1 588	1 768	1 851	5 %
Supper	86	85	89	5 %
Spise-is	309	303	247	-18 %
Andre næringsmidler	2 399	2 568	2 907	13 %
Mineralvann	2 927	2 946	3 260	11 %
Øl	453	499	529	6 %
Modifisert stivelse	110	100	93	-7 %
Andre RÅK-varer	1 008	995	1 073	8 %
Totalt utvalg	**22 084**	**23 127**	**25 597**	**11 %**
Totalt utvalgt, unntatt mineralvann og øl	**18 704**	**19 683**	**21 809**	**11 %**

Kilde: SSB

6.5 Norsk produksjon av RÅK-varer

I 2025 ble det omsatt 108 079 tonn RÅK-varer, som fikk utbetalt 202,2 mill. kroner i RÅK-tilskudd.

Tilskuddsordningen ble fra 2025 utvidet med puddinger og desserter i tillegg til risretter. Søknadsmengden for gruppen «næringsmidler på basis av meieriråvarer», som puddinger og desserter klassifiseres under, har økt med 40 prosent fra 2024 til 2025.

Mengden pizza det ble søkt om tilskudd for, har gått tilbake med ni prosent etter rekordåret 2024. Det har også vært nedgang i søknadsmengdene for sjokolade og øvrig bakverk med henholdsvis fem og elleve prosent. Figur 57 viser utviklingen i mengde ferdigvarer det ble utbetalt tilskudd for i 2024 og 2025, sortert etter søknadsmengde innenfor hver ferdigvaregruppe i 2025.

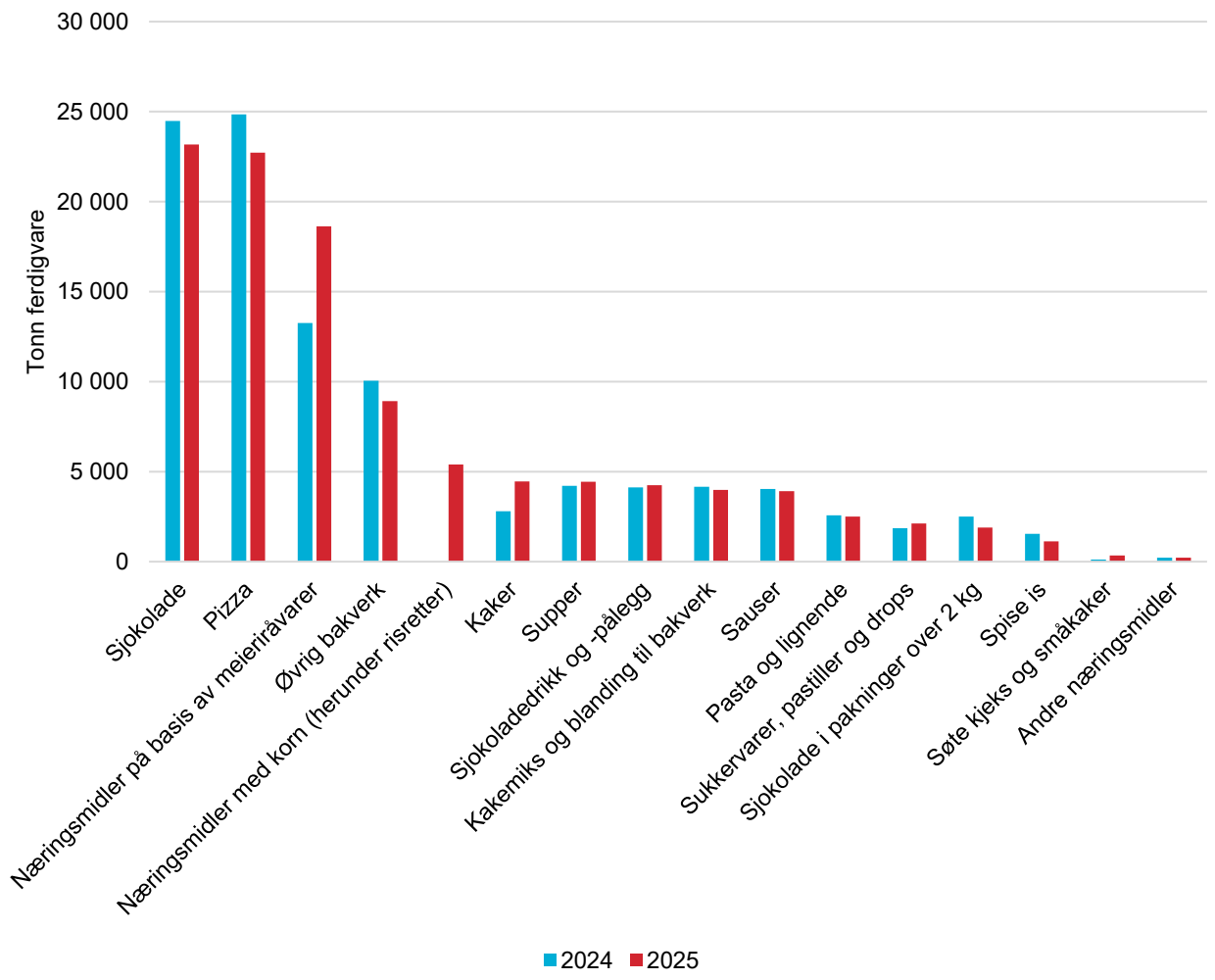

Figur 57 Mengde ferdigvarer i RÅK-ordningen det er søkt om tilskudd til, 2024 og 2025. Tonn

Kilde: Landbruksdirektoratet

6.5.1 Størst omsetning av sjokolade og pizza

Utbetalingen i 2025 var på 202,2 mill. kroner, mot 225 mill. kroner i 2024. Utbetalingene er redusert med 10 prosent og må ses i sammenheng med internasjonal prisutvikling og endringer i tilskuddssatser. Omsetningen er størst for sjokolade, men utbetalingen av tilskudd er størst for pizza.

Tabell 24 er sortert etter omsatt mengde innenfor hver ferdigvaregruppe, og viser utbetaling og ferdigvaregruppens andel av total utbetaling.

Tabell 24 Omsatt mengde per ferdigvaregruppe, tilskuddsutbetalinger og andel av total utbetaling i 2025. Tonn, mill. kr og prosent

Ferdigvaregruppe	Omsatt mengde, tonn	Utbetaling, mill. kr	Andel av utbetaling, %
Sjokolade	23 170	13,85	6,8 %
Pizza	22 723	97,32	48,1 %
Næringsmidler på basis av meieriråvarer	18 632	35,96	17,8 %
Øvrig bakverk	8 924	5,50	2,7 %
Næringsmidler med korn (herunder risretter)	5 397	14,39	7,1 %
Kaker	4 452	3,05	1,5%
Supper	4 437	9,08	4,5 %
Sjokoladedrikk og -pålegg	4 249	6,81	3,4 %
Kakemiks og blanding til bakverk	3 981	4,18	2,1 %
Sauser	3 921	4,43	2,2 %
Pasta og lignende	2 497	3,38	1,7 %
Sukkervarer, pastiller og drops	2 120	2,85	1,4 %
Sjokolademasse (sjokolade-pakninger over 2 kg)	1 885	0,34	0,2 %
Spise-is	1 130	0,62	0,3 %
Søte kjeks og småkaker	340	0,18	0,1 %
Andre næringsmidler	221	0,27	0,1 %
Totalt	108 079	202,22	100,0 %

Kilde: Landbruksdirektoratet

6.5.2 Økt råvareforbruk etter utvidelse av ordningen

I produksjonen av ferdigvarene ble det i 2025 utbetalt tilskudd for bruk av 39 389 tonn tilskudds-berettigede råvarer, en økning på 6 583 tonn fra 2024. Dette tilsvarer en økning på 20 prosent. Økningen henger sammen med at ordningen har blitt utvidet. Tilskuddsordningen ble utvidet med ferdigretter med ris, puddinger og desserter fra 2025.

Råvaregruppen «Andre meieriråvarer», som omfatter blant annet flytende melk, fløte, yoghurt og rømme, fortsetter å øke i mengde. Utbetalingene til denne varegruppen har gått ned med 3,6 mill. kroner. Nedgangen i utbetaling av tilskudd, på tross av økning i forbruk, forklares med endringer i tilskuddssatser mellom 2024 og 2025. De nye varene medfører også økt forbruk av ost og kjøtt. Totalforbruket av ost er imidlertid redusert med om lag 400 tonn fra 2024 til 2025, og utbetalingene av tilskudd til ost er redusert med 0,8 mill. kroner. For kjøtt er forbruket redusert med 23 tonn, og utbetalingene redusert med 16,5 mill. kroner.

Søknadsmengden om tilskudd til poteter har blitt redusert med omtrent 2 000 tonn. Det har ikke vært en egen tilskuddssats for poteter brukt i industrien i 2024 og 2025, og noen aktører har derfor sluttet å søke. Det er dermed ikke sikkert at forbruket har gått ned – men det er sendt inn søknader om tilskudd for en mindre mengde. Utbetalingene til potet har følgelig gått ned med om lag 0,7 mill. kroner.

Forbruket av melkepulver og egg økte i 2025 etter underdekningen og redusert produksjon i årene 2023 og 2024. Tilskuddsutbetalingene til egg har økt noe fra 2024, mens utbetalingene til melkepulver er redusert med 3,5 mill. kroner.

Figur 58 viser råvareforbruket for hver hovedkategori med råvarer som inngår i RÅK-ordningen i 2024 og 2025.

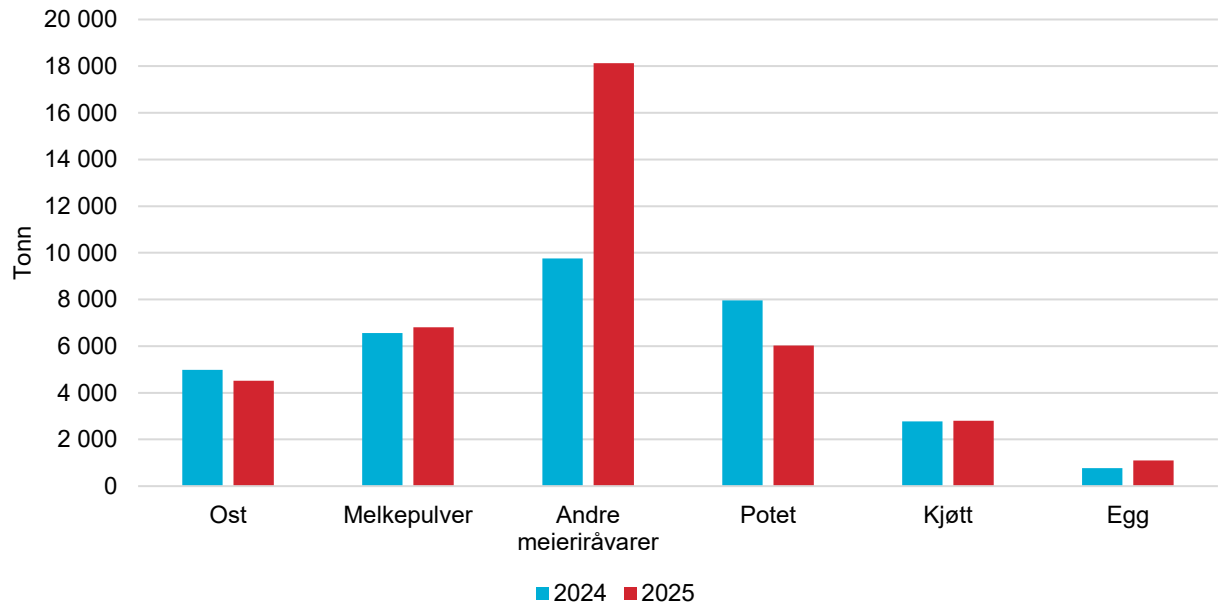

Figur 58 Råvareforbruk det er utbetalt tilskudd til i 2024 og 2025. Tonn

Kilde: Landbruksdirektoratet

Tabell 25 viser råvareforbruket, utbetalt tilskudd og prosentandel av utbetalt tilskudd i 2025. Meieriråvarer fikk den største andelen av utbetalingene i 2025 med 68,5 prosent. Innenfor kategorien meieriråvarer utgjorde ost den største andelen.

Kjøtt var den nest største varegruppen med 23,2 prosent av utbetalingene, hvor storfekjøtt har den største andelen.

Tabell 25 Råvareforbruk og utbetalt tilskudd per råvaregruppe og for utvalgte råvarer, utbetalingens andel av total utbetaling. Tonn, mill. kroner og prosent

Råvaregruppe og utvalgte råvarer	Råvareforbruk, tonn	Utbetaling, mill. kr	Andel av utbetaling, %
Meieri sum	**29 459**	**138,7**	**68,5 %**
Ost	4 521	62,3	30,8 %
Melkepulver*	6 809	28,6	14,2 %
Andre meieriråvarer	18 129	47,7	23,6 %
Egg	**1 101**	**5,8**	**2,9 %**
Heleggpulver	105	2,9	1,4 %
Potet	**6 032**	**11,0**	**5,4 %**
Våt glukose	1 391	6,9	3,4 %
Kjøtt sum	**2 797**	**46,9**	**23,2 %**
Storfekjøtt	1 720	42,2	20,9 %
Andre kjøttvarer	1 077	4,7	2,3 %
Sum	**39 389**	**202,3**	**100,00 %**

* Skummetmelkpulver, melkepulver 20 %, -28 %, -35 og -42 %, også til iskrem.

Kilde: Landbruksdirektoratet

Figur 59 viser tilskuddsutbetalingene per råvaregruppe i 2024 og 2025. Egg er den eneste varegruppen som har økt tilskuddsutbetalinger fra 2024 til 2025. Kjøtt har den største nedgangen.

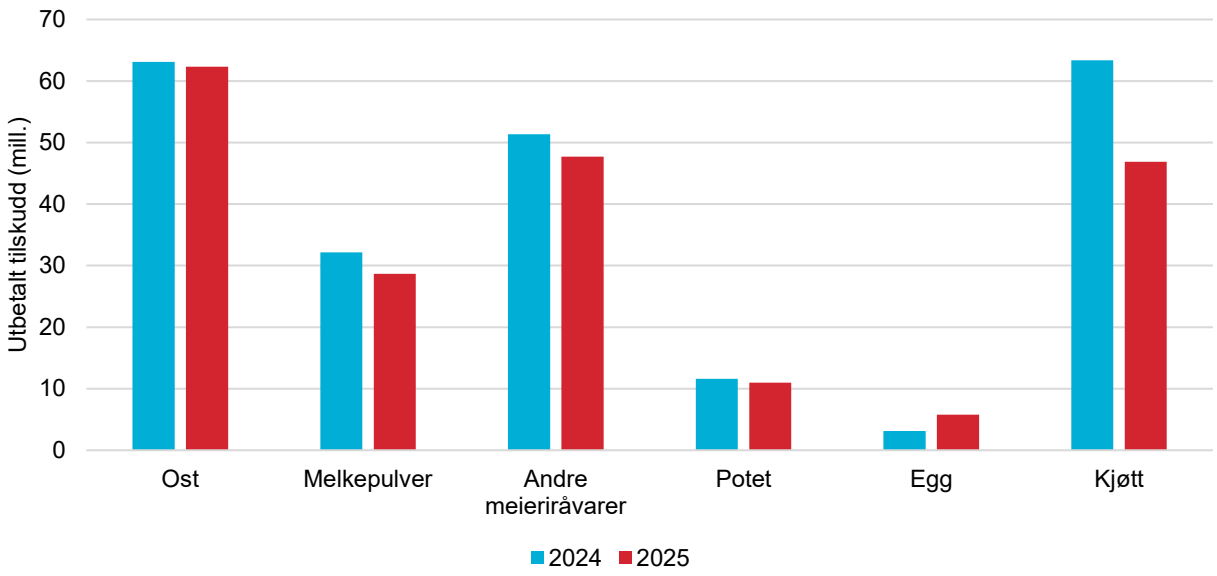

Figur 59 Tilskuddsutbetalinger til råvaregruppene, 2024 og 2025. Mill. kr

Kilde: Landbruksdirektoratet

6.6 Utviklingen i eksport av RÅK-varer

Eksporten av RÅK-varer i 2025 var på omtrent samme nivå som i 2024, målt i mengde. Totalt ble det eksportert 70 100 tonn RÅK-varer i 2025 til en verdi av 5,3 mrd. kroner. Dette tilsvarte en økning i eksportverdi på 16 prosent.

Utviklingen i eksport målt i verdi og mengde er ikke nødvendigvis helt sammenfallende, da sammensetningen av varene som eksporteres varierer noe fra år til år og prisendringer på selve varene. Utviklingen i valutakurser er også en faktor som påvirker forholdet mellom eksportverdi og kvantum.

Tabell 26 og tabell 27 viser eksportstatistikk for utvalgte RÅK-varer.

Tabell 26 Eksportert mengde av utvalgte RÅK-varer i perioden 2023–2025. Tonn

Varegruppe	2023	2024	2025	Endring siste år
Smaksatt yoghurt	21	159	462	191 %
Melkebaserte drikkevarer	93	59	42	-29 %
Sukkervarer, pastiller og drops	803	862	876	2 %
Sjokolade i pakninger over 2 kg	1 673	2 212	1 782	-19 %
Sjokolade	4 431	4 090	3 147	-23 %
Sjokoladedrikk og -pålegg	361	253	257	2 %
Barnemat og morsmelkerstatning	13	25	70	186 %
Kakemikser og blandinger til bakverk	708	789	787	0 %
Deiger	47	49	27	-44 %
Pizza	3 870	3 628	3 418	-6 %
Osteerstatninger	18	3	17	>200 %
Næringsmidler på basis av meieriråvarer	710	627	693	10 %
Pasta og lignende	82	103	133	29 %
Frokostblandinger, müsli og andre kornprodukter	230	554	600	8 %
Næringsmidler med korn (herunder risretter)	103	213	291	37 %
Knekkebrød	2 092	2 094	2 359	13 %
Øvrig bakverk	6 117	5 644	6 478	15 %
Søte kjeks og småkaker	272	283	304	8 %
Kaker	923	672	739	10 %
Brød og brødvarer	2 205	2 280	1 910	-16 %
Syltetøy/pulp	18	37	28	-26 %
Sauser	2 057	2 613	2 819	8 %
Supper	1 007	1 444	1 722	19 %
Spise-is	542	479	532	11 %
Andre næringsmidler	14 565	14 497	16 757	16 %
Mineralvann	15 715	20 274	18 959	-6 %
Øl	4 704	4 108	3 563	-13 %
Modifisert stivelse	90	40	50	26 %
Andre RÅK-varer	1 225	1 311	1 317	0 %
Totalt utvalg	64 692	69 402	70 139	1 %
Totalt utvalgt, unntatt mineralvann og øl	44 273	45 019	47 617	6 %

Kilde: SSB

Tabell 27 Eksportverdien av utvalgte RÅK-varer, 2023–2025. Verdi i mill. kr.

Varegruppe	2023	2024	2025	Endring siste år
Smaksatt yoghurt	1	5	10	126 %
Melkebaserte drikkevarer	6	3	2	-35 %
Sukkervarer, pastiller og drops	58	56	60	7 %
Sjokolade i pakninger over 2 kg	70	124	166	34 %
Sjokolade	305	356	358	1 %
Sjokoladedrikk og -pålegg	11	12	16	32 %
Barnemat og morsmelkerstatning	1	2	5	144 %
Kakemikser og blandinger til bakverk	25	31	26	-17 %
Deiger	2	2	1	-42 %
Pizza	156	145	140	-3 %
Osteerstatninger	<1	<1	1	>200 %
Næringsmidler på basis av meieriråvarer	28	23	26	14 %
Pasta og lignende	10	16	22	32 %
Frokostblandinger, müsli og andre kornprodukter	14	29	33	13 %
Næringsmidler med korn (herunder risretter)	13	13	20	58 %
Knekkebrød	186	193	218	13 %
Øvrig bakverk	284	304	386	27 %
Søte kjeks og småkaker	13	18	20	14 %
Kaker	44	37	38	5 %
Brød og brødvarer	54	60	49	-19 %
Syltetøy/pulp	1	3	2	-24 %
Sauser	162	201	229	14 %
Supper	66	97	117	21 %
Spise-is	97	77	25	-67 %
Andre næringsmidler	2 663	2 468	3 062	24 %
Mineralvann	97	150	142	-6 %
Øl	93	80	73	-9 %
Modifisert stivelse	2	1	1	-20 %
Andre RÅK-varer	92	73	80	9 %
Totalt utvalg	4 551	4 579	5 328	16 %
Totalt utvalgt, unntatt mineralvann og øl	4 362	4 349	5 114	18 %

Kilde: SSB

6.7 Markedsvurderinger for RÅK-varer

Dette delkapitlet ser nærmere på markedssituasjonen og importkonkurransen for norske RÅK-varer, blant annet for melkebaserte drikkevarer, norskprodusert sjokolade, pizza og bakervarer. Dette er varegrupper med betydelig norsk produksjon, og omfattende bruk av norske råvarer. Disse har stor konkurranse fra import fra utlandet. Eksporten av slike norske RÅK-varer er begrenset.

6.7.1 Melkebaserte drikkevarer

Importen av melkebaserte drikkevarer økte med 49 prosent fra 2024 til 2025. Varegruppen for melkebaserte drikkevarer inneholder blant annet sjokolade-/kakaodrikk, iskaffe, proteinshake, kefir og syrnet melk med vanilje/jordbær aroma.

Denne produktkategorien mottar ikke RÅK-tilskudd. Importutviklingen kan tyde på at produksjonen innenlands opplever større konkurranse mot import enn tidligere, jf. kapittel 2.4.2 hvor vi viser at importert smaksatt søt melk tar større markedsandeler i 2025. Merk at kapittel 2.4.2 kun omhandler smaksatt søt melk, og ikke inkluderer syrnet melk med smak. Den økte importen er på tross av at de internasjonale melkeprisene har ligget relativt høyt. Utviklingen er en indikasjon på høyere etterspørsel etter denne typen produkter.

6.7.2 Økt import og redusert eksport av sjokolade

Melkepulver er en viktig innsatsfaktor i norsk produksjon av sjokolade, og det brukes mye norsk melk. Prisen på skummetmelkpulver var i 2024 og 2025 vesentlig lavere i EU enn i Norge. Tilskuddssatsen for denne råvaren var kr 15,10 per kilo i 2024 og kr 15,90 per kilo i 2025. Prisforskjellen for fetere melkepulver fra EU har vært mindre, og tilskuddssatsen for disse råvarene var kr 3,90 per kilo i 2024 og kr 0 per kilo i 2025.

Det ble importert 5 919 tonn sjokolademasse (sjokolade i pakninger over 2 kilo) i 2025, til en verdi av 521 mill. kroner. Importmengden ble redusert med fire prosent fra 2024, mens verdien økte med 25 prosent. 83 prosent av importen av sjokolademasse kom fra Belgia, Sverige og Polen.

Importen av annen sjokolade i plate, stang eller løsvekt, har økt med to prosent i forhold til 2024. Importverdien økte med 27 prosent. Den største økningen finner vi for sjokoladeplater med fyll, med en økning på seks prosent, mens importen av sjokoladeplater uten fyll, gikk ned med seks prosent. Omtrent halvparten av sjokoladeimporten kom fra Sverige, Litauen og Tyskland. Halvparten av det norske markedet for sjokolade var dekket av importert sjokolade i 2025.

Totalt ble det eksportert rundt 1 782 tonn sjokolademasse. Verdien av denne eksporten var i underkant av 166 mill. kroner i 2025. Eksportmengden ble redusert med 19 prosent, mens eksportverdien økte med hele 34 prosent sammenlignet med 2024.

For «annen sjokolade» har eksportert mengde hatt en nedadgående trend siden 2019, men økte svakt under pandemien i 2022. I 2025 fortsatte nedgangen, og eksporten av sjokolade ble redusert med 23 prosent fra 2024 til 2025. Eksportverdien har vært stabil, og økte med en prosent fra 2024.

Tabell 28 viser konkurransesituasjonen for norskprodusert sjokolade med import, eksport og totalmarkedet de siste tre årene.

Tabell 28 Oversikt over norsk produksjon, eksport, import og totalmarked for sjokolade. Tonn

	2023	2024	2025	Endring siste år
Søknad PNS	24 966	24 488	23 171	-5 %
-Eksport	4 431	4 090	3 147	-23 %
=Salg i Norge	20 534	20 399	20 024	-2 %
+Import	20 675	20 824	21 221	2 %
=Totalmarked	41 209	41 223	41 245	0 %
Importandel	50 %	51 %	51 %	
Norskandel	50 %	49 %	49 %	

Kilde: SSB og Landbruksdirektoratet

6.7.3 Redusert norsk produksjon og økt import av pizza

Varegruppen pizza i RÅK-ordningen er i hovedsak pizza, forhånds-stekt både med og uten kjøtt, i tillegg til pizzabunner. I 2025 importerte vi 17 325 tonn pizza til en verdi av 842 mill. kroner. Det er en økning på ni prosent i mengde og 13 prosent i verdi, sammenlignet med 2024. I samme periode har produksjon av pizza i Norge gått ned med ni prosent fra rekordåret 2024.

Handelsstatistikken fra de siste årene viser at det har vært en jevn økning i import av pizza. Importmengden har økt, mens norsk produksjon har falt. Totalmarkedet for pizza har blitt redusert på tross av høyere import.

Innenfor varegruppen pizza er det pizzabunner som har hatt den største prosentvise økningen i import på hele 56 prosent. I 2025 ble det importert 2 400 tonn pizzabunner mot 1 535 tonn i 2024. Importmengden for denne varen har økt med mer enn 50 prosent to år på rad.

Norsk produksjon av pizza, som har mottatt prisnedskrivning gjennom RÅK-ordningen, har falt med ni prosent i 2025. Dermed har norskandelen i pizzamarkedet gått ned fra 60 prosent i 2024 til 57 prosent i 2025. I 2025 ble 43 prosent av det norske pizzamarkedet dekket av import, mot 40 prosent i 2024.

Tabell 29 viser konkurransesituasjonen for norskprodusert pizza med eksport, import og totalmarked de siste tre årene.

Tabell 29 Oversikt over norsk produksjon, import, eksport og totalmarked for pizza. Tonn

	2023	2024	2025	Endring siste år
Søknad PNS	22 831	24 858	22 723	-9 %
-Eksport	3 223	3 090	3 150	2 %
=Salg i Norge	19 608	21 766	19 573	-10 %
+Import	14 498	14 420	14 923	3 %
=Totalmarked	34 106	36 186	34 495	-5 %
Importandel	43 %	40 %	43 %	
Norskandel	57 %	60 %	57 %	

Kilde: SSB og Landbruksdirektoratet

Eksporten av pizza, inkludert pizzabunner, var i 2024 på 3 418 tonn. Eksportert mengde har hatt en nedgang på seks prosent fra 2024 til 2025. Eksportverdien utgjorde i 2025 omtrent 140 mill. kroner og har gått tilbake med tre prosent fra i fjor.

95 prosent av eksporten gikk til Finland og Sverige.

6.7.4 Stabil import og økt eksport av bakervarer

Med bakervarer mener vi varegruppene deiger, knekkebrød, søte kjeks og småkaker, kaker, pizza, brød og brødvarer, samt øvrig bakverk. Øvrig bakverk inkluderer for eksempel lomper og lefser som er omfattet av tilskuddsordningen.

I RÅK-ordningen utbetales det ikke tilskudd til korn og kornprodukter. Vi har derfor ikke fullstendig oversikt over total norsk produksjon av bakervarer. Melet som brukes i produksjon av bakervarer i Norge er i hovedsak en blanding av norsk korn og importert korn. Norskandelen i melet varierer med de norske kornavlingene, jf. omtale i kapittel 1.

I norsk produksjon av kjeks, kaker og øvrig bakverk, kan det benyttes tilskuddsberettigede råvarer. Det brukes råvarer som flytende melk, melkepulver, heleggmasse, poteter samt flak og granulat av potet.

Samlet sett har det vært en økning i importert mengde bakervarer på om lag en prosent fra 2024 til 2025. Dette er inkludert pizza, som også er omtalt særskilt under kapittel 6.7.3.

SSB sin statistikk fra de siste ti årene viser en jevn økning i import av bakevarer frem til 2021, før importen flatet ut, med liten nedgang i 2023 og deretter økning igjen fra 2024 til 2025. Økningen i import av bakervarer kan ha en sammenheng med internasjonale priser for mathvete. Prisen på europeisk hvete har ligget under prisen for norsk hvete i hele 2024 og 2025.

Importen av deiger innenfor varegruppen bakevarer ble redusert med seks prosent fra 2024 til 2025. Størst økning var det for import av pizza, med hele ni prosent. Det var også en betydelig økning i import av øvrig bakverk, som blant annet inkluderer vafler, lomper og snacks fremstilt av deig.

Brødvarer er den største varegruppen innenfor gruppen bakervarer, og for denne varegruppen var importen tilnærmet uendret fra i fjor. Det ble importert 50 195 tonn brødvarer i 2025. Brødvarer inkluderer blant annet brød, halvstekte rundstykker og bagetter. Dette er varer som inneholder store mengder mel, og som det også er produksjon av i Norge.

Utviklingen i import av bakervarer de siste fem årene er vist i figur 60.

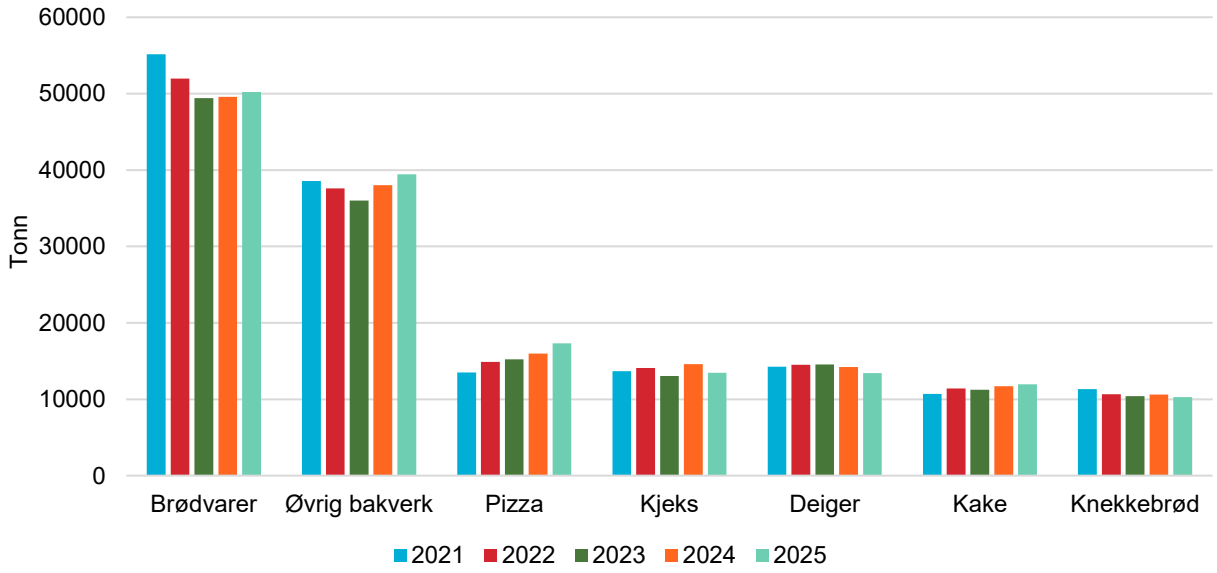

Figur 60 Utvikling i importmengde av bakervarer i perioden 2021–2025. Tonn

Kilde: SSB

Eksportmengden av bakervarer har totalt sett økt med fire prosent, mens verdien gikk opp med 12 prosent i 2025 fra 2024. Det var størst økning for øvrige bakverk i denne gruppen, med en økning i eksportmengden på 15 prosent.

Eksporten av deiger og øvrig brødvarer gikk ned med 44 og 16 prosent. Eksporten av bakevarer varierer fra år til år. Totalt for bakevarer ble det eksportert rundt 15 235 tonn, til en verdi av 853 mill. kroner i 2025.

En del av eksporten var knyttet til ordningen med tollager og innenlands bearbeiding av landbruksvarer.

Tollager er et godkjent lager der innførte varer kan oppbevares uten at toll og avgifter må betales umiddelbart, og lagres inntil de enten blir fortollet eller reeksportert. Innenlands bearbeiding gir norske bedrifter muligheten til midlertidig innførsel av utenlandske råvarer til Norge, for bearbeiding som omsettes på det utenlandske markedet.

Utviklingen i eksportmengde for de ulike varegruppene er vist i figur 61.

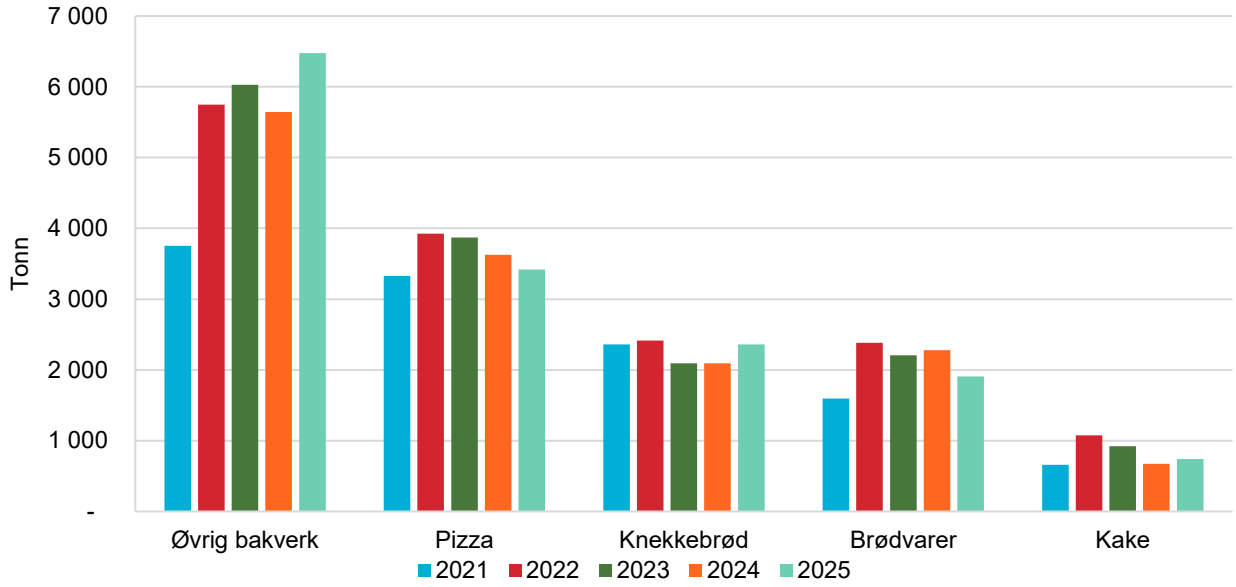

Figur 61 Utvikling i eksportmengde av øvrig bakverk, pizza, knekkebrød, brødvarer og kaker i perioden 2021–2025

Kilde: SSB

7 Skog

I 2025 ble det solgt 13,47 mill. kubikkmeter norsk tømmer. Dette er norgesrekord og 0,96 mill. kubikkmeter mer enn i forrige toppår 2024.

Bruttoverdien for skogeier var over 11 mrd. kroner, en økning på 38 prosent fra 2024. Den rekordhøye tømmerprisen i deler av 2025 knyttes til redusert tilbud av tømmer på verdensmarkedet samtidig som etterspørselen var stor.

I 2025 eksporterte norsk skogbruk 2,79 mill. kubikkmeter sagtømmer og 2,35 mill. kubikkmeter massevirke av gran og furu. Sverige var det største kjøperlandet. Skogbruket og skogindustrien eksporterte i 2025 tømmer og trebaserte varer til en samlet verdi på 23,6 mrd. kroner, noe som er 1,6 mrd. kroner mer enn i 2024.

7.1 Skogressursen i Norge

Stående volum i de norske skogene passerte en mrd. kubikkmeter i 2023 og øker videre for hvert år. Skogressursen har derfor aldri vært større enn i dag.

Økningen i stående volum skyldes at tilveksten er større enn hogsten. I perioden 2020–2024 var den gjennomsnittlige årlige tilveksten på om lag 24,1 mill. kubikkmeter. Gjennomsnittlig avvirkning for salg til industri i samme periode var 11,8 mill. kubikkmeter per år.

Det har vært høy aktivitet med planting etter hogst, og planting på nye arealer i kyststrøkene i årene etter andre verdenskrig og frem til om lag 1990. Dette bidro til skog med stor vekst. Tilveksten var på sitt aller høyeste i 2015 med om lag 26 mill. kubikkmeter. Nedgangen etter 2015 knyttes til redusert aktivitet med planting og foryngelse i årene etter 1990, økende andel gammel skog som har mindre tilvekst, økt hogst og større mengde død ved i skogen. Avskoging til andre formål enn skogbruk fører også til redusert tilvekst. Det er ofte de mest produktive skogarealene som avskoges for nedbyggings- eller jordbruksformål.

Den nyttbare tilveksten gjør det mulig å øke avvirkningen fra dagens nivå på 13-14 mill. kubikkmeter opp mot 15–17 mill. kubikkmeter per år. Dette gjelder særlig for lauvskog og delvis for furu. For gran er mulighetene mindre, særlig på Østlandet.

7.2 Markedet for tømmer og treprodukter

Tømmer og treprodukter er handelsvarer uten norsk tollbeskyttelse. Norsk skog- og trenæring er derfor direkte påvirket av endringer og hendelser i det internasjonale markedet. Barkbilleskader i Nord-Amerika og Europa, stopp av eksport fra Russland og krigen i Ukraina har over flere år gitt et redusert tilbud av tømmer. USAs nye tollregime på tømmer og treprodukter fra 2025 rammer europeiske og kanadiske eksportører. Dette er med på å endre råvarestrømmene over hele verden. Les mer i Landbruksdirektoratets rapport «Omverdenen til norsk landbruk og matindustri». I tillegg påvirker endringer i inflasjon, rentenivå, byggeaktivitet, energipriser og produksjonskapasitet i skogindustrien også markedet.

Boligprodusentene melder om en svak økning i nyboligsalget i Norge i 2025. Nysalget i 2025 var likevel på et lavt nivå i et historisk perspektiv, og utgjorde bare drøye halvparten av beregnet boligbehov. Lite nyboligsalg påvirker innenlands salg av trelast. Treindustrien melder om en økning på 4,4 prosent i nasjonalt salg av trebaserte byggevarer som konstruksjonsvirke og øvrig ubehandlet trelast. Samtidig viser tall fra Statistisk Sentralbyrå at eksportert trelastvolum økte med 6,6 prosent fra 2024 til 2025. Eksport av trelast har derfor vært avgjørende for mange norske sagbruk i 2025.

Markedet for tremasse domineres av markedet for kjemisk papirmasse og dette påvirker vanligvis etterspørselen etter massevirke fra skogen. Markedet for kjemisk papirmasse har vært svakt i 2025.

Etterspørselen etter mekanisk tremasse var lavt, både i Europa og Asia. At marked i begge disse verdensdelene er svake på samme tid er en ny situasjon.

I energimarkedet har prisene generelt vært fallende etter at den foreløpige toppen ble nådd i 2022–2023. Dette påvirker prisen på energivirke fra skogen.

7.2.1 Rekordhøy avvirkning og rekordhøye priser

I 2025 var avvirkningen i Norge på 13,47 mill. kubikkmeter. Dette var 0,96 mill. kubikkmeter mer enn i 2024, som var forrige rekordår. Gran utgjorde 72, prosent, furu 24 prosent og lauvtreslag tre prosent av avvirkningen. En stor del av økningen i avvirkningsvolumet i 2025 er knyttet til sagtømmer av gran. Av den totale økningen i avvirkningen fra 2024 på 0,96 mill. kubikkmeter sto sagtømmer av gran for 0,69 mill. kubikkmeter. Figur 62 viser utviklingen i avvirkning de siste 10 årene.

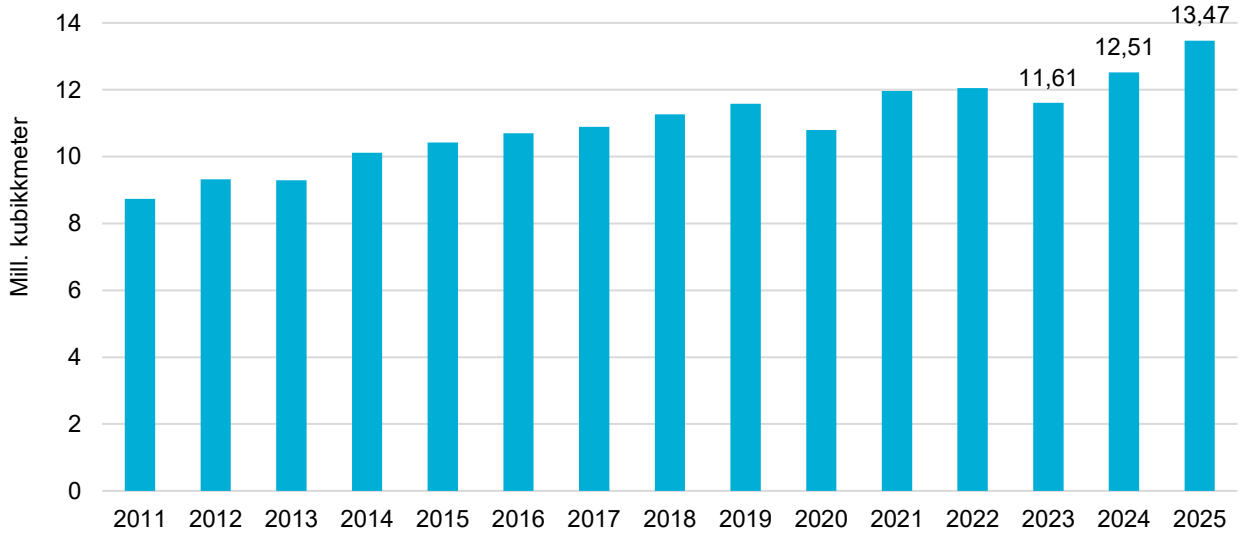

Figur 62 Avvirkning for salg (sagtømmer, massevirke, energivirke og vrak), 2011–2025. Mill. kubikkmeter

Kilde: Landbruksdirektoratet

Gjennomsnittlig tømmerpris til skogeier for sagtømmer, masse- og energivirke var i 2025 på kr 820 per kubikkmeter mot kr 657 i 2024. Dette er et rekordhøyt prisnivå.

Den høye prisen i 2025 forklares av et redusert tilbud av tømmer i markedet samtidig som aktører i industrien har bygd ut kapasiteten og dermed etterspør større tømmervolum. Dette gir stor konkurranse i norsk og utenlandsk industri for å sikre seg nok virke til egen produksjon. Figur 63 viser prisutviklingen de siste årene.

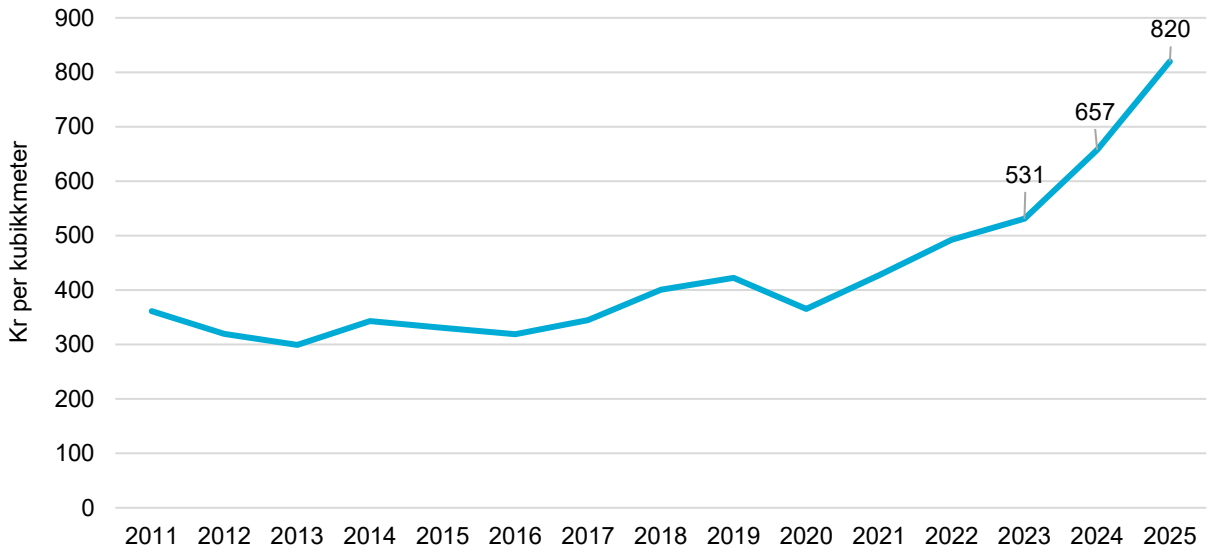

Figur 63 Utvikling i gjennomsnittlig tømmerpris for sagtømmer, massevirke og energivirke, 2011–2025. Kroner per kubikkmeter

Kilde: Landbruksdirektoratet

Sagtømmerandelen i den norske avvirkningen var på 56 prosent i 2025. 62 prosent av sagtømmeret ble i 2025 solgt til norsk sagbruksindustri. Resten av sagtømmeret ble eksportert. Sagtømmerprisene steg gjennom første halvår 2025, men falt deretter i andre halvår. Det svake trelastmarkedet i Norge i 2025 gjorde økt eksport av norsk trelast med en svak kronekurs viktig for de norske sagbrukene for å opprettholde produksjonen. Selv om prisen på det internasjonale trelastmarkedet økte noe første halvår av 2025, kan ikke dette forklare økningen i sagtømmerprisen. Prisøkning på sagtømmer i første halvår må derfor ses i sammenheng med stor konkurranse om å sikre seg tømmer blant sagbrukene.

Massevirkeprisen økte også i første halvår. Som for sagtømmer, ses dette i sammenheng med at det foregikk en posisjonering i kampen om norsk massevirke, både fra norsk og utenlandsk industri. 45 prosent av massevirket ble eksportert i 2025. Dette var en økning på tre prosent fra året før. Både sagtømmer og massevirkeprisen falt i andre halvår. Dette kan trolig knyttes til skogindustriens likvide situasjon etter flere år med økende tømmerpris uten at sluttmarkedet har hatt tilsvarende prisutvikling.

Etter tre år med stigende energivirkepriser falt prisen med over 33 prosent i 2025. Fallet kan ses i sammenheng med fall i energipriser generelt og lavere etterspørsel som blant annet skyldes en mild vinter i 2025. Figur 64 viser utviklingen i priser for sagtømmer, massevirke og energivirke.

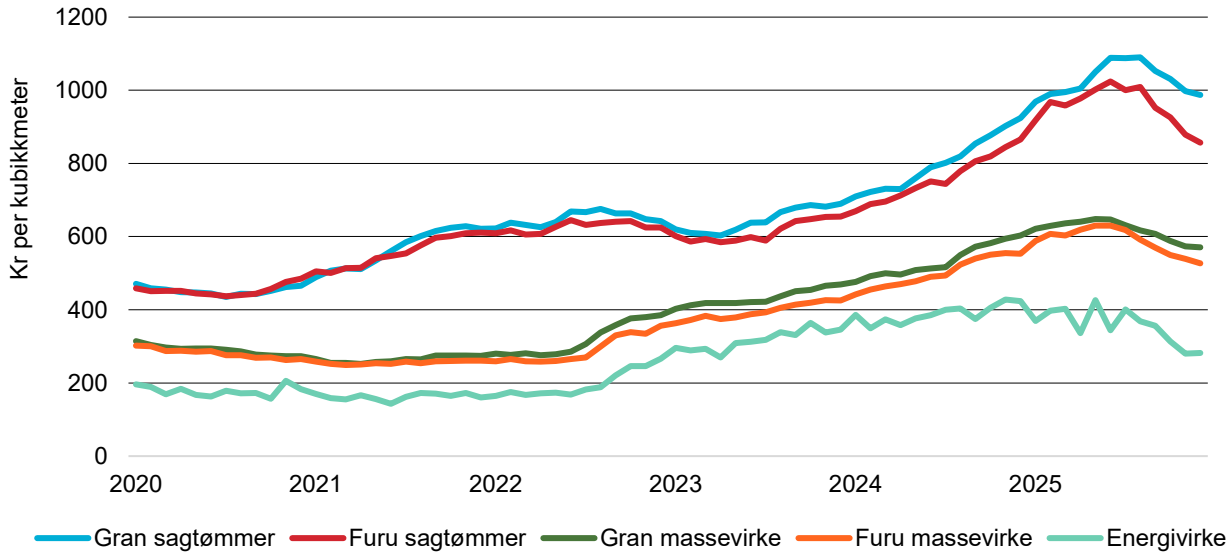

Figur 64 Prisutvikling for sagtømmer, masse- og energivirke, 2020–2025. Kroner per kubikkmeter

Kilde: Landbruksdirektoratet

7.2.2 Eksport og import av tømmer og trebaserte varer

I 2025 ble det eksportert 2,79 mill. kubikkmeter sagtømmer fra gran og furu. Dette er 38 prosent av alt sagtømmer som ble avvirket her i landet i 2025. Sagtømmereksporten økte med 25 prosent sammenlignet med 2024. Eksporten skjer hovedsakelig til Sverige (72 prosent) og Tyskland (19 prosent). Sagtømmer-eksporten var, som i de tre foregående år, høyere enn massevirke-eksporten.

Det ble eksportert 2,35 mill. kubikkmeter massevirke i 2025. Dette utgjorde 45 prosent av alt massevirke som ble avvirket. 73 prosent av eksportert massevirke er furu. Dette er et sortiment som ikke foredles i Norge per i dag. 96 prosent av det eksporterte massevirkevolumet går til Sverige.

Figur 65 viser eksportert mengde av sagtømmer og massevirke av gran og furu.

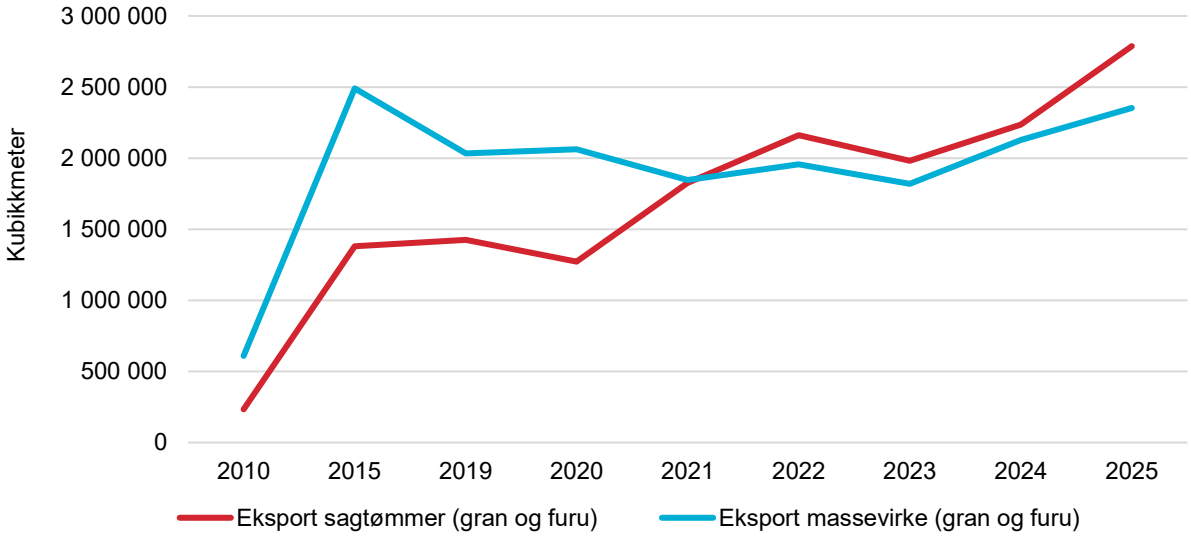

Figur 65 Eksportert volum av sagtømmer og massevirke av gran og furu, 2010–2025. Kubikkmeter

Kilde: SSB

I 2025 ble det importert 60 000 kubikkmeter sagtømmer og 187 000 kubikkmeter massevirke. Dette er 20 prosent mindre enn i 2024. Sagtømmeret ble importert fra Sverige, og massevirke ble i hovedsak importert fra Sverige og Storbritannia. Figur 66 viser importert volum sagtømmer og massevirke av gran og furu.

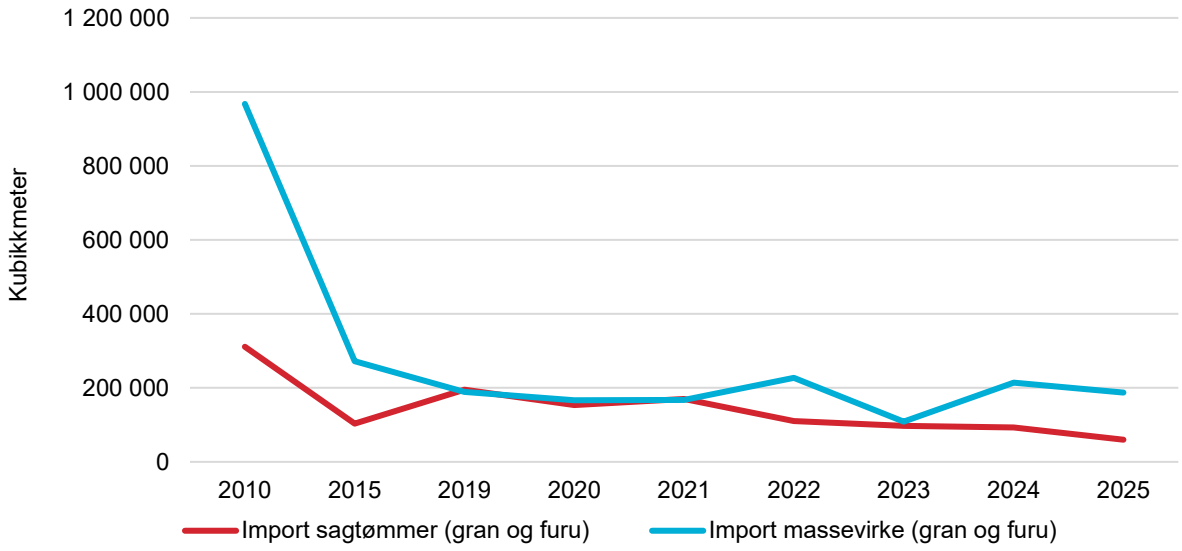

Figur 66 Importert volum av sagtømmer og massevirke av gran og furu, 2010–2025. Kubikkmeter.

Kilde: SSB

Samlet eksportverdi av norsk tømmer av gran og furu var i 2025 på 5,65 mrd. kroner. Dette er en økning på 41 prosent fra året før. Figur 67 viser verdien av importert og eksportert virke av gran og furu.

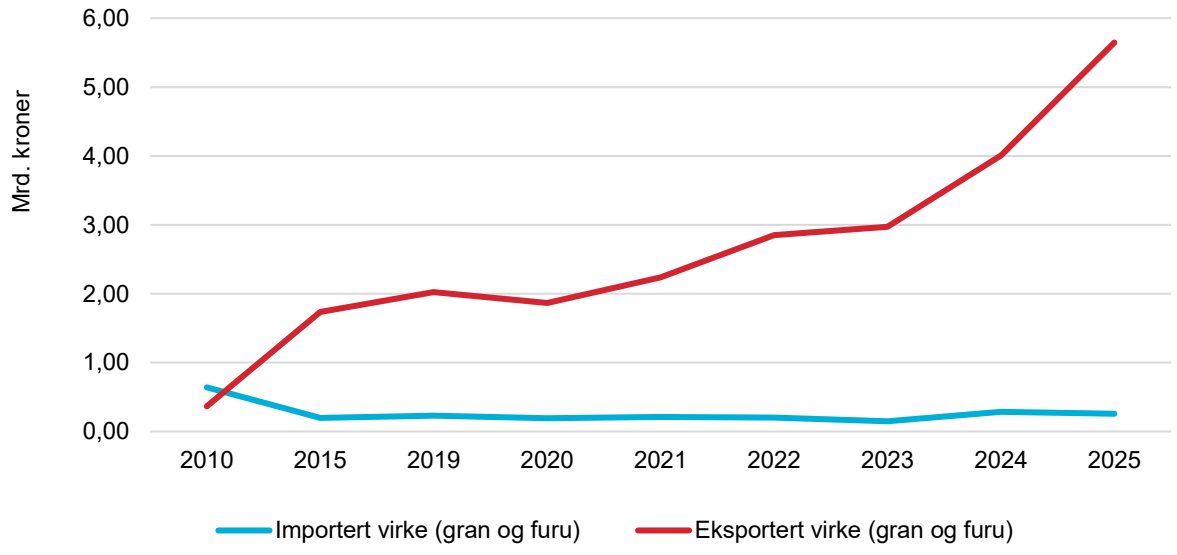

Figur 67 Verdi av eksportert og importert virke av gran og furu, 2010–2025. Mrd. kroner

Kilde: SSB

Skogbruket og skogindustrien eksporterte tømmer og trebaserte varer til en samlet verdi av 23,6 mrd. kroner i 2025. Eksportverdien var 7,3 prosent større enn i 2024.

Verdien av eksportert tømmer, trelast og varer av tre m.m., unntatt møbler, var 12,4 mrd. kroner, en økning på 18 prosent fra 2024. Eksportverdien av papir, papirmasse og papirvarer var i 2025 nær 11,2

mrd. kroner. Dette er tre prosent mindre enn året før. Figur 68 viser verdien av eksportert varer fra skogbruket og skogindustrien.

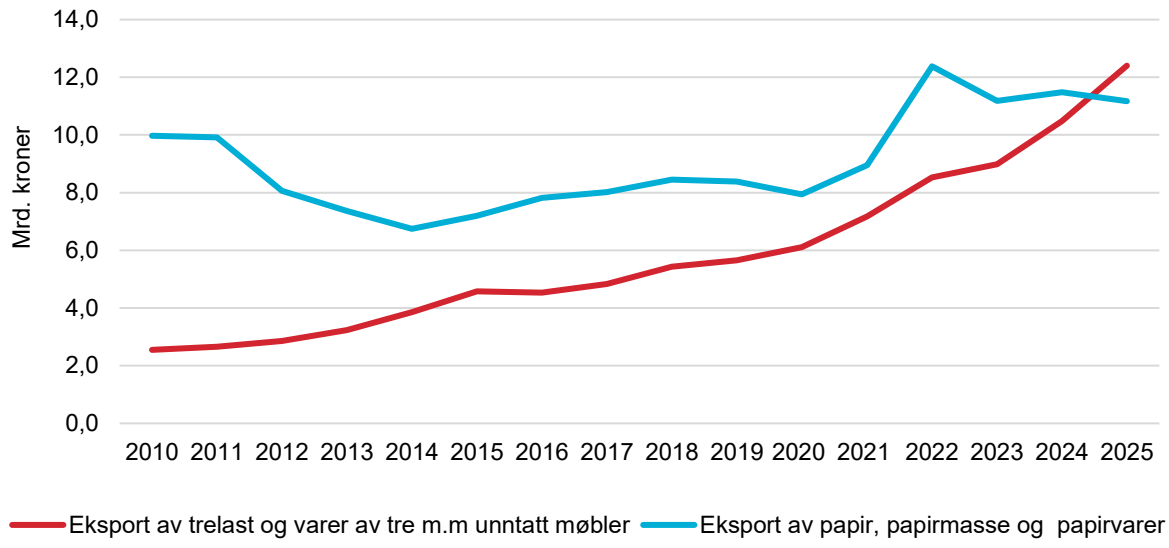

Figur 68 Eksport av tømmer, trelast og varer av tre m.m. (unntatt møbler) og papir, papirmasse og papirvarer, 2010–2025. Mrd. kroner

Kilde: SSB

Verdien av importert tømmer, trelast og varer av tre m.m. unntatt møbler var i 2025 på 14,9 mrd. kroner, en økning på tre prosent fra 2024. Verdien av importert papir, papirmasse og papirvare var på 11 mrd. kroner i 2025. Figur 69 viser utvikling i verdi av denne importen.

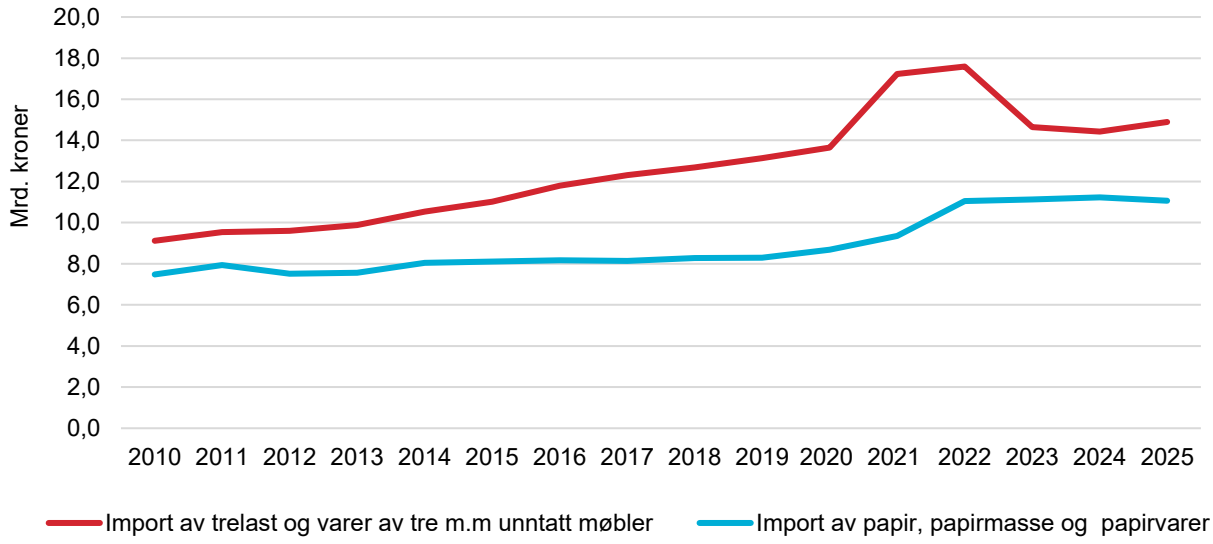

Figur 69 Importverdi av tømmer, trelast og varer av tre m.m. (unntatt møbler) og papir, papirmasse og papirvarer, 2010-2025. Mrd. kroner

Kilde: SSB

Ordliste

Administrative nedsettelser av tollavgiftssatser
Det settes en lavere tollavgiftssats enn normal sats i en periode for å legge til rette for import som supplement til norsk produksjon. For viktige norske jordbruksvarer iverksettes det normalt generell nedsettelse av tollavgiftssatser (se under).

Akkumulert noteringspris
Beregnes som en vektet gjennomsnittspris for den aktuelle varen, basert på ukentlige noteringspriser vektet med mengder av varen. Kalles også prisuttak eller oppnådd pris/noteringspris.

Forholdstall for melkekvote
Viser hvor stor andel av melkekvoten et foretak kan produsere i et kvoteår uten å bli ilagt overproduksjonsavgift.

Generelle nedsettelser av tollavgiftssatser
En generell reduksjon i tollavgiftssatsene for bestemte varenumre. Gjelder for alle som importerer disse varene innenfor et visst tidsrom. Iverksettes normalt når summen av norsk produksjon og import innenfor kvoter og andre ordninger ikke dekker etterspørselen etter gitte landbruksvarer. Tollavgiftssatsen settes til et nivå der summen av importpris og tollavgiftssats skal tilsvare norsk pris. I tilfeller der det ikke er norske varer i markedet, kan satsen bli satt til null.

Importkvoter
Tollkvoter gir rett til import av definerte mengder av ulike landbruksvarer, tollfritt eller til reduserte tollavgiftssatser. Enkelte av kvotene er globale, det vil si åpne for import fra alle land. Det finnes også GSP-kvoter for import fra utviklingsland og bilaterale tollkvoter, det vil si kvoter fra et bestemt land eller grupper av land som følge av inngåtte frihandelsavtaler, eksempelvis med EU. I tillegg fastsetter Norge årlig flere ensidige kvoter som ikke er knyttet til forpliktelser i internasjonale avtaler. Dette gjelder blant annet i kornsektoren.

Markedsregulator
Landbrukssamvirkene har ansvar for å gjennomføre markedsreguleringen i den aktuelle sektoren. Felleskjøpet Agri er markedsregulator for korn, Tine er markedsregulator for melk, mens Nortura er markedsregulator for kjøtt og egg.

Markedsregulering
Ulike virkemidler som skal bidra til balanse mellom tilbud og etterspørsel etter jordbruksvarer, og at produsentene får stabil avsetning og stabile priser i tråd med jordbruksavtalen. Kostnadene ved markedsreguleringen dekkes av produsentene selv gjennom omsetningsavgiften. Et eksempel på markedsreguleringstiltak er lagring av overskuddsvarer.

Melkeanvendelse
Melken som inngår i produksjonen av ulike meieriprodukter. Anvendt liter melk er teoretisk beregnet ved hjelp av salgstall, lagerkorreksjoner og omregningsfaktorer. Av den grunn er det nødvendigvis ikke samsvar mellom levert liter melk og anvendt liter melk.

Målpris
Priser som jordbruket reelt sett skal kunne oppnå ut fra balanserte markedsforhold, det fastsatte importvernet og de mulighetene for markedsregulering som er til disposisjon. Er fastsatt i jordbruksavtalen og gjelder normalt for ett avtaleår, 1. juli–30. juni. Per i dag er det målpris for melk, poteter, flere typer korn og grønnsaker.

Noteringspris
Prisen som løpende oppnås for en definert vare (representantvare) i markedet. Noteringsprisen refererer til det fastsatte punktet (noteringspunktet) i verdikjeden der oppnådd pris (prisuttaket) for varen skal måles.

Omsetningsavgift
Avgiften betales av produsentene for å finansiere tiltak som skal fremme omsetningen og/eller regulere markedet.

Planlagt gjennomsnittlig engrospris (PGE)
Planlagt gjennomsnittlig engrospris blir fastsatt av markedsregulator Nortura for egg, storfekjøtt og lam og av Tine for melk. Prisen står for et halvår om gangen, og det tas sikte på at akkumulert noteringspris for perioden skal være lik planlagt gjennomsnittlig engrospris.

Prisnedskrivingstilskudd (PNS)
PNS for korn: Et pristilskudd som utbetales til kornkjøpere for kjøp av korn fra produsent. Prisen på råvarer til matmel og kraftfôr skrives ned for å sikre at mest mulig norskprodusert korn, erter og oljefrø av mat- og fôrkvalitet kommer i omsetning.

PNS for RÅK-varer: Tilskudd som gis for å kompensere for differansen mellom råvarepris i Norge og i utlandet. Hensikten er at norske næringsmiddelbedrifter skal være konkurransedyktige når de bruker norske råvarer i produksjonen.

Prissystem
Ulike prisordninger som omfatter mange av de mest sentrale norske jordbruksvarene. Danner utgangspunkt eller ramme for prisutviklingen for inntil ett år av gangen. Eksempler på prissystemer er målprissystemet, planlagt gjennomsnittlig engrospris og referansepris.

Prisutjevningsordningen for melk (PU)
Skal bidra til at melkeprodusentene får samme pris for melken uavhengig av hvor de bor og av hva melken brukes til hos meieriet (anvendelse).

Prisuttak
Den gjennomsnittlig oppnådde noteringsprisen i en definert periode for varer som er omfattet av et prissystem. Tilsvarer akkumulert noteringspris.

Referansepris - kylling
Veiledende pris på engrosnivå for kyllingkjøtt. Fastsatt av Landbruksdirektoratet for hvert avtaleår, med utgangspunkt i oppnådd pris på engrosnivå i forrige avtaleår. Prisdannelsen på kyllingkjøtt er fri, men dersom noteringsprisen overstiger øvre prisgrense, som er referanseprisen + 10 prosent, blir det iverksatt generell nedsettelse av tollavgiftssats. Referanseprisen gir ikke grunnlag for markedsregulerende tiltak.

Reguleringslager
Lager av midlertidig eller permanent overskuddsvare, dvs. lager ut over forretningsmessig lager. Kostnadene er dekket over omsetningsavgiften som et markedsreguleringstiltak.

Representantvare
En vare eller et utvalg av varer som blir betraktet som dominerende og representativ for varegruppen. Inngår i noteringsgrunnlaget ved jevnlige prisnoteringer. Gjelder for varegrupper som er omfattet av et prissystem.

RÅK-varer
Bearbeidede landbruksvarer, f.eks. sjokolade og pizza. Ordningen er forankret i EØS-avtalens protokoll 3, og virkemidlene er både tollavgiftsnedsettelser ved import og tilskudd (PNS) ved produksjon i Norge. Gjennom toll og tilskudd kompenseres forskjeller i råvarepriser mellom Norge og utlandet for utvalgte ferdigvarer slik at industrien kan konkurrere på like vilkår.

Styringspris
Blir fastsatt i stedet for målpris, blant annet dersom akkumulert noteringspris i foregående avtaleår overskred den gjeldende målprisen, jf. Jordbruksavtalen prisbestemmelser.

Utenlands bearbeiding (UB)
En ordning som gjør det mulig for norske råvarer som bearbeides i utlandet å få tollavgiftsfritak når det ferdige produktet innføres til Norge. Varer tilsatt i utlandet belastes med tollavgift.

Referanser

Norsk egg- og kjøttråvare. (2026). *Markedsprognose kjøtt og egg pr. januar 2026.* Oslo. Hentet fra https://www.noek.no/getfile.php/13471696-1768330519/Totalmarked/Prognose/PrognoseKj%C3%B8ttEggJan2026.pdf

Norsk melkeråvare. (2026a, januar 24). *Norsk melkeråvare, Leveranser*. Hentet fra https://www.xn--norskmelkervare-rlb.no/melkeleveranser

Norsk melkeråvare. (2026b, januar 24). *Norsk melkeråvare, prognoser*. Hentet fra https://www.xn--norskmelkervare-rlb.no/prognoser

Opplysningskontoret for melk og meieriprodukter. (2026). *Markedstall fjerde kvartal og hele året 2025.*

SSB. (2026). *Utenrikshandel med varer.*

Tine SA. (2026). *Årsrapporter for årene 2005, 2010 og 2022 til 2025.* Oslo: Tine SA.

LANDBRUKSDIREKTORATET

POSTADRESSE:
Postboks 56, 7701 Steinkjer

TELEFON:
78 60 60 00

E-POST:
postmottak@landbruksdirektoratet.no

LANDBRUKSDIREKTORATET OSLO

BESØKSADRESSE:
Innspurten 11 D, 0663 Oslo

LANDBRUKSDIREKTORATET ALTA

BESØKSADRESSE:
Løkkeveien 111, 9510 Alta

LANDBRUKSDIREKTORATET STEINKJER

BESØKSADRESSE:
Skolegata 22, C-bygget, 7713 Steinkjer

www.landbruksdirektoratet.no